

Theodore R. Cogswell

Zed' kolem světa

Zed', která kolem dokola obepínala svět, byla na svém místě odnepaměti, takže se o ni nikdo příliš nestaral - až na Porgieho.

Porgie si usmyslel, že zjistí, co je na druhé straně - pokud vůbec byla nějaká druhá strana - i kdyby si při tom měl zlámat vaz. Táhl mu na čtrnáctý rok, což je věk, kdy máte sklon považovat slovo *nemožné* za bezobsažný pojem, který si vymysleli dospělí jen proto, že se jim to hodilo do krámu. Ale uznával, že při pokusu zlézt stěnu hladkou jako sklo, která se tyčila kolmo vzhůru do výše přes tisíc stop, přece jenom vyvolávají určité praktické potíže. Proto trávil tolik času pozorováním orlů.

Dnes ráno, jako obvykle, přišel pozdě do školy. Chvilí se zdržel, než nalezl místo pro své pometlo v přeplněné polici na školním dvoře, a bylo přesně šest minut po zvonění, když se provinile vplížil do třídy.

Na chvíli si myslel, že to má v suchu. Starý pan Wickens k němu byl obrácený zády a právě křídou kreslil na tabuli pentagram.

Ale zrovna když se Porgie chystal vklouznout na své místo, ředitel se obrátil a nedbale prohodil: "Jak vidím, pan Mills se konečně rozhodl, že nás poctí svou návštěvou."

Třída se rozesmála a Porgie zrudl.

"Na co se vymluvíte tentokrát, pane Millsi?"

"Pozoroval jsem orla," řekl Porgie nepřesvědčivě.

"Orlovi to jistě lichotilo. A copak dělal tak strašně zajímavého?"

"Plachtil ve větru. Vůbec nemával křídly nebo tak. Vznášel se nad tím slepým kaňonem, co končí u východní Zdi, kde se vítr zaráží o její stěnu a stoupá vzhůru. Orel si jen tak kroužil a neustále stoupal výš a výš. Vsadím se, pane Wickensi, že kdybyste pochytil hejno orlů a připoutal k nim lana, dokázali by vás zvednout až na vrchol Zdi."

"To je docela možné," připustil pan Wickens, "pokud byste dokázal ty orly pochytyt. Teď ale, jestli dovolíte, budu pokračovat ve výkladu. Chceme-li vyvolat duchy pátého řádu, musíme dbát na to..."

Porgie s nepřítomným pohledem začal vymýšlet různé způsoby, jak odchytit nějaké orly.

Příští hodinu pan Wickens třídě zadal úkol z praktické astrologie. Porgie žvýkal tužku a snažil se na něm pracovat, ale nedokázal se soustředit. Nic mu nevycházelo - a když zjistil, že na samém začátku omylem přehodil několik znamení zvěrokruhu, raději to vzdal a začal si kreslit plány orlích pastí. Zkusil jednu, dospěl k závěru, že by nefungovala, začal pracovat na druhé...

"Porgie!"

Celý až poskočil. Pan Wickens místo u tabule stál přímo vedle něj. Natáhl se, sebral papír, na němž Porgie kreslil, a prohlédl si ho. Pak Porgieho chytil za paži a vytáhl ho z lavice.

"Běž do mé pracovny!"

Když Porgie vycházel ze dveří, slyšel, jak pan Wickens říká: "Dokud se nevrátím, má třída volno!"

Všichni hoši, od největších až po ty nejmenší, se vyhnuli ze třídy. Hnali se o překot chodbou k předním dveřím a ven, kde zářivě svítilo slunce. Když v běhu míjeli Porgieho, jeho bratranec Homer prudce zabrzdil a jakoby náhodou ho schválně nabral loktem do žeber. Homer, jemuž díky podsadité postavě a zarputilému výrazu obličeje ostatní obvykle říkali "Buldoček", byl o rok starší než Porgie a svůj

vyšší věk bral velice vážně. "Počkej, až to povím tátovi. Večer si to schytáš!" Zasadil Porgiemu další šturec a vyběhl na školní dvůr, aby se ujal řízení hry na Cernokněžníka.

Pan Wickens odemkl dveře své pracovny a posunkem pozval Porgieho dovnitř. Pak za sebou zavřel a pečlivě dveře zamkl. Posadil se za stůl na židli s vysokým opěradlem a založil si ruce.

Porgie tiše stál se svěšenou hlavou a naplňoval jej ten bezmocný provinilý vztek, jaký provází každé střetnutí s vyšší mocí.

"Co jsi dělal místo školního cvičení?" chtěl vědět pan Wickens.

Porgie neodpovídal.

Pan Wickens přimhouřil oči. Dlouhá lískovka, která ležela na knihovně vedle-vycpané sovy, se lehce vznesla do vzduchu, přelétla napříč místností a vklouzla mu do dlaně.

"Nuže?" řekl a poklepal lískovkou o stůl.

"Orlí pasti," přiznal se Porgie. "Kreslil jsem orlí pasti. Nemohl jsem za to. Donutila mě k tomu Zed'."

"Pokračuj."

Porgie se na chvíli *zarazil*. Lískovka zaťukala. Porgie vyhrkl: "Chci vidět, co je na druhé straně! Žádné kouzlo mě přes Zed' nepřenese, a tak musím hledat jiný způsob."

Klep, udělala lískovka. "Ještě něco?"

"Kdyby staré knihy obsahovaly návod, jak se tam dostat s pomocí kouzel, někdo by ho už objevil!"

Pan Wickens vstal a vyčítavě bodl kostnatým prstem proti Porgiemu. "Pochybnost je matkou ztracení."

Porgie sklopil zrak k podlaze a přál si, aby byl docela někde jinde.

"Vidím u tebe pochybnost. Pochybnost je zlo, Porgie, *zlo*! Jsou cesty, které jsou člověku otevřené, a cesty zapovězené. Stojíš na pokraji osudové volby. Dej si pozor, aby si pro tebe nepříšel Černý muž, tak jako pro tvého otce. Teď se ohni!"

Porgie se předklonil. Zalitoval přitom, že nemá silnější kalhoty.

"Jsi připravený?"

"Ano, pane," truchlivě přitakal Porgie.

Pan Wickens zvedl lískovku nad hlavu. Porgie vyčkával. Pak lískovka dopadla - ale jen na stůl.

"Narovnej se," řekl pan Wickens unaveně. Znovu se posadil. "Snažil jsem se do tebe věci natlouci předem i zadem, ale jeden konec je stejně necitelný jako ten druhý. Porgie, copak nechápeš, že ti nepnsluší objevovat cokoli nového? V Knihách je obsaženo všechno, co je třeba znát. To, co se v nich píše, je nám rok od roku jasnější."

Ukázal oknem na vzdálené průčelí strmicí Zdi, jež obepínala svět. "Nestarej se o to, co je na druhé straně! Může tam být příbytek andělů či d'áblů - Knihy o tom nemluví. Žádný člověk se to však nedoví, dokud na takové poznání nebude připravený. Naše pometla tak vysoko nevystoupí, naše kouzla nemají dostatečnou moc. Potřebujeme dosáhnout větší zručnosti v magii, hlouběji pochopit podivné neviditelné síly, jež nás obklopují. Za dob mého dědečka se ani ta nejlepší pometla nedokázala vznést výše než sto stop. Avšak Adepti ve Velké věži na tom nepřestali pracovat, takže nyní, když jsou mraky nízko, se můžeme vznášet přímo mezi nimi. Jednoho dne budeme schopni vzlétnout až k vrcholku Zdi..."

"Proč ne už teď?" zeptal se Porgie umíněně. "S orly."

"Protože nejsme *připravení*" odsekl pan Wickens. "Vezmi si třeba duchomluvu. Je to teprve třicet let, co se podařilo vymyslet

vhodná zaříkadla, a dokonce i dnes je jen pár lidí, kteří se dovedou dorozumět na vzdálenost mnoha mil prostě tím, že si každé slovo jen pomyslí. Čas, Porgie -ještě to zabere čas. Jsme tady proto, abychom Dochopili Cestu, a všechno, co nás odvádí od našeho hledání, je zlo. Člověk se nemůže ubírat dvěma cestami najednou. Pokud by se o to pokusil, roztrhl by se vedví."

"To je možné," připustil Porgie. "Ale ptáci se dostanou přes Zeď a neznají žádná zaklínadla. Podívejte se, pane Wickensi, pokud jsou ve všem kouzla, proč tedy na všechno nepůsobí? Třeba jako v tomto případě..."

Vytáhl z kapsy lesklý oblázek křemene a položil ho na stůl.

Šťouchl do něj prstem a pronesl:

"Kameni leť,
vznášej se výš,
nad oblačnou šed',
v nebeskou říš."

Kámen se ani nepohnul.

"Vidíte, pane? Když slova působí na pometla, měla by ovládat i kameny."

Pan Wickens se zahleděl na oblázek. Ten se náhle rozechvěl a vyskočil do vzduchu.

"To je něco jiného," řekl Porgie. "Uchopil jste ho svou myslí. S drobnými předměty to dovede každý. Já ale chci vědět, proč slova nepůsobí sama od sebe."

"Ještě toho nevíme dost," opáčil pan Wickens netrpělivě. Uvolnil kámen, jenž s třesnutím dopadl na desku stolu. "Každý rok se toho naučíme o něco víc. Až sám budeš mít děti, možná už budeme znát zaříkadlo, které dokáže pozvednout jakýkoli předmět." Odfrkl si. "Ostatně k čemu potřebuješ nutit kameny, aby létaly? Už tak máš dost malérů j en kvůli tomu, že j imi prostě házíš."

Porgie svraští čelo. "Mezi tím, když nějakou věc *přinutím* něco udělat, třeba tak, že ji zvednu rukou nebo myslí, a když ji očaruji, takže sama jedná, jako třeba pometlo, je velký rozdíl."

Každý se zahloubal do svých myšlenek a v pracovně na dlouhou dobu zavládlo ticho.

Nakonec pan Wickens řekl: "Nechci připomínat nepříjemnou minulost, Porgie, ale uděláš dobře, když si uvědomíš, co se stalo tvému otci. U něj se pochybnosti projevily později než u tebe - nějaký čas to byl můj nejslibnější student - ale byly stejně silné."

Otevřel zásuvku stolu, chvíli se v ní přehraboval a vytáhl svazek papírů zežlutlých stářím. "Toto je práce, kterálio zničila - *Pojednání o způsobech levitace bez použití magie*. Napsal ji, aby se kvalifikoval pro nižší adeptství." Hodil papíry před Porgieho jako kdyby mu pouhý jejich dotek pošpinil prsty.

Porgie se je chystal zvednout.

Pan Wickens vykřikl: "Nedotýkej se toho! Je tam obsaženo rouhání!"

Porgie rychle ucukl. Podíval se na horní list a zahlédl úhledný náčrtek čehosi, co vypadalo jako pták - až na to, že to mělo dvě sady křídel, jednu vpředu a jednu vzadu.

Pan Wickens uložil papíry zpět do zásuvky. Pohledem, v němž se zračil nesouhlas, vyhledal a upřeně sledoval Porgieho oči, když říkal: "Chceš-li se vydat po stopách svého otce, nikdo z nás ti v tom nezabrání." Přísně zvýšil hlas: "Je ale někdo, kdo to dokáže... Pamatuj na Černého muže, Porgie, neboť jeho krok je děsivý! V očích mu plane oheň a žádné čary tě před ním neochrání. Když přijel z tvého otce, v pravé poledne nastala tma a zněl pronikavý jekot. Když znovu vysvitlo slunce, byli pryč - a lépe nevěděť kde."

Pan Wickens pokýval hlavou, jakoby v dojetí nad tou vzpomínkou, a ukázal ke dveřím. "Uvažuj, než něco uděláš, Porgie. Důkladně se zamysli!"

Porgie odcházel zamýšlený, ale uvažoval spíše o náčrtku v otcově kompozici než o Černém muži.

Bedýnka od pomerančů se dvěma napříč upevněnými prkny namísto knojel poněkud připomínala otcův obrázek, ale zdání může být klamné. Porgie seděl na schodech vzadu za domény velice se litoval a střídavě si třel dvě choulostivá místa na svém těle. Přestože se nacházela na opačných koncích a jejich bezpx>střední příčiny byly odlišné, v obou případech šlo o výsledek jediné události. Zadní část měl bolavou zásluhou štedře přikládané strýcovy ruky. Oteklý nos měl jako památku na leteckou katastrofu.

Vyzvedl svůj pracně vyrobený stroj na střechu dřevníku, rozběhl se a skočil. Očekávaný klouzavý let se neuskutečnil. Namísto toho následoval střemhlavý pád a drtivý náraz, při němž se nosem uhodil o něco tvrdého, až se mu na chvíli před očima roztančily hvězdičky.

Ted' trpce litoval, že pozval Buldočka, aby mu předvedl svůj triumf, protože strýc obdržel zprávu o tom, co se přihodilo, hned pěkně začerstva - a s obvyklými následky.

Protože chtěl mít jistotu, že Porgiemu skutečně udělil patřičnou lekci, zabavil mu strýc na týden pometlo - a aby se jeho svěřenec přece jen nevytratil z domu, pojistil se předtím, než je zamkl do komory, příslušným zaklínadlem.

"Stejně se mi nechtělo létat," řekl si Porgie trucovitě, ale přetvářka nebyla dost silná na to, aby zakryla pocit ztráty. Parta se po západu slunce chystala k Červeným skalám honit netopýry a on si tolik přál být u toho.

Když zaslechl vzdálené volání rozesmátých hlasů, zastínil si oči a pohlédl směrem k západní Zdi. Parta na pometlech nabrala značnou výšku a rychle se blížila. Šel dozadu do kůlny, aby se jim nemusel ukázat. Když slétli dolů, kroužili kolem domu a volali jeho a Homerovo jméno, byl rád, že je z dohledu. Nepřestali hulakat a povykovat, dokud Buldoček nevyletí z okna svého pokoje a nepřipojil se k nim.

"Porgie s námi nemůže," zaječel. "Dostal nakládačku a táta mu zabavil pometlo. Letíme, bando!"

Prudkým přemetem nabral výšku, dostal se do čela a celá parta nízkým letem vyrazila k Červeným skalám^ Buldoček si hrál na šéfa od chvíle, co dostal svou velkou násadu. Často strmě vystoupal do výšky pěti set stop, zavěsil se na pometlo koleny a pak se pustil. Řítil se dolů, s rukama rozpaženými a tělem prohnutým do oblouku jako při vlačstovce - a když byla země vzdálená už jen nějakých sto stop, prostě zavolal a jeho pometlo k němu slétlo jako šíp, vklouzlo mu mezi nohy a zvedlo jej vzhůru široce rozmáchlým obloukem, kterým jen těsně minul vrcholky stromů.

"Vejtaha!" zamumlal Porgie a zabouchl dveře dřevníku za odlétajícími jezdci.

Před ním na pracovním stole ležel model z papíru a látek, který byl příčinou jeho potíží. Zvedl ho a oběma rukama jím prudce mrštil do vzduchu. Model se střemhlavým letem snesl k podlaze, získal rychlost, obrátil se nosem ke stropu a udělal ladný přemet. Poté vyrovnal let do vodorovné polohy, prudce se stočil doleva a narazil na stěnu kůlny. Z jednoho křídla zbyly jen třísky.

Porgie šel model zvednout. "Možná to, co platí pro malé věci, nefunguje ve velkém," uvažoval mrzutě. Bedýnka od pomerančů s napříč umístěnými deskami představovala tak věrnou obdobu modelu, jakou jen byl schopen vyrobit. Lhostejně odložil rozbitý model na pracovní stůl a vyšel ven. Možná pan Wickens a strýc a všichni ostatní mají pravdu. Možná je jen jediná cesta, kterou se může ubírat.

Tak trochu o tom uvažoval, až dospěl k závěru, nad nímž se potají uškříbl. Udělá to jejich způsobem - ale přitom mu nic nebrání, aby běh událostí trochu neurychlil. On sám se sotva dostane přes Zeď, bude-li čekat na své vnuky, až se doberou poznání.

Hned zítra po vyučování začne pracovat na svém novém nápadu a tentokrát možná najde řešení.

V kuchyni se strýc s tetou kvůli němu hádali. Porgie zůstal stát v hale, vedoucí do obývacího pokoje, a naslouchal.

"Myslíš, že mě těší toho kluka mlátit? Nejsem žádný lidožrout. Bolelo mě to víc než jeho."

"Ne všimla jsem si, že by ses pak nemohl posadit," suše poznamenala teta Olga.

"No a co jiného jsem měl dělat? Pan Wickens to sice neřekl naplno, ale naznačil, že pokud se Porgie nepřestane chovat jako náměsíčník, mohli by ho dokonce vyloučit ze školy. Má špatný vliv na ostatní děti. K sakru, Olgo, udělal jsem pro toho kluka totéž, co pro vlastního syna. Co mám podle tebe dělat, zůstat stranou a nechat ho, aby skončil jako tvůj bratr?"

"Mého bratra z toho vynech! Ať dělá Porgie cokoli, bít ho nemusíš. Je to pořád ještě dítě."

Ozvalo se hlasité odfrknutí. "Pokud jsi na to zapomněla, drahá, loni v březnu mu bylo třináct. Už brzy z něho bude chlap."

"Tak proč si s ním nepromluvíš jako chlap s chlapem?"

"Copak jsem to nezkoušel? Sama víš, jak to pokaždé dopadne. On začne s těmi svými bláznivými otázkami a nápady, já ztratím trpělivost a brzy jsme zase tam, kde jsme začali." Rozhodil rukama. "Nevím, co si s ním mám počít. Třeba mu ten dnešní pád udělal dobře. Myslím, že dostal lekci, na jakou dlouho nezapomene. Kde je Buldoček?"

"Nemohl bys mu říkat Homer? Dost na tom, že ho tím příšerným jménem častují kamarádi. Letěl s ostatními dětmi do Červených skal. Pořádají hon na netopýry nebo tak něco."

Porgieho strýc zamručel a vstal. "Není mi jasné, proč ten kluk nemůže někdy pro změnu zůstat večer doma. Jdu si do obývacího přičíst noviny."

Porgie už tam byl, listoval ve školních knížkách a tvářil se, že je zabraný do učení. Jeho strýc se usadil v klubovce, rozevřel noviny a zapálil si dýmku. Natáhl se, aby odložil vyhořelou zápalku do popelníka, ale popelník jako obyčejně nebyl na svém místě.

"Zatracená ženská," zamumlal si pro sebe a pak zvýšil hlas: "Porgie."

"Ano, strýčku Veryl?"

"Buď tak hodný, přines mi z kuchyně popelník. Tvá teta už tam zase všechny odtahala."

"Jistě," přitakal Porgie a zavřel oči. Soustředil se na kuchyni, až se mu v mysli promítl její křišťálově jasný obrázek. Měděný tepaný popelník ležel vedle dřezu, kde ho teta po umytí nechala okapat. Zaostřil svůj vnitřní zrak na měděnou nádobku, soustředil se na ni a zašeptal:

*"Popelníku, skokem
polet' za mým okem."*

Zároveň pohledem zamířil vzhůru. Popelník se zakymácel a zvolna se vznesl do vzduchu.

Porgie ho pevně držel nad zemí, rychle si představil otevřené kuchyňské dveře a proplul s ním do haly.

"Porgie!" zaburácel strýcův hněvivý hlas.

Porgie sebou škubl a z haly se ozvalo zařinčení, jak náhle uvolněný popelník dopadl na podlahu.

"Kolikrát jsem ti říkal, abys v domě nezkoušel levitaci? Pokud je ti zatěžko dojít do kuchyně, tak mi fukni a já si to udělám sám."

"Chtěl jsem se jen pocvičit," zamumlal Porgie omluvně.

"Tak si cvič venku. Stěny jsou už celé otlučené od toho, jak do nich co chvíli něčím narazíš. Dobře víš, že by sis neměl zahrávat s dálkovým přenášením předmětů, které nejsou na dohled, dokud plně nezvládneš umění vizualizace. A teď běž a přines mi ten popelník."

Porgie sklesle vyšel do haly. Když uviděl, kam popelník spadl, tiše si hvízdal. Místo aby letěl středem haly, odchýlil se od kursu o plné tři stopy a ve chvíli, kdy ho Porgie nechal spadnout, mířil přímo k okrasnému stolku. Ještě vteřinu a srazil by tetinu vzácnou vázu z černého alabastru.

"Tady ho máte, strýčku," řekl: když přinesl popelník do obývacího pokoje. "Moc se omlouvám."

Strýc pohlédl na jeho nešťastný obličej, povzdychl si, natáhl ruku a láskyplně mu pocuchal vlasy.

"Hlavu vzhůru, Porgie. Mrzí mě, že jsem ti odpoledne musel naplácat. Ale bylo to pro tvé dobro. Nechceme se s tetou dostat do maléru. Sám víš, co si lidi myslí o strojích." Zkřivil obličej, jako kdyby řekl neslušné slovo. "Teď se zase vrať k učení - na to, co se dnes stalo, oba zapomeneme. Jedno si ale pamatuj, Porgie: když něco budeš chtít vědět, nesnaž se tomu přijít na kloub sám. Přijď, zeptej se mě a pékně si jako chlap s chlapem promluvíme."

Porgie se rozzářil. "Je tady něco, s čím si lámu hlavu."

"Ano?" pronesl strýc povzbudivě.

"Kolik orlů by bylo zapotřebí k tomu, aby vynesli člověka tak vysoko, že by viděl, co je na druhé straně Zdi?"

Strýc Veryl začal počítat do desíti - velmi pomalu.

Příštího dne začal Porgie pracovat na svém novém nápadu. Když skončila škola, zašel si do veřejné knihovny a vystoupil po schodech do hlavní výpůjční místnosti.

"Sem děti nemají přístup," upozornila ho knihovnice. "Dětské oddělení jev přízemí."

"Ale já potřebuji knihu," bránil se Porgie. "Knihu o tom, jak létat."

"Tato sekce je jen pro dospělé."

Porgie rychle uvažoval. "Ale můj strýc si zde může půjčovat knihy, nebo ne?"

"Řekla bych, že ano."

"A může si mě poslat, abych pro něj něco opatřil, že?"

Knihovnice neochotně přikývla.

Porgie se pyšnil tím, že nikdy, nelže. Pokud si knihovnice jeho otázky nesprávně vysvětlí, bude to její chyba, ne jeho.

"Tak tedy," pokračoval, "máte nějaké knihy o tom, jak přimět věci, aby létaly vzduchem?"

"Jaké věci?"

"Jako jsou třeba ptáci."

"Nikdo nepotřebuje zařizovat, aby ptáci létali. Už se takoví rodí."

"Nemyslím skutečné ptáky," vysvětloval Porgie. "Mám na mysli ptáky, které si zhotovíte."

"A tak, animace. Malý moment, musím vizualizovat." Zavřela oči a u lístkového katalogu na protější straně místnosti se počaly otevírat a zavírat zásuvky. "A, tady může být to, co hledáme," zamumlala po chvíli a znovu se soustředila. Z řady regálů přiletěla velká kniha okovaná mosazí a přistála před ní na stole. Knihovnice z chlopně na vnitřní straně zadních desek vytáhla evidenční kartu a přistrčila ji k Porgiemu. "Tady to strýcovým jménem podepiš."

Uposlechl, přitiskl si svazek k hrudi a opustil knihovnu tak rychle, jak jen dovedl.

Poté, co se prokousal třemi čtvrtinami knihy, propadl beznaději a chystal se, že to vzdá. Byla to samá magie pro dospělé. Každý návod, na který narazil, buď obsahoval slova, jimž nerozuměl, anebo vyžadoval nedostupné přísady jako prášek z rohu jednorožce nebo krev rusovlasé panny.

Nevěděl, co je to panna - ve strýcově encyklopedii se o nich dovedl jen to, že jediné ony mohly jezdit na jednorožci - ale o kus dál v ulici bydlela zrzka jménem Dorothea Boggsová. Měl nicméně pocit, že ani ona, ani její rodiče by nepřijali s valným porozuměním žádost o dva litry krve, a tak v knize hledal dál. Téměř na samém konci objevil soubor instrukcí, o nichž měl pocit, že by se jimi mohl řídit.

Trvalo mu dva dny, než shromáždil všechny přísady. Jediná věc, která mu způsobila těžkosti, bylo najít ropuchu - ostatní ingredience sice většinou budily hnus a páchly, ale daly se sehnat bez větších potíží. Protože bylo důležité datum a přesný čas konání experimentu, překvapil pana Wickense svým náhlým zájmem o jeho kurs praktické astrologie.

Konečně po pracných propočtech dospěl k závěru, že všechno je připravené.

Toho dne pozdě v noci vyklouzl z postele, pootevřel dveře svého pokoje a naslouchal. Kromě obvyklých nočních zvuků a hlasitého chrápání z ložnice strýce Veryl byl v domě klid. Opatrně zavřel dveře a ze skříně vytáhl pometlo - strýc Veryl se dal obměkčit a týdně trest zmínil.

Tiše vylétl otevřeným oknem a přenesl se přes dvůr ke kůlně.

Uvnitř se nejprve pečlivě přesvědčil, zda jsou zakryta všechna okna. Poté zapálil svíčku. Zvedl uvolněné prkno v podlaze a z otvoru vytáhl knihu i nashromážděné pomůcky. Rychle dokončil úvodní přípravy.

Nejprve vytvaroval z hlíny přinesené ze hřbitova hrubou podobu ptáka. Poté do figurky z obou stran zabodl několik bílých pírek z kuřete z minulé neděle, představujících křídla, a potřel ji nechutným lektvarem, který si předem namíchal.

Měsíc právě zapadal za Zeď, když začal pronášet zaklínadlo. Za třepotavého světla svíčky, dopadajícího na stránky staré knihy, zvolna a pečlivě pronášel obtížná slova.

Když přišla řada na ropuchu, téměř neměl to srdce, aby obřad dokončil; nakonec se ale obrnil a udělal, co bylo třeba. Bolesně sebou škubl, když si špendlíkem probodl ukazovák, aby mohl zvolna vycedit požadované tři kapky krve na hrubou hliněnou figurku. Zašeptal:

*"Hřbitovní hlínu,
z ropuchy oko,
kež k nebi vynes
kohoutí brko!"*

Se zatajeným dechem vyčkával. Zdálo se mu, že jej náhle obklopil kruh ticha. Ustal i vítr venku ve stromech a jediný zvuk, který bylo slyšet, působil jeho zrychlený dech. V mihotavé záři svíčky se mu zdálo, že se hliněná figurka lehce zachvívá, jako by se připravovala vzlétnout.

Porgie se naklonil blíž. Již se v duchu viděl, jak buduje obřího ptáka s dostatečně mocnými křídly, aby jej vynesla nad Zeď kolem světa. O přestávce se snese nížko nad školní budovu, pokyne rukou v blahosklonném gestu na rozloučenou a když děcka nasednou na své násady a budou ho chtít následovat, začne vystupovat výš a výš, až překročí hranici stoupavosti jejich pometel a nechaje bezmocně kroužit pod sebou. Nakonec vyletí nad Zeď, stovky stop nad její vrchol, přelétne ji a začne klesat dolů - do velkého neznáma.

Plamen svíčky přestal plápolat a zůstal klidně a jasně hořet. Vedle se krčil hliněný pták, nehybný a bez života.

Minuty ubíhaly a Porgie jej postupně začínal vidět v pravém světle - jako páchnoucí hroudu hlíny, z níž čnělo několik zabodnutých per. Se slzami v očích zvedl tělíčko mrtvé žaby a tiše řekl: "Promiň."

Odešel ji pohřbít a když se vrátil, v duchu se pevně zmocnil představy hliněného ptáka a zlostně jím počal kroužit po kůlně. Pták neustále nabíral rychlost, zanechávaje za sebou poletující pírká, až jej Porgie znechuceně propustil a nechal jej narazit do hrubé prkenné stěny. Rozpadl se na hromádku odporně páchnoucího odpadu, která se svezla na podlahu. Porgie ji rozhrábl palcem u nohy, dotčený, rozhněvaný a zmatený.

Jeho polámaný větroň dosud ležel tam, kde ho nechal, na vzdáleném konci pracovního stolu. Došel k němu a zvedl ho.

"Tys aspoň létal sám od sebe," řekl, "a abych tě vyrobil, nebylo třeba zabíjet žádné ubohé žaby."

Chvilí si s modelem pohazoval, zkoušel jeho váhu a přemýšlel. Najednou ho napadlo, že křídla na kluzáku z bedýnky od pomerančů možná byla příliš těžká.

"Třeba kdyby se mi podařilo sehnat nějaké dlouhé, tenké tyče," uvažoval, "a trochu látky na potažení křídel..."

Příští tři měsíce měl Porgie v hlavě místo jen pro jedinou věc - stroj, který stavěl v prostorné staré jeskyni na protáhlém kopci za Arnetovým hájkem. Výsledkem toho bylo, že stále víc a víc zaostával ve škole.

Ani doma nevládla právě pohoda - Buldoček považoval za svou povinnost rodiče plně informovat o všech Porgieho škraloupech. Porgie se však o to nestaral. Byl příliš zaměstnaný. Každou minutu, kterou dokázal ukrást, strávil buď sháněním materiálu, nebo tím, že jej skládal dohromady.

To odpoledne, kdy byl stroj konečně hotový, se od něj stěžl dokázal odtrhnout alespoň na tak dlouho, aby doma stihl večeři. Jen tak tak že spolykal jídlo a ani nečekal na moučník.

Seděl v trávě před jeskyní a čekal, až se setmí. Drobná mihotavá světélka hluboko dole označovala vesnice, jež se táhly údolím do vzdálenosti plných čtyřiceti mil. Jako rozpražené paže je ve svém objetí svírala temná a odpuzující masa Zdi. Ať pohlédl kamkoli, tyčila se vysoko proti noční obloze. Sledoval její křivku očima, dokud se neotočil kolem dokola, a pak na ni zahrozil pěstí.

Poklepal těžkopádný stroj, který ležel v trávě vedle něj, a vášnivě zašeptal: "Však já se přestebe dostanu. Tady Orel mě přenes!"

Orel působil neohrabaně, připomínal komorového draka; pro Porgieho však to byla ladnost sama. Měl nekrytý trup sestavený ze čtyř dlouhých tyčí, spojených tak, že vytvářely čtvercový rám, na jehož každém konci bylo připevněné velké křídlo.

Když se dostatečně setmělo, vlezl si do otevřeného rámu, hmátl dolů a uchopil obě dolní příčky. S heknutím se vzepřel, až mu horní část konstrukce zapadla do podpazí. Rám byl nahoře opatřený vycpávkami, aby jej za letu netlačil. Spodek kluzáku mu sahal do pasu a zbytek těla ponechával volný. Představoval si, že bude stroj za letu ovládat pohyby nohou. Když se zhoupne dopředu, přesun těžiště by měl sklonit nos dolů; při zhoupnutí dozadu by měl stoupat.

Existoval jen jediný způsob, jak zjistit, zda jsou jeho předpoklady správné. Orel byl pořádně těžký krám. Těžkopádně ho vlekl k vrcholu kopce, až mu na krku nabíhaly žíly námahou. Když pohlédl dolů na dlouhý příkrý svah, který se pod ním prostíral, pocítil strach -

takový strach, až se mu zatajil dech. Dvakrát polkl v marné snaze svlážit si vyprahlé hrdlo a várovavými kroky se vrhl vpřed, zoufale se pokoušej e udržet rovnováhu.

Běžel stále rychleji a jeho kroky se postupně měnily ve skoky, jak na plochy křídel začal působit vztlak. Pak nohama chvíli brázdil vysokou travu a náhle zůstal volně viset v prostoru.

Letěl.

Neodvažoval se ani pohnout hlavou, a tak jen stočil pohled dolů a doleva. Země pod ním prudce ubíhala v hloubce asi dvanácti stop. Pomalu a opatrně prohnul nohy dozadu. S přesunem váhy se nos kluzáku začal zvedat. Stoupal výš a výš, ale pak se pohyb náhle zpomalil a ztratil na plavnosti. Téměř instinktivně se opět předklonil, předeck prudce sklonil dolů a pádem střemhlav znovu získal letovou rychlost.

Když dosáhl úpatí kopce, vznášel se ve výšce sto padesáti stop. Pokusně přesunul nohy mírně doleva. Kluzák lehce klesl a začal zatáčet. Když přelétal skupinu stromů, pocítil náhlé stoupám, jak jej zachytil vzestupný proud.

Vrátit se na zem nebylo snadné. Spíše díky šťastné náhodě než zručnosti si přistání na louce ve vysoké trávě nevyžádalo větší škody než jen několik oděrek. Chvilí seděl a odpočíval a hlava se mu točila vzrušením. Letěl jako pták, bez pometla a aniž pronesl jediné slovo. Přece jenšow jiné možnosti než magie!

Jeho nadšení náhle opadlo, když si uvědomil, že plachtit dolů je sice zábavné, ale cesta přes Zeď vede *nahoru*. Co ale bylo v dané chvíli mnohem důležitější, ocitl se půl míle daleko od jeskyně s tak těžkým a neskladným břemenem, že na jeho odtažení zpátky na kopec pouze vlastními silami nemohl ani pomyslet. Pokud kluzák do rána neodklidí z dohledu, nastanou potíže, vážné potíže. Lidé pohlíželi velice nepříznivě na stroje i na ty, kdo je zhotovovali.

Napadlo ho, že pometla přece jenom mají něco do sebe. Nedokáží sice létat příliš vysoko, ale aspoň se v projížďky nemusíte vracet pěšky.

"Kdybych měl pořádně velkou násadu," pomyslel si, "mohl bych s ním *Orla* vynést do vzduchu a odletět domů."

Vyskočil na nohy. To by mohlo vyjít!

Běžel celou cestu zpátky na kopec tak rychle, jak jen dovedl, až konečně zcela bez dechu dorazil ke vchodu do jeskyně. Ani nečekal, až se vydýchá, nasedl na své pometlo a letěl k místu, kde zanechal kluzák.

O pět minut později odstoupil a řekl:

*"Pometlo le',
vznášeš se výš,
nad oblačnou šed',
v nebeskou říš."*

Koště nevzlétlo. Ani nemohlo. Porgie je přivázal k rámu *Orla*. Když ale uchopil stroj a pokusil se jej zvednout, devět desetin jeho tíhy zmizelo, protože ji vyrovnala vzrůsná síla pometla.

Odtáhl kluzák zpátky na kopec a ukryl ho do jeskyně. Pak se stísněně rozhlédl po obloze. Připozdik se víc, než předpokládal. Už by měl být doma v posteli - ale když si vybavil pocit síly, který za letu zakoušel, neodolal a znovu *Orla* vytáhl ven.

Když si ověřil, že je pometlo stále pevně přivázané k rámu kluzáku, znovu se vrhl ze svahu dolů. Když tentokrát narazil na teplé proučení nad shlukem stromů, vyneslo jej o sto stop výš, než proud ztratil. Kroužil ve tmě, až jej znovu objevil a začal v něm opisovat úzkou spirálu.

Vznášel se výš a výš, daleko výš než kdy vystoupilo jakékoli pometlo!

Když se ale rozhodl vrátit, neměl to zase až tak jednoduché. Dvakrát kluzák zachytil sestupné proudy, které jej téměř strhly k zemi, než se dokázal vymanit z dosahu jejich poryvů. Jen vzrůsnost pometla mu umožnila udržet se ve vzduchu. Protože neslo většinu nákladu, odlehčilo to *Orla* natolik, že stačil jen malý závan větru, aby jej opět vynesl vzhůru.

Přistál s kluzákem asi co by kamenem dohodil od vchodu do jeskyně.

"Zítřa večer!" opakoval si rozjásaně, když odvažoval pometlo. "Zítřa večer!"

Následoval zítřejší večer a po něm ještě mnoho dalších večerů. Orel byl citlivý na každý pohyb vzdušných vrstev a Porgie časem

zjistil, že se dokáže udržet ve vzduchu celé hodiny létáním od jednoho vzestupného proudu k druhému. Bylo těžké uchovat všechno v tajnosti, nerozhlásit tu novinu, ale musel to vydržet. Každou noc se vykradl z domu a nacvičoval létání, před úsvitem vklouzl zase zpět, aby se trochu prospal.

Červeně si zakroužkoval den svých čtrnáctých narozenin a vyčkával. Měl důvod být nedočkavý.

Ve světě ohraničeném Zdi čtrnácté narozeniny vymezovaly hranici mezi malými a velkými, mezi přerostlým klukem a mladým mužem. Co však bylo nejdůležitější, označovaly dobu, kdy oslavence odvedli do Velké věže, kde přebývají Adepti, a věnovali mu plnohodnotné pometlo, obdařené silou těch nejmocnějších zaklínadel, jež se dokázalo vznést do výšky plných šesti set stop, dvakrát tak vysoko, než dolétá menší košťata, na nichž se proháněla omladina.

Porgie potřeboval chlapácký klacek, potřeboval vznosnou sílu navíc, protože zjistil, že jen ty nejmocnější vzdušné proudy jej mohou vynést nad hranici tří set stop, kde končila vznosnost jeho dětské násady. Musel vystoupat téměř do výšky Zdi, než se bude moci pustit přes rozlehlou pláň, jež jej dělila od slepého kaňonu, kde čekal mohutný vítr.

A tak počítal líně se vlekoucí dny a během rychle míjejících nocí se cvičil v létání.

Odpoledne v den svých čtrnáctých narozenin se Porgie oblékl do svých nejlepších šatů, netrpělivě posedával na schodech před domem a čekal na strýce, až vyjde ven. Namísto toho vyšel Buldoček a posadil se vedle něj.

"Parta dnes v noci pořádá na vrcholu starého Plešivce čarodějný sabat," oznamoval. "Škoda, že tam nemůžeš."

"Když budu chtít, tak přijdu," nedal se Porgie.

"Jak?" chtěl vědět Buldoček a rozhlížel se. "To si necháš narůst křídla a přiletíš? Starý Plešivce je pět set stop vysoko a tvůj dětský klacek tě tam nevnese."

"Dnes mám narozeniny."

"Ty si myslíš, že dostaneš nové pometlo?"

Porgie přikývl.

"Tak na to zapomeň. Slyšel jsem, jak o tom táta s mámou mluvili. Táta má vztek, že jsi rupl z alchymie. Říkal, že musíš dostat za vyučenou."

Porgiemu se udělalo mdlo, ale nechtěl Buldočkovi dopřát radost tím, že by to dal najevo.

"Mně je to jedno," prohnul. "Když budu chtít, tak se na sabat dostanu. Počkej a uvidíš."

Buldoček se rozesmál, naskočil na koště a odletěl pryč. Porgie čekal ještě hodinu, ale strýc nepřicházel.

Vrátil se do domu. Na jeho novou násadu přišla řeč teprve po večeři, kdy si ho strýc pozval do obývacího pokoje a oznámil mu, zeji nedostane.

"Ale, strýčku Velye, vždyť jste mi to slíbil!"

"To ale byl podmíněný slib, Porgie. Bylo u něj velké kdyby. Vzpomínáš si, co to bylo?"

Porgie se zadíval na podlahu a začal kreslit palcem u nohy po prošlapaném koberci. "Já jsem se snažil."

"Myslíš to vážně, chlapče?" Ve strýcových očích byla přísnost, ale i soucit. "To ses tak snažil, až jsi dnes ve škole usnul? Zkoušel jsem to na tebe s domluvou, vyzkoušel jsem i výprask a nic nepomohlo. Třeba zapůsobí tohle. Teď běž nahoru a dej se do učení. Až přineseš lepší známky, můžeme začít mluvit o novém koštěti. Do té doby ti bude muset stačit to staré."

Porgie věděl, že už je velký na to, aby brečel, ale když přišel do svého pokoje, nedokázal se udržet. Ležel natažený na posteli s obličejem zabořeným do polštáře, když se od okna ozvalo zasyčení. Vzhledl a uviděl Buldočka, jak sedí na svém pometiu a zlomyslně se šklebí.

"Co tady chceš?" popotáhl Porgie.

"Jenom děcka bulí," odpověděl Buldoček.

"Já nebrečím. Mám rýmu."

"Právě jsem zahlédl pana Wickense. Vycházel z té staré jeskyně za Arnettovým hájkem. Vsadím se, že zavolá Černého muže."

"O žádné staré jeskyni nic nevím," prohlásil Porgie a vzpřimil se na posteli jako pravítko.

"Ale víš. Jednou jsem tě tam sledoval. Máš tam nějakou mašinu. Když jsem o tom řekl panu Wickensovi, dal mi čtvrták. Moc ho to zajímalo."

Porgie zrudl v obličeji, vyskočil z postele a s rukama sevřenýma v pěst se rozběhl k oknu. "Já ti dám!"

Buldoček pometiemi couvl, aby se dostal z Porgieho dosahu, strčil si palce do uší a zatřepetal rukama. Když po něm Porgie začal házet věci, naposledy se mu vysmál a odlétl směrem na Starý Plešivec.

Porgieho strýc se právě chystal do kuchyně, aby si připravil sendvič, když zazvonil domovní zvonek. S bručením se vydal do předsíně otevřít. Za dveřmi stál pan Wickens. Když vešel do domu, zůstal stát a mžoural do světla. Zdálo se, že neví, jak začít.

"Mám pro vás špatné zprávy," řekl nakonec. "Týkají se Porgieho. Je vaše manželka ještě vzhůru?"

Porgieho strýc ustaraně přikývl.

"Měla by si to taky poslechnout."

Když vešli do obývacího pokoje, teta Olga odložila pletení.

"Vyrazil jste si dost pozdě, pane Wickensi."

"Nedělám to pro své potěšení."

"Porgie zase něco provedl," vysvětloval strýc.

Teta Olga si povzddechla. "Tak co je to tentokrát?"

Pan Wickens zaváhal, odkašlal si a nakonec tichým, spikleneckým hlasem řekl: "Porgie si postavil stroj. Víím to od Černého muže. Dnes večer si pro chlapce přijde."

Strýc Veryl se vrhl do schodů hledat Porgieho. Nebyl ve svém pokoji.

Teta Olga zůstala sedět v křesle a naříkala.

Měsíc stál vysoko na obloze a zaléval krajinu stříbrným svitem. Porgie viděl svět, který zanechal hluboko pod sebou, stejně dobře, jako kdyby byl den. Na míle daleko po levé straně plápolaly drobné ohničky na vrcholku Starého Plešivce, kde děti pořádaly sabat. Chvilí přemáhal nutkání se tam rozletět a pak podlehl. Začal s **Orlem** kroužit nad skupinou stromů, až jej silné vzestupné proudy vyzvedly téměř do výše Zdi. Pak se pootočil a obloukem zamířil k vzdáleným, rudě planoucím ohňům.

O několik minut později nad nimi tiše přeletěl ve výšce osmi set stop a zkoumal vzdušné vrstvy v okolí skal. Na vzdálenější straně Plešivce narazil na prudký sestupný proud, který ho strhl dolů, ale dříve než se propadl příliš hluboko, provedl rychlý obrat a vyhledal klidnější ovzduší. Na opačné straně, směrem k slepému kaňonu, konečně našel co potřeboval, silné stoupavé proudění, jež se zdálo být bez konce.

Pečlivě si zaznamenal jeho polohu v paměti a začal krouživě sestupovat k místu sabatu. Brzy se přiblížil natolik, že kolem ohňů rozeznával jednotlivé postavy.

"Hej, Buldocku," zakřičel z plných plic.

Podsadití pořízek vyskočil na nohy a začal se divoce rozhlížet po původci toho přízračného hlasu.

"Tady jsem!"

Porgie sáhl do kapsy, vytáhl malý oblázek a hodil ho dolů. S třeskutím dopadl na skalní římsu čtyři stopy od Buldočka, který leknutím vyjekl. Ostatní vyskočili, zaklonili hlavy a očima oslněná od ohně se zahleděli na noční oblohu.

"Říkal jsem, že mohu přijít na sabat, když budu chtít," zavolal Porgie, "ale už nechci. Nemám totiž čas na hraní; chystám se přeletět Zed!"

Při posledním průletu nebyl víc než třicet stop nad plošinou. Když se vyklonil, světlo ohňů mu jasně ozářilo obličej.

Přiložil si palec k nosu, kmítal prsty a volal: "Ně, ně, ně, chyt'te mě!"

Když přelétal okraj srázu, téměř se nohama otřel o zem. Následovala úzkostná chvíle čekání, než pocítil jistý, stálý nápor vzestupného proudu na křídlech.

Ohlédl se. V partě zavládl zmatek, každý se snažil zjistit, co se děje. Pak zazněl hněvivý Buldočkův rozkaz a po chvíli rozpačitého váhání se všichni vrhli ke svým pmetlům a vzletli do vzduchu.

Porgie v duchu odhadoval výšku, ale pak se uvolnil. Dosáhl téměř jejich stropu a než ho dosáhnou, bude nad ním.

Vyrovnal plachtící kluzák a křikl: "Poďte nahoru! Tak nízko si hrají jen děti!"

Buldočkovu koště se odmítlo vznést výš. Bezmocně kroužil a hrozil pěstí na letací stroj, který se mu pokojně vznášel nad hlavou.

"Jen počkej," volal. "Nemůžeš nahoře zůstat celou jaoc. Dříve nebo později budeš dole a my si na tebe počkáme."

"Ně, ně, ně," posmíval se Porgie a stoupal výš do měsíční noci.

Když vzestupný proud náhle skončil, nebyl tak vysoko jak si přál, ale nedalo se s tím nic udělat. Provedl obrat a klouzavým letem se pustil přes rovnou pláň směrem ke slepému kaňonu. Ted' litoval, že nenechal Buldočka a ostatní kluky na pokoji. Všichni ho dole sledovali. Pokud klesne až na jejich úroveň dřív než ho zachytí větry z kaňonu, může čekat vážné potíže.

Pokusil se kluzák ještě více vyrovnat, ale místo aby si udržel výšku, ztratil rychlost a než stačil stroj znovu ovládnout, propadl se 0 plných sto stop. Ted' už viděl, že se nedokáže udržet z Buldočkova dosahu.

Všiml si toho i Buldoček a vítězoslavně zakřičel: "Jen se těš! Ted' si to pěkně slízneš!"

Porgie vykoul přes okraj do tmy, kde se vznášel jeho bratranec, jehož mopsličí obličej bledě zářil v měsíčním světle.

"Nechtě ho být, bando," zvolal Buldoček. "Je můj!"

Zbytek party se stáhl a zvolna kroužil kolem, zatímco *Orel* tiše plachtil uprostřed. Buldoček se přihnál blíž a letěl ted' těsně vedle Porgieho.

Sveřepě ukázal k zemi: "Padej dolů, nebo ti pomůžu!"

Porgie po něm kopl, až málem překotil stroj. Nebyl ale dost rychlý. Buldoček snadno uhnul. Opsal široký oblouk, vrátil se a uchopil konec předního křídla kluzáku. Zvolna a zakeřně jím začal škubát nahoru a dolů a pokaždé prudce zakroužil.

"Leť dolů," zaječel, "nebo to ulomím!"

Porgie počal propadat panice, protože hrozilo, že ztratí vládu nad strojem.

"Nech toho!" vykřikl, až mu přeskočil hlas.

Buldoček znovu zacloumal křídlem a měl při tom*podivně vzrušený výraz v obličejí. Když ostatní kluci viděli, co se děje, začali mít strach.

"Buldočku, přestaň!" kdosi zavolal. "Chceš ho zabít?"

"Sklapni, nebo to slízneš taky!"

Porgie se přinutil střízlivě uvažovat. Svou násadu měl přivázanou k rámu *Orla* tak pevně, zeji nedokáže uvolnit včas, aby se zachránil. Zadíval se do tmy, dokud si ostře v duchu nevybavil představu Buldočkova koštěte. Nikdy předtím se nepokoušel ovládnout něco tak velkého, ale neměl na vybranou.

Celý se napjal, uchopil představu myslí a nepouštěl. Věděl, že slova nepomohou, ale stejně je pronesl:

"Pometlo, stůj,

toč se a vyhazuj!"

V hlavě pocítil prudkou, trhavou bolest. Zaťal zuby a nepolevil, ani když se začal propadat do rudého oparu, jenž hrozil, že jej zcela pohltí. Náhle se od konce levého křídla kluzáku ozvalo naplň překvapené, naplň vyděšené vyjeknutí; Buldočkovu pometlo se v letu prudce zarazilo a začalo tak divoce kroužit, že se na něm jezdec jen stěží udržel.

"Ted' mě všichni poslouchajte," vykřikl Porgie. "Jděte mi z cesty, než vám udělám totéž!"

V panickém zmatku se rozletěli na všechny strany. Porgie je sledoval, jak se ustrašeně řadí do půlkruhu kolem ubrečeného Buldočka. Úlevně si vydechl a myšlenkové pouto zpřetrhal.

Už byli v noční tmě téměř z dohledu, když se naposledy ohlédl a chabě zavolal: "Ně, ně, ně, chyt'te mě!"

Když konečně doplachtil na konec slepého kaňonu, kde kluzák prudce uchvátí silný vzestupný vítr, byl od země vzdálený už jen padesát stop. Zatímco ve strmé spirále stoupal vzhůru, bezvládně se zavěsil na opěrkách paží a vlivem opožděné reakce se roztřásl po celém těle.

Uvazovací lana, poutající přední křídlo k rámu, se v důsledku hrubého zacházení nebezpečně uvolnila. Stačilo jediné šknubnutí, aby celé křídlo odpadlo a strhlo kluzák dolů na ostrá skaliska. Pokaždé, když se vzpěry zaviklaly ve svých úvazech, proběhly trupem prudké otřesy. Porgie uchopil oběma rukama místo, kde byl křížem k rámu upevněný nosník zadního křídla, a snažil se *Orla* stabilizovat.

Ve výšce tří set stop pocítil, že se vznosná síla pometla vyčerpala. *Orel* náhle ztěžkl a ztěžkopádně, ale vítr byl stále dost silný na to, aby jej zvolna nesl vzhůru. Stopu po stopě se blížil k vrcholu Zdi, 1 když při jedné zatáčce se dostal mimo vzdušný proud a ztratil

kroužením cenných sto stop, než jej opět objevil. Shora od Zdi se přivalil chomáč mlhy a když do něj Porgie veplul, na chvíli se jej zmocnila panika.

Dočasně ztratil pojem o tom, kde je vlevo či vpravo, nahoře či dole. Všude byla jen vlhká, bílá prázdnota. Přepadl ho pocit, že nad *Orlem* ztrácí kontrolu; dál však udržoval kurs a spoléhal na plachtařský cit, který si vypěstoval během svých mnoha cvičných letů.

Vázací lana dále povolila. Ani vší silou paží nedokázal zabránit tomu, aby se křídlo nechvělo a neotřásalo. Odhodlaně se snažil udržet si vládu nad strojem a zároveň odolával silnému pokušení předklonit se a přimět tak *Orla* k plovnému sestupu, který jej přivede zpět do bezpečí.

Jeho odhodlání bylo téměř u konce, když se jako mávnutím proutku vynořil z mraku do měsícem prozářené noci. Vzestupné proudění jako by sláblo. Začal opisovat mírný oblouk, aby znovu zachytil j jeho střed.

Když se obrátil, uvědomil si cosi podivného, cosi odlišného, cosi téměř děsivého. Poprvé noc neprotínal žádný temný pás, poprvé v životě mu v rozhledu nebránila žádná Zeď.

Byl nad ní!

Na rozhlížení však nebyl čas. Jeden z úvazků s hlasitým lupnutím praskl a nebezpečná hrana předního křídla se divoce roztřásla. Kluzák sebou začal házet a poskakovat a každou chvíli hrozilo, že se obrátí nosem dolů v střemhlavém pádu. Porgie zoufale komíhal nohama jako kyvadly ve snaze vyrovnávat nevypočitatelné výkyvy stroje, který se stále více vymykal kontrole. Zatímco bojoval, unášel jej *Orel* proti Zdi.

Má-li se zřítit, dojde k tomu na druhé straně. Alespoň vyzraje na starého pana Wickense i Černého muže.

Zrovna ted' byl přímo nad Zdí. Prostírala se pod ním jako široká cesta a její hladký hřeben se temně leskl v měsíčním světle. Z náhlého popudu sebou divoce hodil kupředu a zároveň k pravé straně. Neohrabaný stroj se náhle převážil a prudce začal klesat směrem k temné ploše.

Osmdesát stop, sedmdesát, šedesát, padesát - nebylo místo k manévrování, měl jen jediný pokus - třicet, dvacet -

Přesunul váhu dozadu a prudce zvedl nos *Orla* vzhůru. V první chvíli křídla vydržela a pád se silně zpomalil; vzápětí se Porgiemu před očima přední křídlo s pronikavým praskotem rozletělo na kusy. Následoval další vířivý pád a drtivý náraz, po němž nastala tma.

Zvolna, vrávoravě se Porgie vyprostil z polámaného vraku. *Orel* absolvoval svůj poslední let. Vratce spočíval tak blízko u vnějšího okraje, že částí zadního křídla přečníval do nicoty.

Porgie se opatrně odplazil po kluzkém vlhkém hřebem až doprostřed Zdi. Zde se schoulil a čekal na ráno. Byl tak vyčerpaný, natolik zbavený energie, že proti své vůli co chvíli upadal do neklidného spánku.

Pokaždé, když se to stalo, pracně se probíral k vědomí, aby unikl přízračným zjevům, jež se mu proháněly hlavou. Chvíli padal, pronásledovaný kroužícími postavami, podobnými netopýřům s buldočími obličejí. Jindy byl v malé místnosti, jejíž stěny se kolem něj stahovaly, a z dálky k němu doléhal hlas Buldočka, jenž propěvoval: "Počkej, ty dostaneš." Pak se místnost změnila v dlouhou chodbu a on po ní utíkal. Pan Wickens mu byl těsně v patách, měl dlouhé, ostré zuby a neustále volal: "Porgie! Porgie!"

Probudil se celý roztřesený, přelezl k vnějšímu okraji Zdi, převěsil přes něj hlavu a snažil se zahlédnout Vnější svět. Kolem se nakupily mraky a jediné, co viděl, byla šedá prázdnota, jež ukrývala příkrý sráz do hloubky tisíce stop. Odplazil se zpět na původní místo, hleděl na východ a modlil se za první příznak svítání. Všude však vládla jen tma.

Opět začal podřimovat a znovu uslyšel hlas: "Porgie! Porgie!"

Otevřel oči a napřímil se. Třebaže byl vzhůru, volání neustávalo. Zdálo se, že přichází odněkud shůry a zdaleka.

Hlas se neustále přibližoval a najednou Porgie v šeru spatřil temnou postavu, jež nad Zdí kroužila jako obrovitá vrána. Když se snesla se, dolů a přilétla blíž, ukázalo se, že je to muž v černém s roztaženými pažemi a dlouhými zahnutými prsty, jež připomínaly pařáty!

Porgie se pracně zvedl a dal se na útěk, ale Zeď byla kluzká a smekaly se mu nohy. Ohlédl se přes rameno. Černá postava ho už téměř doháněla. Zoufale uskočil a dostal smyk.

Cítil, jak se veze po kluzkém povrchu k okraji Zdi. Zatíнал do něj prsty, snažil se zachytit. Nedokázal se zastavit. Jednu chvíli ještě pod sebou cítil vlhký chlad; vzápětí již jen prázdnotu, jak se vymrštil do temného, volného prostoru.

Při pádu se zvolna otáčel. Nejprve měl mraky pod sebou, ale pak se překlopily a jejich místo zaujala hvězdami posetá obloha. Připadal si chráněný, jako by se pro něj zastavil čas. Necítil strach. Necítil nic.

Nic - až do chvíle, kdy oblohu nad ním zakryl černý stín a shůry se na něj jako jestřáb střemhlav snesla strašlivá temná postava.

Porgie začal divoce kopat. Jednou nohou narazil do něčeho pevného a na chvíli byl volný. Pak ho ale zezadu objaly pevné paže, vytekly ho z prázdnoty a vrátily do světa, kde vládne přitažlivost a strach.

Ucítil na prsou náhlý tlak a uvědomil si, že ho něco zvedá. Vzápětí stál znovu na vrcholu Zdi.

Stál se vzpřímenou hlavou a vzdorovitě hleděl na temnou postavu.

"Nechci se vrátit. Nemůžete mě k tomu donutit."

"Nemusíš se vracet, Porgie."

Tvář pod kápi nebylo vidět, ale hlas zněl divně povědomě.

"Vysloužil sis právo zjistit, co je na druhé straně." Pak se zjevení zasmálo a odhodilo kápi, která mu kryla obličej.

V jasném měsíčním světle Porgie spatřil pana Wickense!

Učitel spokojeně přikývl. "Ano, Porgie, já jsem Černý muž. Je to tak trochu šok, co říkáš?"

Pod Porgiem podklesla kolena.

"Přicházím z Vnějšku," prohlásil pan Wickens a opatrně se usadil na hladkém povrchu Zdi. "Jsem něco jako pozorovatel."

Porgie byl příliš zmatený na to, aby stačil sledovat nové představy, jež ho zasypávaly. "Pozorovatel?" řekl nechápavě. "Z Vnějšku?"

"Z Vnějšího světa. Tam budeš trávit příštích několik let. Neřekl bych, že ti tam život bude připadat lepší, a ani si nemyslím, že se ti bude zdát horší. Mohu ti ale zaručit, že bude jiný." Dušené se zasmál. "Vzpomínáš si, co jsem ti nedávno řekl ve své pracovně - že člověk se nemůže ubírat dvěma cestami zároveň, že mysl a příroda si nutně odporují? Tak tomu je, ale i není. Můžeš mít obojí, ale jsou k tomu zapotřebí dva různé světy."

Venku, kam se teď dostaneš, je svět strojů. Je to dobrý svět. Ale lidé, kteří v něm žijí, už před dávnými časy poznali, že za to platí jistou cenu; že když ovládli přírodu, začali zanedbávat síly ukryté v myslí, protože stroj je věc rozumu a logiky, zatímco zázraky ne. Prozatím ne. Proto postavili Zeď a za ní usídlili lidi, jimž dali takové knihy a zákony, které zajistí rozvoj schopností myslí. Alespoň doufali, že to tak bude účinkovat - a nemýlili se."

"Ale k čemu ta Zeď?" nechápal Porgie.

"Protože jejich předpoklad byl správný. Kouzla existují." Vytáhl z kapsy svazek klíčů. "Zvedni je, Porgie."

Porgie na ně hleděl, až si v duchu vytvořil jejich obraz a pak mysl přiměl k tom, aby ho uchopila a tálila neviditelnými pažemi, dokud klíče nevzlétly vysoko do vzduchu. Pak je panu Wickensovi vrátil zpátky do ruky.

"Jaký to mělo smysl?"

"Lidé z Vnějšku to nedovedou," řekl řídící. "A neznají ani vědomou telepatii - to, čemu říkáme duchomluva. Neumí to, protože nevěří, že něco takového možné. Lidé uvnitř Zdi to dokáží, protože žijí v ovzduší kouzel. Až se tyto věci podán rozpracovat a budou prostě jen otázkou výcviku a metody, nebude už rituál, obřadnictví, hluboce zakořeněná víra v existenci nadpřirozených bytostí zapotřebí."

Tyto jevy se stanou pouhými nástroji, jež dokáže ovládat každý, a berličky pak bude možné zahodit. Pak se zhroutí i Zeď. Ale do té doby-" zarazil se a s líčenou přísností se zachmuřil- "bude poblíž vždy Černý muž, aby dohlédl, že se lidé nerozpolť tím, že se budou snažit kráčet dvěma cestami najednou."

V Porgieho očích se dál zračila pochybnost. "Vy jste ale letěl bez stroje."

Černý muž si rozhalil plášť a předvedl mu malý, zářivý kotouč, který měl připoutaný na prsou. Poklepal na něj. "Toto je stroj, Porgie. Stroj, stejně jako tvůj kluzák, jen jiného druhu a mnohem dokonalejší. Je téměř tak dobrý jako levitace. Mysl a příroda ... magie a věda... se nakonec spojí dohromady."

Znovu se zachumlal do pláště. "Je tady nahoře zima. Nepůjďme? Zítra budeš mít dost času objevovat, co se skrývá na vnější straně Zdi kolem světa."

"Nemohli bychom počkat, než se rozeženou mraky?" zeptal se Porgie toužebně. "Tak nějak bych to rád poprvé spatřil tady odshora."

"To bychom mohli," připustil pan Wickens, "ale dole na tebe čeká někdo, koho jsi už dlouho neviděl. Kdybychom se tu zdrželi, mohl by mít starost."

Porgie se zatvářil nechápavě. "Nikoho Venku neznám. Já-" Náhle se zarazil. Měl pocit, že každou chvíli vybuchne. "Snad ne můj táta!"

"Kdo jiný? Jen se sem dostal mnohem snadněji. Tak pojď, ať mu ukážeš, jaký je z jeho syna chlap. Jsi připravený?"

"Jsem připravený," ujistil ho Porgie.

"Jen mi ještě pomoz odtáhnout ten tvůj vynález k vnitřní straně Zdi, abychom ho mohli hodit dolů. Až ráno lidé objeví trosky, uvědomí si, jak Černý muž ztrestá každého, kdo staví stroje místo aby si hleděl svého.* Na Buldočka a ostatní by to mohlo mít blahodárný vliv."

Přešel k vraku *Orla* a začal jím cloumat.

"Počkejte," zadržel ho Porgie. "Já sám." Zahleděl se na rozbitý kluzák, až ho začaly pálit oči. Pak jej uchopil a zatáhl.

S rostoucím vědomím síly zvolna vzpíral, až se kluzák vznesl a lehce se pohupoval v mírném vánku, který ovíval vrchol vysoké Zdi. Pak vrak prudce postrčil daleko do prostoru a odpoutal se.

Oba tiše stáli, bok po boku, a sledovali, jak se *Orel* s polámanými křídly řítí do hlubiny. Když zmizel dole ve tmě, pan Wickens pevně Porgieho uchopil a sebejistě se postavil na okraj Zdi.

"Počkejte ještě," ozval se Porgie při vzpomínce na svou poslední návštěvu v ředitelově pracovně a na rákosku, jež se poslušně vznášela vzduchem. "Jestliže jste z Vnějšku, jak je možné, že ovládáte zvedání?"

Pan Wickens se usmál. "Víš, narodil jsem se Uvnitř. Poprvé jsem přeletěl Zeď, když jsem byl jen o něco starší než ty."

"V kluzáku?" chtěl vědět Porgie.

"Ne," řekl Černý muž s naprosto bezelstným výrazem. "Šel jsem a chytil si půl tuctu orlů."

**přeložil Jan Filipický
ilustroval Alois Křesala**

Vittorio Catani

Homérův příběh

Malá pramice se líně sunula po hladině Ofanta, mezi úzkými břehy plnými rákosí. Homér seděl na zádi a oběma rukama zvolna pádloval, pravidelnými, klidnými tempy; jeho pohled však prozrazoval úzkost. Voda v říčce se zdála nehybná a vzduch popelavý, s růžovým odstínem na obzoru. Krajinu dusilo ticho.

V dálce se z aleje eukalyptů vzneslo hejno strak a jako letící body se vřezávaly do rozpitého pastelu oblohy. Konečně jsem tady, řekl si Homér, ještě pár kilometrů a uvidím známý kamenný dům. Slova však nedokázala odvrátit úzkost.

Možná je to můj poslední návrat, přemítal, a myšlenka ho zamrazila. Ale ještě mám čas, ještě mohu obrátit a plout zpět, ještě mohu. Zamrazení roztálo a pramice pokojně plula dál.

Homér nevěděl, co se dalo v domě za jeho nepřítomnosti. Kdo ví, co všechno se za tři dlouhé roky změnilo. Kdo ví, zda ho ještě čekají, kdo ví, jací budou.

Pádlo rozšpláchno mělkou vodou v zátocině a za ohybem se objevil kus ploché země, jižní výběžek Puglijské tabule. Pátral mezi temnými kmeny pinií a zahlédl v dálce za nimi dům z šedivých kamenů. Ano, je doma, v teplém bezvětří, v krajině zvedající se k obzoru jako mušle, a stejně jako mušle zesilující zvuky. A události.

Oni ho spatřili první. Nebyl překvapen, věděl, že jeho zrak, i když výborný, s jejich zrakem soutěžit nemůže. Beze spěchu přirazil ke břehu a pramici přivázal ke kůlu.

"Vítej, Homéře!" volali.

Teprve teď se odhodlal na ně pohlédnout.

"Čao, Milý,... Leio, Nesso..." Objímal je. "Vypadáte dobře. Opravdu, mám z vás radost." Až v té chvíli pochopil, že to není lež.

Milý byl o dvě pídě vyšší než on, plavý jako obilí na planině, oči mu svítily neuvěřitelně sytou modří.

"Čekali jsme na tebe, staroušku," řekl. Se smíchem zvedl Homéra dva metry nad zem. Leia a Nessa tleskaly a poskakovaly kolem.

"Prosím tě, postav mě, chlapče," protestoval muž.

"Nech ho, Milý," přidala se Nessa. "Nevidíš, že se mu to nelíbí?"

Milyho smích znovu a znovu vybuchoval, chlapec muže spustil na zem a hned ho opět zdvihl, jako by měl v ruce ranec peří.

"Říkám, nech ho, hrubiáne!" Nessa se pověsila Homérovi na nohy, aby ho stáhla dolů, a hned jí

pomohla i Leia. Milý chvíli odolával, pak se všichni svalili do trávy. Tři mladí se rychle zvedli a začali se honit kolem muže, který pomalu, ztěžka vstával. Nepomohli mu na nohy, jako by je ani nenapadlo, že ho může něco bolet. Když konečně stál, Nessa vykřikla:

"Homéře, máš hlad?" A nečekajíc na odpověď: "Dost, Milý, Homér chce jíst. Tak už dost, hrome!"

Později, po dobré teplé koupeli, usedl s nimi ke stolu ve svěžím pólostínu starého domu. Na uvítanou mu připravili fazolovou polévku, špek, domácí chléb a láhev červeného vína. Jedl s chutí. "Je to pěkné, být znovu doma," řekl.

I ti tři jedli, pomalu do sebe soukali své šlichty.

"Tři roky!" řekla Leia a usmála se na něho.

Byla to tmavovláska plných tvarů, její cihlově zbarvená pokožka byla nevidaně hladká a v souměrné tváři jiskřily nápadné šedé oči, veselé a všetečné. Vypadala na osmnáct nebo devatenáct let, jako Milý.

"Vyprávěj, Homéře," ozvala se Nessa. "Kde jsi byl, co se ti přihodilo... Tentokrát s námi zůstaneš?" Okamžik na něj upřeně hleděla, pak k němu vztáhla ruku.

Stiskl ji. "Kdo ví," usmál se. "Možná."

Nessa věděla, že právě ji má Homér ze všech tří nejraději. Vypadala na šestnáct, na krásně rozkvetlých šestnáct let, a byla menší než druzí dva. Vlasy měla skrouceny do prstýnku a jejich barva připomínala červánky při západu slunce. Oči průzračně světlé a tvář plnou pih.

"Tentokrát možná zůstanu, má milá."

Naklonila se k němu a dotkla se rty jeho tváře; vdechl její vůni, byl však příliš unaven a snadno potlačil vzrušení.

"Opravdu chcete slyšet moje vyprávění? Zajímalo by vás?"

"Jistě," potvrdil Milý. "Všechny tvé příběhy známe sice z televize a viděli jsme je i při vzdělávacích instruktážích, ale slyšet všechno přímo od tebe, to bude něco úplně jiného."

Homér se ponořil do vzpomínek. Odpoledne zvolna zhutňovalo stíny mezi kusy starého nábytku.

"Naposled jsem žil několik týdnů u jednoho... V Apeninách. Nevím, snad se o tom ani nemluvílo v televizi, ale tamější lesy jsou plné opozičníků. Není málo těch, kteří nesouhlasí s tím, co se děje."

Vypravoval. O svém cestování po Itálii i po Evropě, o nepokojném toulání a o tom, že to vlastně bylo jen plýtvání časem. "A mnoho času už asi nezbývá pro dějiny," dodal. A ještě o tom mluvil, že se setkal s mnoha takovými, jako jsou oni. Všichni jsou mladí a zdatní a plní energie a je jich stále víc.

Všechno jim však nepověděl. Zamtlčel, že jejich celkový počet už prolomil - řečeno etologicky - přirozený strop, za nímž je ohroženo psychologické území lidského druhu. Homo sapiens je přece jen stále živočich, a tedy citlivý na různé nerovnovážnosti, nevyrovnanosti prostředí. Rozhodl se proto vytvořit je ke svému obrazu, ale beze svých nedostatků, a hned je začal nadšeně posílat do světa. Nadšeně a neuváženě jako... jako kdysi chlorofluorokarbidy, napadlo ho. A pak se něco stalo. Náhle se musel nějak zapnout vývojový mechanismus, usoudil Homér; naši neandertálští předchůdci si také sotva uvědomili, že je kromaňonci vytlačují ze světa a nastupují na jejich místo. A nebo to zjistili, když se už nedalo nic dělat.

"Navštívil jsem desítky zemí," mluvil dál, "stovky knížectví, republik a miniimpérií. Po nějaké centrální vládě už nikde není ani stopy. Nynější vývoj má i podivné indukční efekty, například rozdrobení tradičních celků. A všechno se to děje potichu, překryto zdáním civilizovaných dohod (až na sporadické případy násilí), a to svědčí o zjevném nezájmu člověka udržet si své místo, o jeho nenápadném ústupu ze scény. Ale proč?" Homér tím byl zaskočen.

Milý poznamenal: "Tady byl převrat v místním kapitánátu. Guvernátor vyhodili z barlettského rozhodčího sboru."

Když se soumrak proměnil v tmu, všichni přešli do patia. Ovanula je vůně čerstvě posečené louky doprovázená svěžími závanými vlhkosti od řeky. Průzračná noc plná chvění hvězd sevřela Homéra krásou až nesnesitelnou. Celá příroda křičela, živější než kdy dřív, a drtila ho svou velikostí. Jsem šťasten, říkal si, na přírodě záleží, ne na člověku, byla před ním, bude po něm. V trvání vesmíru je člověk jen kratičký jev, existující sotva hodinu.

"V poslední době jsme tvrdě pracovali," řekla Leia. "Při čekání na tebe jsme zašili a zorali, sýpky jsou plné. Dívali jsme se na televizi a účastnili se planetových vzdělávacích instruktáží."

Homér kývl. Věděl, že to všechno dělali, a pochlivil je.

Náhle se v kuželu světla nad patiem mihl stínek. Leia vyskočila z houpací židle a zmizela ve tmě. Po chvíli se vrátila. Se smíchem si utřela zašpiněné ruce a ukázala všem svůj úlovek.

"Ještě nikdy jsem nechytla takového netopýra. Zdá se mi, že je to divný druh. Homére, je krásný, nebo ošklivý?"

Homér se nechtě otřásl. Byl to vampýr, Desmodus rotundus, který se nedávno rozšířil i do Evropy.

"Je překrásný," zašeptal. Celá Země je krásná, pulzuje v ní divoký život jako nikdy předtím. Chtělo se mu zůstat celou noc venku, vdechovat letní svěžest a vypravovat. Ale měl za sebou těžké dny. Vyčerpaly ho.

Vstal. "Odpusťte, jdu si lehnout," zamumlal.

Nedlouho nato už ležel na vysoké matraci z vrzavých žíní, pod lehkou, hebkou přikrývkou, ale spánek nepřicházel.

O mnoho později uslyšel, jak se otvírají dveře. Někdo se k němu pomalu blížil. Pak se ho dotkly dvě vlahé, hladké ruce.

"To jsem já, Homére. Smím u tebe zůstat?"

Pohlídl dokonalou tvář, krk, rameno... Nessa neměla nic na sobě. "Díky, malá, ale teď nemám chuť."

"Mohu aspoň spát vedle tebe?"

"Jistě."

Natáhla se k němu na matraci. Cítil její dech, teplý, voňavý.

"Homére..."

"Ano?"

"Takže ses vrátil. Řekni mi... Dnes v noci?"

Muž zůstal dlouhé minuty zkamenělý. Pak pomyslel na své nedávné putování, na ty tři roky, kdy se toulal po světě a hledal, zkoumal, nenacházel. Čeho by měl litovat? Nakonec kývl, život je už takový...

"Tak dobře. Dnes v noci."

"Se mnou?"

"S tebou. Však víš, že jsi mi nejmilejší."

Kočí skok a Nessa byla v okamžiku zpět s translátorem. Lehkou klávesnici položila na záložku prostěradla a senzory na polštář pod Homérovou hlavou. Připnula mu je s profesionální zručností.

"Teď já tobě," řekl. Ve tmě odhrnoval červené prstýnkové vlasů a připevňoval vstupy. Jako každý syntetický člověk měla Nessa prvotřídní mozek. Tři miliardy nanoprveků jí poskytovaly možnost okamžité volby mezi miliony mentálních i tělesných reakcí.

"Moje malá...", zašeptal.

"Ještě něco?" Zlehka ho políbila.

"Ano. Chci sám rozhodnout o konci. Upozorním tě včas. A ještě... Osobní informace, které ti odevzdám,

jsou pro tebe, výhradně pro tebe. S ostatními můžeš naložit, jak uznáš za potřebné."

"Díky. Začneme?"

Nečekala na souhlas. Prsty mu lehce přejela předloktí a přisunula empatickou jehlu. Ta ihned našla žílu a Nessa upevnila stříkačku ke svalu lepicí páskou. Pak vyťukala na klávesnici příkazy. "Nehýbej se," připomněla muži, "teď ne."

Hornér cítil, jak se v něm rozlévá příjemná netečnost. Jako by se zvolna propadal do zvlášť vydatného spánku. Věděl však, že ho čeká něco jiného než spánek. Zůstával plně bdělý, přemýšlel. Kapalina, která ho zaplavovala, burcovala jeho mozek, aby vydal všechno, i dávno zapomenuté vzpomínky, prožitky, představy, názory, pocity. Vyplavovala všechno důležité, co od počátku formovalo jeho psychiku, a vyvolávala v něm nečekanou euforii.

"Och, to snad ani není možné," vzdychl. "Copak se dá znovu prožít celý život v tak krátkém čase?" Byl stále neklidnější.

Nessa se k němu přitiskla. "Chceš to spojit s milováním?" zeptala se.

"Ne... teď ne..." V mysli měl vír. Malstróm.

Nessa se zasmála: "Tak ty říkáš, že si člověk nemůže zrekapitulovat vlastní život v několika hodinách? Ale já jsem četla v jednom románu, že se to jistému muži podařilo v několika okamžicích, při ztroskotání lodi, která byla za války potopena. On se utopil."

Homér ji plácl. "Co je to za nevhodné řeči?" napomenul ji rozhněván. "Měla bys být ohleduplnější, holčičko."

"Odpusť," ozvala se po chvíli zkroušeně.

"Dobře, pojď tedy blíž. Hned teď. Budeš muset přijmout trest a odpuštění, jak já uznám za vhodné, hrome!"

"Hned, hned..." Téměř bojácně vklouzla k němu pod příkrývkou a Homér vdechl její vůni. Byla to vůně snu... Možná je tohle všechno sen, myslil si. Nebo noční můra? Nessino syntetické tělo bylo dokonalé, reagovalo jako lidské. Přidušeně vykřikla. Och, oni jsou všichni takoví, říkal si, sestrojeni přímo jako dospělí jedinci, ale něco z dětství je v nich, jsou chtiví života, vědění, zážitků, často dosud neschopní sebekontroly... *Nepopsané listy*. Stále na ně myslil, i teď, vyčerpaný, malátný.

"Zůstaň u mne," řekl. "Neodcházej, buď u mne už napořád..." Propadal se do blaženosti, myšlenky a představy mu v záblescích vyvstávaly v mysli, translátor je přenášel do Nessina mozku a to bylo pro Homéra zdrojem pocitu nevýslovné životní plnosti. Oplodňoval její intelekt vším, co krásného kdy prožil, nač myslil, co věděl. A znovu měl před očima ten prchavý světlý okamžik, když ji poprvé spatřil. Bylo to před čtyřmi lety v tomto kamenném domě. Ona právě přišla a seděla za stolem skloněna nad knihou. Zvedla hlavu a upřeně se na něho zadívala, téměř dětskou tvář prosvětlenou čarovným půvabem, v očích lesk modrobílých alpských ledovců. Ten pohled ho uchvátil a často si ho připomínal při svém dlouhém putování. Vrátil se. A co se teď mezi nimi dvěma dělo, nemělo snad precedens mezi živými bytostmi. Ovšem... Je Nessa živá? ptal se sám sebe.

A odpovídal si: I když má umělý život, přece jen je to život. Vždyť i ti nejskeptičtější filozofové pokládají už jisté definice života za překonané.

Ne že by syntetici byli něco víc než lidé. Oni jsou zkrátka úplnější. Kompletnější. V jejich tělech se spojují dva světy, organický a anorganický. Homéra napadlo, že vlastně i člověk směřuje k anorganickému, vyplývá to z jeho tíhnutí k smrti. Snad proto syntetici tak fascinují lidi, myslil si. Člověk před nimi stojí jako zhypnotizován, naprosto bezbranný. Ale dá se tu mluvit o dalším vývojovém stupni? Je mezi rody *Homo sapiens sapiens* a *Homo synteticus* stejný vztah jako mezi rody neandrtálců a kromaňonců? Sofismata, bludné definice...

Nessa ho hladila, šeptala mu nějaká vlídná slova...

Trochu se probral z úvah. Řekl zemdleně: "Och, děvče, něco tady chybí. Ty láhve... Ještě je máte?"

Nessa se hbitě odpojila od translátoru a vyběhla. Homérovi připadalo, že se znovu napojila sotva za několik sekund, ale už slyšel bouchnutí zátky, bublání vína a cinkot skleniček. Nalila šampaňského do dvou a jednu mu tiskla do ruky.

"Na tebe, děvče, na tebe...", vykoktal.

Pili. Homér začal pociťovat vzrušení. "I tohle jsou informace," blábolil, "a u všech všudy, nástroje k jejich předsíní máme." Všecek se třásl. Vnímál, zeje omárněný a strnulý, ale ještě se vzchopil, nechtěl jí předat hlouposti a zbytečnosti, měla z něho dostat jen to nejlepší. "Ne, špatnosti ne," breptal opile. "Bože, jaká je to nesmírná radost, dávat se."

"Konec? ... Teď?" zeptala se.

Homér neodpověděl, ale ona z nějakého záškrubu v jeho těle usoudila, že souhlasí. Matně vnímál, že se od něho odsunula. A pak, když mu vytáhla jehlu ze žíly, už nevnímál nic. Nevěděl, že mu vbodla jinou jehlu, tentokrát pro STOP - definitivní konec. Ale co by otec neobětoval pro své děti!

I s novým vědomím zůstala Nessa éterická jako víla, přestože už to byla jiná bytost. Nové vědomí zahrnovalo čtyři roky její fyzické existence a celý obsah mysli čtyřicetiletého muže. Vytrhla konektory a jehlu, odklidila klávesnici. Potom srovnala Homérovy údy, políbila ho - vyprázdněnou slupku člověka - na vlhké čelo a přetáhla mu přes hlavu prostěradlo. Nato se tiše vzdálila do hluboké tmy velkého kamenného domu.

Do Homérova pokoje začala oknem vcházet předzvěst úsvitu.

**přeložila Ludmila Freiová
ilustroval Ivo Spasov**

Garry Kilworth

Slepá okna

V Quinlanových očích se zlostně blýskalo. "Uvědomuješ si vůbec, jak jsi na tom s časem?"

"Jo," řekl jsem. "Je srpen."

Přestože jsem si to nepřipouštěl, přijel jsem, na Dálný východ, abych unikl přesnosti. Stál jsem na rušném chodníku v Bangkoku a upíjel z orosené sklenice oranžádu, když jsem si uvědomil, čím mě vlastně Východ přitahuje. Nikdo se doopravdy nestará, jestli se mu "quartzky" ve srovnání s nějakými přesnými atomovými hodinami zpozdují nebo předbíhají o tři nanosekundy. Touha po přesnosti, kterou mají západáci v krvi, se zde zdá nenormální. Všem to bylo skutečně jedno ... až na Quinlana. Jenže já, coby klid'as ve vztahu k sobě, když už ne ke světu, jsem nikdy nebyl zcela připraven na neklid, v němž se Quinlan ustavičně zmítal.

"Měli jsme se tu sejít v osm," dorážel. Já na tu schůzku zapomněl.

Měl pravdu, chtěl jsem se tedy omluvit, ale pod jeho palbou mi to připadalo obtížné. Quinlan byl takový vysoký morous, australský dopisovatel na volné noze a dobrodruh s jakýmsi neurčitým cílem, který se skrýval za jeho toulkami. Po Vietnamu zůstal na Východě, ale na rozdíl ode mne měl málo peněz, jež mu zřejmě byly stálým zdrojem roztrpčení. Společnost toho druhého jsme oba tolerovali prostě proto, že jsme byli dva Kavkazané vydaní napospas asijskému živlu. Doma bychom se jeden druhému vyhnuli. Věděl jsem, že mě nenávidí pro mé peníze a také proto, že jsem mohl odjet domů, nebo kamkoli jinam, kdy se mi zachtělo. Byl o deset let starší než já. Neměl jsem ho rád a bál jsem se ho, protože mi připadal tak trochu bláznivý - zadumaný, prudký a pohrdavý ke všem formám autority. Měl úzký obličej, obvykle porostlý řídkým strništěm, a tmavé oči, které nevydržely chvíli v klidu. Vypadalo to, jako když čeká, že ho každou minutou někdo úkladně zavraždí. I když jsem se ho bál, respektoval jsem ho. Byl v Kambodži v době, kdy případné návštěvníky víc než jen zastrášovali, a vrátil se s hlavou pořád pevně na krku. Dva Kanadáné, kteří tam odjeli s ním, byli chyceni jednou nebo druhou stranou a během tří dnů pomalu umučeni k smrti. Quinlan tu vraždu pozoroval z úkrytu, neschopen jim nikterak pomoci.

V kavárně na chodníku jsem si nasel vratkou židli a posadil se. Quinlan se chvíli rozmýšlel, ale nakonec zůstal.

"Tak kde jsi byl?"

Odpoutal jsem pozornost od tváří kolemjdoucích a zkoumal jeho nasupený výraz.

"Promiň. Ta schůzka mi vypadla z hlavy. Naline mí to ještě připomínala, ale...", pokrčil jsem rameny. "Děje se tu taková spousta věcí, že člověk snadno zapomene." Byla to Naline, moje dívka, která mě s Quinlanem seznámila. Potkala ho o několik dní dříve než já na jednom večírku, pořádaném bangkokskými novinami, pro něž pracovala.

Civěl na mě plných patnáct sekund a jednou nebo dvakrát se zdálo, že mi jednu vrazí. Pak se mu na tváři objevil výraz rezignovaného opovržení a usadil se naproti. Hodil si nohy na kraj stolu a posunul se v židli dozadu.

"Kristepane," řekl pobouřeně a zadíval se mi zpříma do očí. Byl to jeden z těch pohledů, které protivník téměř nedokáže vydržet. Odvrátil jsem se.

"Potíž je v tom," řekl, "že tě potřebuju. Potřebuju tvé ... peníze."

"Alespoň jdeš rovnou k věci, i když snad poněkud neohleduplně a netaktně..."

Ty peníze, to byl dárek - ne, vlastně úplatek - od mého otce. Dal mi je, abych je použil na rozjezd podnikání ve Spojených Státech, ale když v Londýně zemřel rok poté, co jsem skončil studium na Kalifornské univerzitě v Los Angeles, vypadl jsem ze Států dřív, než se máma se mnou mohla spojit. Nežili spolu už deset let, a ani jeden po mně netoužil.

"Samozřejmě, že se ti to vrátí. Desetinásobně," řekl Quinlan a najednou se naklonil kupředu, takže se jeho oči zastavily jen několik centimetrů od mých. "Potřebuju materiální podporu, Andy."

"K čemu to?"

"Potřebuju, abys financoval jednu výpravu. Kristepane, ne moc. Jen nějaké vybavení a zásoby. Samozřejmě v rámci tvých možností, věř mi. Potíž je v tom, že to potřebuju brzy a..."

"Záruky?" vyzvídal jsem.

Jeho obličej se znovu zachmuřil. Na okamžik se jeho nadšení změnilo v roztrpčení.

"Žádné. Budeš mi muset věřit."

"Myslel jsem si to. Kde to je?"

"Kde je co?" Zdálo se, že ho má otázka doopravdy zaskočila.

"Ať je to místo, kam se chystáš, kdekoli, třeba bych chtěl jet taky."

Pobaveně se zasmál. "To pusť z hlavy. Je to v Kambodži."

KAMBODŽA. To jméno okamžitě vyvolávalo vidinu zeleného listoví v několika vrstvách nad sebou. Terasy, neproniknutelná džungle. Pod tím vším tmavé, ponuré řeky, plazící se po břiše potichu jako hadi v podrostu. Pobožené chrámy, jejichž kameny rozerval vegetace. Pak tu byly hrůzy, které vytvořil člověk. Lebky povražděných rolníků nakupené na hromady. Hrůzné příběhy patrné z groteskních tvarů umučených těl. Na skalách jako uschlé těsto - mozky.

"Už jsem tam byl," řekl jsem odměřeně.

"Myslím samotný. Ne bezpečně chráněný v kruhu vojáků."

"Jestliže to, co ode mě žádáš, jsou moje peníze, pak půjdu s nimi," odpověděl jsem. Myslel jsem to vážně. Thajsko bylo dobré pro mou duši, ale mé tělo rychle chátralo následkem hrubého zacházení, kterého se mu dostávalo. Potřebovalo protáhnout a já jsem potřeboval vzrušení. Krom toho se to teď v Kambodži celkem uklidnilo.

"A Naline," dodal jsem, "ta půjde taky." (Naline mě informovala, než jsem toho rána odešel. "Quin ti nabídne obchod," řekla. "Má to co do činění s cestou. Ráda bych jela taky." Když jí na něčem záleželo, trochu nakrčila čelo a sešpulila malá orientální ústa. V té chvíli byla neodolatelná.)

Přihloupě se uculoval. "Něco jsi tam chytil. Je to pěkně ohavná infekce."

"Cože?"

"Láska. To je horší nemoc než tyfus. Dobrá, dobrá, jen se neblázní," řekl, protože jsem sám cítil, jak zlostí rudnu. "Počítám, že vás budu muset vzít oba. Umiš šplhat? Myslím, po horách."

"Vždyť víš, že umím. Říkal jsem ti to... oнеhdy na tom večírku. Německé Alpy a kanadské Rockies..."

a v Kambodži," dodal jsem až po chvíli. Urážka armádního doprovodu byla stále ještě živá.

"V pořádku. Pamatuju se... ale tys byl na večírku zlinkovanej, jak zákon káže. Jen jsem se chtěl ujistit, protože jakmile jednou vyrazíme, nebude už cesty zpátky. A co ona? Naline?"

"To je oukej. Šplhala se mnou už několikrát."

"Udělej něco pro sebe. Půjč mi jen peníze. Jestli se komukoli z vás něco stane, nevracím se zpět, ani nezastavuju."

"Půjďme," řekl jsem rozhodně.

Quinlan na mě civěl celou minutu, a pak řekl: "Dobrá. Budu tady zítra v devět ráno. Prokaž mi laskavost a buď tu včas. Není to zas až tak těžké. Stačí se jen podívat na zápěstí."

Ukázal jsem mu bílé kolečko, kde bývaly mé hodinky, a on netrpělivě potřásl hlavou. "No tak se, prokristapána, někoho zeptej." Potom vstal a odešel, hledaje cestu v proudu chodců. Seděl jsem a dopil sklenici, a teprve potom jsem zasel k Naline. Byla to krásná indočínská dívka, která vyrostla v Hongkongu. Asi před dvěma roky, než jsem přijel do Thajska, jsem ji potkal v horolezecké výpravě v Kambodži. Pracovala tam jako úřední fotografka pro hongkongské sponzory. Quinlan měl v jednom pravdu - úplně jsem se do ní zbláznil.

Musel jsem si připustit, že mě to chytlo. Kdo by odolal pokušení v podobě zakopaného pokladu nebo nějakého bájného zvířete? Já určitě ne. Romantice a dobrodružství jsem přistupnější než kdokoli jiný. Začali jsme nakupovat věci podle seznamů, které nám sepsal. Jednalo se o jídlo a lovecké zbraně, ale z velké většiny naše nákupy sestávaly z horolezeckého vybavení: lan, skob, kladívek.

Nakonec, a s největšími obtížemi, jsme nakoupili havířské helmy spolu s připevněnými svítilnami a těžkými bateriemi na záda.

"Doly," řekl jsem horlivě a pokoušel jsem se vzpomnout si, které vzácné nerosty se v Kambodži těží. Zlato? Stříbro? Quinlan se mi jen smál.

"Žádnou vysílačku?" zeptal jsem se později a přiznávám, že poněkud dychtivě.

"Kdo si myslíš, že pro nás půjde, až budeme v rejži? Spojené národy?"

"A co když zůstaneme trčet uprostřed hor?"

"Pak se budeme muset dostat dolů. Hele, důvěřuj mi, Andy." Vždycky mi říkal křestním jménem. Já jsem to jeho ani neznal.

"Rádio by bylo k ničemu. Jen by nás dostalo do potíží."

"To jako že bychom naši pozici vydali všanc teroristům?"

"Teroristům nebo někomu jinému. V džungli je každý nepřítel. Znal jsem lidi, kteří se jednou dostali moc blízko k pobřeží. Byli na cestě do Thajska a chtěli si jen koupit týkové dřevo na novou palubu pro svou jachtu. Byli zadrženi a úřady je umučily k smrti. Koukni, Andy, jestli..."

"Jdu s tebou," řekl jsem ponuře.

"Jak chceš, ale řídit se budeš podle mě."

Posledním nákupem byl starý otrískaný Land Rover.

Tu noc strávil Quinlan kouřením marihuany, protože, jak tvrdil, nikdy se nezlinkoval, když potřeboval používat

mozek. Já jsem kdesi vyhrabal láhev brandy a utěšoval se z ní celou cestu k Naline.

Naline znamená v hindštině lotosový květ, ale pro mě představovala spíš nějakou tmavou, záhadnou orchidej, pro její černé vlasy a hluboké oči plné starobylých tajemství. Potřeboval jsem ji víc než tu brandy.

Následující ráno bylo stejně dusné jako každé jiné. Těžký a vlhký vzduch v pokoji ležel na mé nahé hrudi. Vstal jsem a osprchoval se právě pro ten báječný pocit a pobídl tak Naline, aby učinila totéž. S Quinlanem jsme se sešli, jak bylo stanoveno. U Zlodějského trhu. Dorazili jsme o půl hodiny později.

Quinlan seděl v Land Roveru na místě řidiče a netrpělivě turova! motor. Když jsme s Naline spěšně nastoupili, vrazil tam rychlost a vyletěl z tržiště jako šílenec. Začínal jsem si zvykat na Quinlanovy nálady, i když jsem tušil, že je má vždycky dobře pod kontrolou, ať už si jeho okolí myslelo, co chtělo. Věřil jsem, že větší část z toho je divadlo. Podezřívám jsem ho, že si rád na něco hraje, a to zvláště před takovým obecnstvem jako jsme byli já a Naline.

Prašné cesty se zdály bez konce. Nakonec jsme za několik dní dorazili k místu, odkud jsme už museli pěšky. Opustili jsme auto a schovali ho pod vodopádem, ale byli jsme na pochybách, jestli ho tam ještě najdeme, až se budeme vracet. Myslel jsem si, že jsem v Bangkoku vypotil duši. V podrostu však byla vlhkost desetinásobně větší. Vmžiku nebylo na našem oblečení do džungle místečko suché. Těžce se mi dýchalo, vzduch byl vlhký až hrůza. Bylo tam vlhko, tmavo a nepřístupno jako uvnitř stohu sena.

Propleteným listovím se šlo ztěžka, kdykoli to bylo možné, vybrali jsme si úzkou cestičku. Silnicím jsme se vyhýbali, a pokud to bylo nezbytné, přecházeli jsme je rychle. Jestli jste už někdy byli v džungli, umíte si představit, že to je jako pobyt v sauně nacpané rostlinami. Jen stěny jsou z kmenů stromů a střecha z tlustých, voskovitých listů. V těžkém vzduchu bzučí hejna pomalého, přihlouplého hmyzu, který vám vlétá do úst, do uší a očí a cítíte, jak vás pronásledují nehmotné skřeky neviditelných zvířat.

Quinlan strávil s kompasem v ruce většinu času nad mapami: špinavými, zteřelými cáry plátna, pokrytými skvrnami potu. V noci jsme spali v těsném trojúhelníku. Říkám *spali*, ale já jsem sotva zamhouřil oko. V životě jsem se tolik nebál. V každém zašustění lístečku jsem už viděl člověka nebo masožravé zvíře, kteří mi jdou po krku. V džungli se to jen hemžilo spoustou neidentifikovatelných zvuků. Ať to bylo jakkoli zvláštní, Naline vypadala, že z nás tří se jí to týká nejméně. Snad měla nepodloženou víru v naši schopnost chránit se. Nebo snad měla odvalu, která zakrývala výraz její tváře. Vlastně se zdálo, že se ani v nejmenším nebojí. Jednou poznamenala mým směrem: "Víš, vždycky jsem si myslela, že Quinbude v džungli jako doma, když se ve městě necítí ve své kůži. Ale vypadá to, jako by se nehodil ani tam, ani tam, co říkáš?"

"On je ztracená existence, tak jaképak copak."

"A ty," řekla a své černé šikmé oči upřela na mou tvář, "ve městě jsi někdo jiný," což bylo velmi ohleduplně řece-

no a znamenalo to, že si uvědomila, že ve městě jsem měl peněženku. V jejím hlase se neskrývalo slabé opovržení.

V džungli jsme byli už šestý den, když se stalo něco, co změnilo mou cestu v hrozný sen. Šli jsme podél skrytého potoka, když jsem ucítil, že mě něco chňaplo za kalhoty. Když jsem se podíval dolů, náhle se zavlhla vysoká tráva. Nikdy jsem se nedozvěděl, co mě vlastně kouslo.

Chvatně jsem si vytáhl nohavici. Kůže byla propíchnuta kousíček nad botou.

Naline a Quinlan šli dál, aniž by tušili, co se stalo.

"Quine!"

Obrátil se a udiveně se zamračil.

"Co je?" A dodal: "Proč sedíš na zemi?"

Snažil jsem se mluvit klidně, ale třásl se mi hlas a nemohl jsem to přemoci.

"Myslím, že mě kousl... nějaký had."

"Ty myslíš...?"

"Jo. Přímě do kotníku."

Byl velmi rychlý. V lékárnice jsme měli sérum, ale existuje spousta různých hadů. Quinlan mi rozřízl nohu a snažil se vysát ránu, ale to bylo čistě amatérské snažení. Dělal jen to, co si *myslel*, že je správné udělat. Po minutě nebo dvou to vzdal.

Naline mi píchla univerzální sérum, pak ustoupila a pozorovala mě. Nic mě nebolelo, ale měl jsem strach. Chtělo se mi vstát a běžet o závod s životem. Bojoval jsem s narůstající panikou.

"Budete mi muset pomoci se vrátit." Uvědomoval jsem si, že mi leknutím bije srdce jako zvon. Vyměnili si významné pohledy a Quinlan řekl: "Ted' už se vrátit zpátky nemůžeme. Zašli jsme už příliš daleko. Nejlepší bude, když budeš klidně ležet. Čím víc se budeš hýbat, tím rychleji se jed dostane do srdce a do mozku."

"Mohli byste mě nést na nosítkách."

"To pust' z hlavy. Nikdy bychom se tam nedostali včas a celá výprava by zkrachovala," dodal ledově.

"Do hajzlu s celou výpravou!" zařval jsem. "Vždyť třeba umírám." Vstal jsem a zkoušel nohu. Naline mě začala fotografovat.

"Jdi s tím někam," zaječel jsem. "Nejsem žádná manekýna." Kousla se do rtu a zamračila se. "Promiň," řekla tiše. "To je ze zvyku. Ale Quin má pravdu, Andy. Nemohla bych tě nést... jsi pro mě příliš těžký."

"Musíme doufat, že to dobře dopadne," řekl Quinlan - a to bylo veškeré psychologické uklidnění, kterého se mi od mých společníků dostalo. Celý jeden den jsme zůstali na stejném místě, aniž by pro to byl nějaký rozumný důvod. Částečně to byly sympatie na jejich straně a částečně zdržovací manévry a smířování se smrtí na straně mé. Nic se nestalo. Žádné příznaky horečky nebo bolesti v hrudi se neobjevily, a nakonec jsme usoudili, že ten had asi nebyl jedovatý. Dalšího rána za rozbřesku jsme vyrazili dál. Quinlan poznamenal, když už bylo jasné, že budu v pořádku, že nikdy nepochopil, proč byly stvořeny bytosti s obrannou zbraní, neboť když už tuto zbraň použili, oběť měla stále spoustu času soupeře zabít. Odpověděl jsem, že snad vědomí toho, že by to mohlo být osudové, úplně stačilo. To, co jsem já nikdy nepochopil, bylo, že pokud tato stvoření měla patřit do světa, kde panuje řád a ne chaos, proč tedy měla spousta z nich schopnost obrovské ničivé síly. Tvorové, kteří měli tolik jedu, že by dokázal

zastavit srdce slona, obývali místa, kde bylo největší zvíře velikosti psa.

Než jsme rozbili tábor, všiml jsem si na noze tenké rudé čáry, která běžela podél žíly od stopy zubů. Ostatním jsem nicneřekl.

Za tři dny jsme dorazili na malou mýtinu, kde Quinlan zastavil: "Tady zemřeli Řiče a Baker," řekl.

Kanaďané.

"Bože!" Nervózně jsem se rozhlédl.

Quinlan dlouho stál a civěl před sebe. Já jsem mumlal cosi v tom smyslu jako: "Tak abychom snad šli," a on se otočil ke mně.

"Víš vůbec, co se tady stalo?" zařval.

"Nekřič tolik," naléhal jsem. "Jo, vím. Vyprávěl jsi mi to."

Naline hleděla štěrbinkami očí z jednoho na druhého.

"Ještě jsem ti neřekl, že zatímco dali ty dva napíchnout na lůžka z bambusových nožů, musel jsem se doplazít pro mapy."

Vyděsil jsem se. "Ty jsi je vzal, když umírali?"

"Jiná možnost nebyla. Pomoci jsem jim nemohl. Bandity se to tu jen hemžilo. Dalo mi to dva dny potu, než jsem se k nim proplazil. Co myslíš, že jsem měl dělat? Stačilo, že jsem musel přihlížet, jak je pak opékali. Vždyť to byli, prokristapána, moji kamarádi." Černé splihlé vlasy mu padaly do neklidných očí a já měl knedlík v krku, takže to ve mně při dýchání lehce hvízdalo. Obrátil jsem se a začal se zabývat batohem, dokud jsem opět nezískal kontrolu nad svými emocemi. Když jsem se znovu otočil, Naline měla ruku položenou na jeho paži. Celý se třásl jako osika. "To bude v pořádku, Quine," říkala.

Později už o důvodech, pro které potřeboval mapy, hovořil mnohem rozumněji.

"Bez nich bychom nikdy nenašli místo, které hledáme," řekl.

"A co to vlastně hledáme?" zeptala se Naline. "No, tak Quine, ted' už nám to můžeš říci. Určitě jsme už blízko."

Kdybych to byl býval já, kdo se ptal, Quinlan by mě pravděpodobně ignoroval. Místo toho řekl: "Jasně. Máte právo to vědět. Hned ted'." Sesedli jsme se kolem malého ohně, i když jsme riskovali, že kouř ucítí bandité. Nebáli jsme se však, že by nás někdo vypátral, protože jsme se vmáčkli pod baldachýn vzájemně propletených větví stromů a byli jsme obklopeni listovím. Uzavření uvnitř košíku upředemného z džungle. Poblíž nepřetržitě burácel vodopád. Naline mu říkala "drak z vodních kamenů". V hustém podrostu nebylo obtížné vejít přímo do jeho rozevřených čelistí s řadami stříbrných zubů. "Ted' jsme se dostali na vyvýšením, to je jasné." Zdálo se, že mu oči planou vzrušením. "Hledáme čtvrtý základ."

Pohlédl jsem na něj, ale ne v úžasu, nýbrž v naprostém zmatku.

"Nová barva," vysvětloval. "Člověk doposud poznal jen tři základní pigmentové barvy. Je možné, že tahle je tou čtvrtou."

Byl to blázen. Měl jsem si to celé uvědomit dřív, že Quinlan je úplně vyšinutý. A on se díval na MĚ, jako kdybych JÁ byl ten největší t'ulpas, se kterým kdy měl to potěšení spolupracovat.

"Jak ta barva vypadá?" zeptal jsem se zkusmo. Tou dobou mě už noha pekelně bolela. Pokoušel jsem se ránu vyčistit, ale hnísalo to stejně. To nebyl hadí jed, nýbrž stará dobrá otrava krve. A to všechno kvůli tomu šilenci.

"Jak mám, zatraceně, popsat barvu, kterou jste nikdy neviděli? Jediné, co vám mohu odpovědět, je, že to není ani žlutá, ani červená, ani modrá. Dokonce ani já jsem ji nikdy neviděl-ale je tam."

Podal k tomu dvě nebo tři vědecky znějící vysvětlení, jež by snad mohla novou barvu objasňovat, a dokonce nepravděpodobné (já bych spíše řekl nemožné) teorie o novém základním pigmentu, který obsahuje polovlnové délky a směs vlnových délek, a tímto stylem pokračoval, dokud jsem ho nezastavil.

"Nerozuměl jsem ti ani slovo," řekl jsem podrážděně. "Podle toho všeho by to klidně mohly být vyfantazírované bláboly." Snažil jsem se být sarkastický, ale Naline řekla: "I to je možné." Quinlan se na mě usmál. Takže ona byla na jeho straně? Oba dva byli blázni a já to s nimi musel trpět, dokud mi neukáže, kudy vede cesta zpět.

"V jaké formě se nachází?" zeptal jsem se.

"Dobrá otázka, ale nevím ani to. Tuším, že to bude nějaký minerál," odpověděl Quinlan.

"Co s tím budeš dělat?" nadhodil jsem.

Naline se na Quinlana usmála. "Cokoli, na co si jen vzpomeneš. Umím si představit, jakou hodnotu by měla nová kosmetika pro ženy. Nebo ozdoby... sošky. Nová barva... Ta bude mít nesmírnou cenu,"

"A co když je to ve formě krystalu," namítl jsem rychle a ne moc chytře. "Nedokážeš tomu dát žádný tvar."

"Děláš si legraci?" řekl Quinlan. "Pokud je to krystal, pak jsme pohádkově bohatí. Vzácný krystal dříve neznámé barvy. Bože!"

Oči mu svítily jako šílenci. *Čtvrtá základní*. Blázen. Blázen. Za chvíli se začali oba smát, nejprve Naline, potom Quinlan. Ať je ta věc, co chce, křičel Quinlan, na trhu to bude trhák. Dokonce i uvadlou květinu lze uzavřít do plastiku nebo do laminátu, aby si uchovala barvu. Tancovali kolem stromů, jako by zapomněli, v jakém nebezpečí můžeme být, a bláznivě se smáli.- Pak se mezi záchvaty hysterie vzájemně objímali a líbali, a ani mě nevynechali. Pamatuji se, že jsem tenkrát zaznamenal, že se tiskla ke Quinlanovi déle, než bylo nutné, ale pak jsem tu myšlenku zavrhl. Jak dlouho znamená "nutné"? Kdo jsem byl já, který nenáviděl přesnost, že jsem se odvažoval měřit délku jejich objetí? Oba byli opojeni vidinou naší budoucnosti a připouštím, že to bylo nakažlivé. Když smích ustal, zeptal jsem se potichu Quinlana, jak si může být tak jistý barvou, kterou nikdy neviděl.

"Jeden Francouz ji našel na konci 50. let. Napsal dopis svému příteli. Ten přítel později emigroval do Kanady a já jsem ho potkal v 60. letech. Ještě s jedním přítelem jsme naplánovali expedici. Jak to skončilo, už víš."

"Co bylo v tom dopise?" zeptal jsem se.

"Zas až tak moc dobrý přítel to nebyl. Vzal jsem ho za slovo, protože věděl, co dělá. Řekl mi jen, že ten Francouz našel novou barvu, která je v prodejné formě."

"Měl s sebou nějakou speciální výstroj?"

"Měl batoh, kterého se mi nikdy nedovolil dotknout. Ať byl na stopě čemukoli, odpověď ležela v tom batohu. Bandité dostali ten..."

"A ten druhý Kanaďan?" ptal jsem se.

"Věděl asi tolik co já."

Naline řekla: "Co se stalo tomu Francouzovi, Quine?"

"Něco chytil - nějakou tropickou horečku - a zemřel na sampanu cestou do Hongkongu. Jeho osobní věci jsme předali celníkovi. Ten dopis byl mezi nimi." Quinlan pokrčil rameny. "Ale to brzy zjistíme."

"Čtvrtá základní," řekl jsem znovu a zbytečně.

"Jo, přesně tak."

Listovní bylo husté a vzájemně propletené, a když jsme je odstranili, objevily se nám pod nohama díry ve skále. Naline některé z nich vyfotografovala. Foták mi znovu připomenul mé zranění. S nemocnou nohou to nebude žádná procházka. "Myslel jsem si, že budeme šplhat vzhůru," řekl jsem. Začínal jsem se cítit každým coulem podveden. Hrát si na jeskyňáře. Měli jsme lézt dolů, do *podzemí*. Báł jsem se, že se ocitnu v pasti, zapasovaný v nějaké štěrbině hluboko v temnotě země. Nad námi se zvedaly hory, zprvu temně zelené, a potom čím dál tmavší. Olověný opar se vznášel mezi stromy na několika místech a nalevo se v údolí objevil horský hřeben, náhle strmící vzhůru k obloze. Scéna jako vystřižená z prehistorie: její mrtvá váha na zádech moderního světa. Na tomto místě nežili žádní lidé.

"Co když začne pršet, až budeme dole?"

"Tak se s největší pravděpodobností utopíme. Ale nebude. Období dešťů je ještě daleko."

"Ale..." Nemohl jsem se zbavit hrůzy, která mě jímala, když jsem civěl na ta tři pekelná ústa. Z čistě psychologického hlediska je na sestupu pod povrch světa něco velmi znepokojivého. Něco jako lézt do žaludku obrovského zvířete a plazit se dolů jeho hrdlem. Každou chvíli se mohou čelisti zaklapnout a navždy mě uvěznit.

"Co máš? Nelíbí se ti snad znovu sestoupit do lůna?" řekl Quinlan se zlomyslným úšklebkem. Nebral jsem ho na vědomí. To nebylo lůno, alespoň pro mě ne. Lůno je bezpečné, teplé místo, kde se dá skrčit a dovolit zapomnění, aby se rozhostilo v duši.

"Kterou z nich sestoupíme dolů?" zeptala se Naline a začala si upravovat batoh na svých útlých ramínkách. Byla víc připravená než já a tehdy jsem poznal, jak podivně ji Quinlan přitahuje. Jestli to byla jeho záhadná náládovost (což jsem si jist, že zaměňovala za zmučenou duši) nebo jeho chvástavá, lehkovážná tvář, kterou nám předváděl, když zrovna o něčem nedumal - neměl jsem tušení. Nicméně to, co na něm našla, pravděpodobně příznivě kontrastovalo s mou jednoduchou, otevřenou osobností. Jako mnoho jiných lidí dávala přednost tajemné povaze před otevřenou. On byl ten hluboký, a já ten mělký. Byl jsem si jist, že chtěla změřit hloubku jeho duše, když se předtím ponořila do té mé a zjistila, že moc hluboká není.

Quinlan jí odpověděl: "Sestoupíme tou vlevo. Druhé dvě jsou slepá okna."

Vzhlédl jsem. "Slepá okna?"

"Okna ve skále, která nikam nevedou. Nikam. Jako slepé uličky. Pár bychom jich tu napočítali. Proto potřebujeme všechny tyhle mapy." Zíral jsem na kusy složeného plátna, o kterých mluvil. Jednou jsem šije prohlížel, když spal... ale nic jsem z nich tenkrát nevyčetl.

"Ovšem pokud nás tam dole nesvedeš z cesty," poznamenal jsem tak lhostejně, jak jen to bylo možné.

"Bez obav. Jeskyňářství - to je moje parketa. Proč si myslíš, že mě Kanad'ané potřebovali? Pro moje krásný oči?"

Byl jsem podezřívavý. "Jak to, žes mi to nikdy neřekl?"

"Nebylo třeba. Krom toho je mi známo, že už jsi kolikrát lezl po horách. Na jednu stranu je to v mnohém podobné, na druhou stranu zase úplně jiné. Alespoň nebudeš panikařit. *Nebudeš panikařit, že ne?*" Jeho tmavé oči pátraly po mé tváři.

"Ne."

"Tak to je dobře, protože musíme společně dávat pozor tady na tu malou dámu."

Naline se hrdě ohradila: "Jsem schopná na sebe dát pozor sama," a otočila se k nám zády.

S těmito vztahy mezi sebou jsme se chystali sestoupit do vnitřností Kambodže. Pryč od lidského nebezpečí v džungli k primitivním nebezpečím podzemí. V honbě za ... *barvou!* Byli jsme blázni. Do jednoho. Já zvláště, protože jsem tu bláznivost rozpoznal, a přesto jsem se nechal nabulíkovat. Poznáme vůbec náš svatý grál, jestliže jej někdy spatříme? Mohou naše oči, naše mozky zaznamenat něco, co si žádný člověk nedokáže představit? Třeba měl mrtvý Francouz jistý druh barvosleposti, která v umělém osvětlení dělala z úplně obyčejné červené, žluté, modré nebo nějaké podobné, něco unikátního. Jak jsem mohl vědět, že červená, kterou vidím já, je přesně stejná barva, kterou vnímá Nalinin mozek? Nebo, což je pravděpodobnější, ten Francouz nebo ti dva Kanad'ané nebo Quinlan byli schizofrenici a celá ta věc byla výplodem fantazie jednoho z nich nebo všech dohromady. Hlava se mi točila, jak jsem slézal dolů do temnoty a mé nohy nejistě tápaly v jakési divné předtuše, když jsem hledal opěrku pro nohu na prvním z mnoha výčnělků. Moje svítilna začala zvýrazňovat stěny skalní díry, které byly ohlazeny tekoucí vodou a které se třpytily, jak se světlo kymácelo sem a tam. Když jsem se konečně dostal na plošinu, v noze mi to pěkně cukalo. Věděl jsem, že dělám chybu, ale Quinlan mě úplně ovládl. Když bych se s ním pokoušel přít, prostě by mě nechal za sebou. Neznal jsem cestu domů, takový jsem byl hlupák. Brzy jsme se soukali úzkými štěrbinami a přelézali balvany. Někdy jsem míval závrat', ale vždycky jsem si odpočinul jen na chvíli. Quinlan byl schopný mě tam nechat, kdyby věděl, že jsem nemocný.

"Jsme v krajině věčné noci. Bez našich svítilen by tu panovala ustavičná temnota." Vyhnal jsem takové myšlenky z hlavy a soustředil se na ruce a na skalní výčnělky, a při tom jsem poslouchal vzdálený hluk vody, jejíž ozvěna se odrážela v hrobové prázdnotě, do které jsme se ponořovali. Quinlan šel první a ustavičně nahlížel do map, když jsme se v tunelech dostali k nějakému větvení chodeb. Ve slepém okně, varoval nás znovu a znovu, bychom mohli nalézt smrt.

O tom jsem vůbec nepochyboval. Narazili jsme na jednu nebo dvě díry, které se zdály bezedné. Hodil jsem tam kamínky, ale odešel jsem, aniž bych zaslechl, jak dopadly. Zlověstné hluboké ticho, kde by měl být alespoň nějaký zvuk, je tím nejhorším *zvukem* na světě. Cítil jsem v té tmě doteky. Zřejmě pavouci. Nebo snad ještěřky? Čím hlouběji jsme se dostávali, tím byla skála vlhčí. Často jsme odpo-

čívali, a při tom jsme se modlili, aby nám svítily vydržely. Bylo tam horko a zatuchlý, zemitý pach čerstvě vykopaného hrobu, který mi neustále čpěl v nose. Jednou se Naline, která šla mezi námi, propadla s hrozným výkřikem do postranní prohlubně. Po tom dlouhém období, kdy jsem naslouchal pouze tichu, mi z intenzity jejího výkřiku zalehlo v uších a tisíce jehliček se mi zabodlo do mozku. Quinlan ji rychle vytáhl a utěšovali jsme ji, dokud se z toho nevzpamatovala. A znovu jsme pokračovali chodbami plnými podzemní temnoty: tunely, jichž se sluneční paprsky nedotkly od jejich stvoření.

Náhle jsme začali stoupat.

"Quinlane!" zavolal jsem, a až jsem nadskočil při vracející se ozvěně svého hlasu. Vypadalo to jako svatokrádež, porušit chrámové ticho katakomb. Téměř se zdálo, že by se ke mně mohli ze skrytých přístěnků seběhnout knězi a obětovat mou duši ďáblu za to, že jsem porušil jejich posvátné ticho.

Buď nechtěl slyšet, nebo mě ignoroval. Začali jsme stoupat vzhůru komínem, vydatně jsme při tom používali nohy a záda, a tak mi nezbývala energie na další mluven. Nahoře byla jeskyně s nízkým stropem, jejíž stalaktity a stalagmity, coby tesáky podzemí, nás zdržely, protože jsme se mezi nimi museli proplétat. Pak se objevila další okna, některá z nich pravděpodobně slepá, a další a další, směrem vzhůru a dopředu, ale *dolů* už více ne. Pokračovali jsme s přestávkami dál nějakých osmnáct hodin.

Nakonec jsme dorazili na místo, kde Quinlan navrhl, že přespíme. Z nějakého důvodu byl velmi rozrušený, a když jsem se zeptal proč, jenom řekl:

"Kanaďané mi o tomto místě vyprávěli. Venku je teď noc. Až se rozední, pochopíš. Necítíš něco? Vánek?"

Měl pravdu. Bylo to tak. Na tváři jsem cítil svěží větrík.

Uložili jsme se ke spánku. Nejprve měla Naline ruku u každého z nás, ale když jsem se později probudil, zjistil jsem, že je stočená do klubíčka vedle Quinlana. Byl jsem však příliš rozrušený, než abych se o to staral, a vlastně to vypadalo příliš nevinně, než abych musel žárlit. Snad za to mohly představy, které se člověku v polospánku honí hlavou. Doopravdy mě probral až Nalinin tichý hlas, když říkala: "Podívej, Quine, hvězdy."

Pohlédl jsem nahoru, kam ukazovala rukou, a spatřil jsem něco, co by mohlo vypadat jako noční obloha. Změnilo se ještě něco, ale nemohl jsem kápnout na to, co.

Pozornější pozorování však ukázalo, že se Naline mylí. Nebyly to hvězdy, ale vzdálené trhliny ve skále, kterými se dovnitř dralo denní světlo. Byly jich tam stovky, snad i tisíce. Zdálo se, že jsme se ocitli v obrovské jeskyni nějaké duté hory a že světlo vnikající dovnitř štěrbínami osvětluje tento vnitřní svět asi tak, jako když svítí hvězdy za bezměsíčné noci. Viděli jsme, ale jen slabě. Rozeznal jsem tvary skal a poblíž rozlehlé podzemní jezero. U nohou nám rostly dokonce nějaké rostliny.

"Jsme na místě?" zeptal jsem se.

"Francouz to odhadoval šest kilometrů v poloměru a denní světlo dva kilometry vzhůru v nejbližším bodě."

"Co jiného říkal?" zeptala se Naline.

"Že je tu život. Nejenom zvířata, ale i rostliny. Poslouchejte..."

Nastražili jsme uši a náhle jsem si uvědomil, co mě to před chvílí tak rušilo. Bylo slyšet slabě, ale neustálé švito-

ření podmalované šustěním. Pohlédl jsem na Quinlana. "Ptáci," řekl jsem. "Na stropě. Určitě se sem dostali štěrbínami."

"Správně. A netopýři. Možná, že někteří tu žijí a umírají, aniž by kdy spatřili venkovní svět. Klidně by tady v jezeře mohly být i ryby."

"Fakt?" řekla Naline, jako by ji to udivilo.

"Proč ne? Ptáci sem zanesou jikry na nožkách. A taky je možné, že jezerem protéká nějaký proud zvenčí. Tady rozbijeme náš tábor. Myslím, že teď bychom měli dělat každý krok velmi opatrně."

Byli jsme v novém světě. Polotemném místě uzavřeném obyčejnému životu. To vědomí bylo úžasné, a přesto poněkud děsivé. Kdyby se nám náhodou něco stalo, nikdo nám nepomůže, je to na nás.

"Navrhuji, abychom šetřili baterie ve svítilnách," řekl Quinlan. "Oči brzy tomuto světlu přivyknou. Měli bychom co nejdříve začít hledat. Počítám, že hledáme něco živého, nějakou rostlinu nebo měkkýše."

"Měkkýše?" zeptala se Naline.

"Ano. Něco jako ostranka, mořský plž nalezený ve Středozemním moři. Její ulitu drtili Římané na prášek pro jeho nachové zbarvení..."

Chtěl jsem vědět něco víc o tom, kde jsme a co tu kolem je, ale Quinlan mi stejně nerekla víc, než že jsme v jeskyni. "Francouzovy poznámky udávají jen rozměry - nebo jeho odhady rozměrů. Tak co ještě, ksakru, chceš? Teď jsme tu. Od této chvíle jsme na cestě za poznáním. Vychutnej si to."

"Chtěl bych vědět, co měl ten Kanaďan v batohu," řekl jsem.

Quinlan mě snadno utřel: "Je mi úplně volný, co ty bys rád, kámo, ale jen do ty doby, než mě to naštve."

Posadili jsme se a pustili se do přídelu potravin, které jsme si přinesli s sebou. Žvýkal jsem nějaké sušené ovoce. Po jídle jsem poodešel stranou, abych se podíval, co dělá noha. Z rány vytékal hnis a celé to bylo zanícené. Vymyl jsem to a převázal, než jsem se k nim znovu připojil. Namísto bolesti jsem začínal být jako omámený a cítit lehkou závrať. Téměř jsem si byl jistý, že mě kousla krysa a ne nějaký had, jak jsem se zprvu domníval. Nezdálo se, že by to mé spolencejníky nějak zajímalo, teď, když už jsem si několik dní nestěžoval. Možná že to byla čistá spekulace, ale měl jsem dojem, že si čas od času vyměňují významné pohledy. Co se dělo, když jsem spal? Šeptali si snad spolu tajněštkářsky po celý ten čas? Myslela si snad Naline, že jsem opravdu tak hloupý a netuším, co mezi nimi za těch pár dní vyklíčilo? Měli snad už...? Zalila mě vlna vzteku. Pokusil jsem se soustředit na své okolí a pozoroval jsem jezero. Světlo "hvězd" se odráželo na klidné hladině vody. Jak Quinlan řekl, oči rychle začaly přivykat šeru. Kolem jezera vystávaly hrbolaté tvary skalnatých břehů. Přemýšlel jsem, jak mohlo takové místo vzniknout. Že by sopka? Nebo vodní eroze? Z myšlenek mě vytrhlo lehké zašplouchání.

"Co to bylo?" vyjevil jsem se.

Náhle jsem byl ve střehu. Quinlan často říkal, že má šestý smysl, ale já jsem nikdy nevěřil na nějaké nejisté vyšší schopnosti, pouhé zveličování existujících pěti smyslů.

"Co bylo co?" zeptal se Quinlan.

"Ten zvuk."

Naline řekla: "Asi nějaký pták, nebo ryba nebo tak něco. Přestaň být tak podělanej, Andy." Zasmála se vlastnímu vtipu a zvuk jejího smíchu se nesl nad vodou. Bůhvíproč mě to namíchlo.

"Bud' zticha, ty hloupá..." začal jsem, ale včas jsem toho nechal. Přestala se smát jako když utne a řekla: "Prosím, Andy?" Pak se odvrátila. Quinlan hleděl velmi agresivně.

"Nic. Promiň," odpověděl jsem celý nesvůj. "Já... koukněte, trochu se tu porozhlédnu. Můžete každé čtyři minuty bliknout lampou, abych našel cestu zpátky?"

"Jak je libo," řekl Quinlan.

"Tak zablikáte?"

Stroze přikývl.

Prchal jsem od nich se smíšenými pocity a mé předstírané odvahy s každým krokem ubývalo. Velmi brzy na mě dolehl tíživý pocit samoty, ale nic by mě nepřimělo otočit se a vrátit se k nim zpátky. Bavili se o mě, to bylo jasné, a znovu se ujišťovali o svých rostoucích vzájemných sympatiích. K čertu s nimi. Ať jdou třeba do háje... Mě to nebere.

Háček byl v tom, že mě to vzalo hodně. Příliš. Vzalo mě, že ztrácím Naline, a vzalo mě, že je to Quinlan, ze všech lidí právě on, kdo mi ji bere. Co to bylo, co ji tak zaujalo? Jeho proměnlivé chování? Jeho idiotsky ostříhané vlasy? Co? Šplhal jsem stejně dobře jako on. Měl jsem víc peněz. Co chtěla? Někoho, kdo si mumlá jako Brando?

Ohlédl jsem se. Svítlna třikrát blikla.

Stoupl jsem na měkkou půdu mezi skalami a rozsvítil baterku. Pod nohama mi čvachtal mech a ještě nějaký druh rostliny trochu připomínající slanobýl. Že by tohle bylo to místo, kde mají být měkkýši? Opatrně jsem převrátil kámen v promočené zvěti rostlin. S výkřikem jsem však uskočil, když odtamtud vyklouzla mořská hvězdice s tykadly. Posvítíl jsem baterkou za úsek tmavého mechu a osvítíl ještě větší území rostlinného života, tentokrát podobného rákosu a vypadajícího velmi křehce.

Šplouchnutí, které se za mnou ozvalo, mě přinutilo se otočit. Stál jsem jako přimrazený a pátral jsem baterkou po vodní hladině. Pak jsem ho objevil. Srdce mi spadlo do kalhot a málem jsem vykřikl.

Asi dvacet metrů ode mne ležel nahý muž na břiše na něčem, co připomínalo rákosový prám. Pádloval rukama, jako by plaval kraula. Zhasl jsem svítilnu, stál jsem a třásl se jak osika. Byl to vůbec člověk? Mířil ke mně? Pospíchal jsem zpátky za ostatními tak tiše, jak to jen šlo. Vlastní dech mi připadal abnormálně hlasitý a mé horolezecké boty s traktorem na tvrdém povrchu vrzaly. Jednou nebo dvakrát jsem uklouzl a zavrával, pak jsem zastavil, skrčil se za vysoký kámen a naslouchal. Slyšel jsem však jen, jak mi krev hučí v uších. Spatřil jsem, jak vepředu zamrkala lampa a vděčně jsem se pustil tím směrem.

"Quinlane," řekl jsem bez dechu, když jsem dorazil. "Někdo tady je." Tiše naslouchali, když jsem se jim pokusil líčit, co jsem spatřil. Dokončil jsem svůj poněkud nesouvislý výčet a Quinlan řekl: "Musí sem vést ještě nějaká jiná cesta. Ukaž, kde jsi ho našel."

"Ted'?"

"Samozřejmě že ted'. Co se ti děje?"

"Nic," řekl jsem. Proč bych měl před ním dávat najevo svůj neklid... víc než neklid, pomatení. Vedl jsem ho k místu, kde jsem viděl člověka na pramu. Naline šla za námi, pravděpodobně proto, že nechtěla zůstat sama.

Dávali jsme si pozor, abychom nepoužili baterky. Jak jsme se blížili k území porostlému mechem, stále bylo zřetelnější jakési tiché mumlání. Napočítal jsem jich asi sedm stojících a přinejmenším dva klečeli vedle něčeho bílého. Nebylo snadné odhadnout jejich výšku, obzvláště v přírodním světle, ale odhadoval jsem, že ani jeden neměl víc než metr dvacet. Všichni byli nazí, ale protože na sebe byli namačkáni, bylo těžké rozlišit muže a ženy. U nohou jim leželo nějaké tělo. Celý jsem se chvěl, jak vzrušením, tak strachem, soustředěný na lidi přede mnou. Naline a Quinlan byli také potichu: cítil jsem jen dýchání blízko hlavy.

Náhle skupinka na mechu vyzvedla nehybné tělo na ramena a odnášela je ke skalní stěně v zadní části jeskyně. Brzy se nám ztratili z dohledu.

"Co budeme dělat?" zašeptal jsem.

"Čekat," odpověděl Quinlan. "Vešli do otvoru - pravděpodobně do nějaké vedlejší jeskyně."

Stáli jsme tam asi hodinu. Tou dobou už se mé svaly svíjely na pokraji křeče. Náhle mi Quinlan pevně stiskl rameno a já spatřil, jak se skupinka, jeden po druhém, vynořuje ze stínu. Bylo příliš šero, než abychom mohli spatřit víc než matné obrysy jejich těl, ale téměř jsme mohli prohlásit, že vypadají lidsky. Každý u vody zdvihl něco ze země, sešel na mělčích a odpádlouval na jezero. Nakonec byl pryč i ten poslední. Quinlan se dotkl mé ruky a v tichosti jsme vyrazili směrem k tmavému otvoru i s Nalinou, která se mě držela za pásek.

S rozsvícenými svítilnami jsme vstoupili dovnitř. Byla to, přesně jak Quinlan odhadoval, vedlejší jeskyně velikosti asi vesnického kostelíka. Pátral jsem baterkou po stěnách a spatřil dutiny vytesané do skály. V nich ležely balíky a ve vzduchu se vznášel hnusný pach. Prozkoumali jsme nejbližší polici. Byla tam mrtvola, její kosti už prosvítaly uschlým masem. Moc masa na ní nezbylo, a když se Quinlan dotkl prstem břicha, napjatá křehká kůže se protrhla jako tenký papír. Ve dvou následujících dutinách byly pouze kosti. Nakonec jsme narazili na čerstvou mrtvolu. S největší pravděpodobností tvor, kterého sem právě uložili k odpočinku. Říkám tvor, protože se na něj to slovo hodilo mnohem víc než *člověk*. Přestože měl rty, nosní dírky a oční víčka pevně sešitá, byla to jasně tvář opice. Lidské tělo, ale tvář opičí.

"Bože," slyšel jsem Quinlanův šepot.

Zaslechli jsme, jak Naline tiše zasténala. Posvítili jsme jí na tvář. Byla mrtvolně bledá a mířila k východu.

"Hanuman" šeptala.

Nechápavě jsme se na sebe s Quinlanem podívali.

"Hanuman," opakovala. "Bůh!"

Byly doby, kdy se Naline chovala jako dívka ze Západu, ale teď se vrátila zpět k asijské kultuře a nic by ji nepřimělo změnit názor.

"Tenhleten není žádný bůh," bručel Quinlan. "Ani jeho přátelé, ani příbuzní. Jsou to nějakí primitivové."

"Ale nejsou to ani zvířata," uvažoval jsem. "Mají pracovní nástroje - prámy pro jednoho. A jedním z prvních znaků civilizace je úcta k mrtvým."

Myslím, že nám všem to muselo v hlavách pěkně vířit, když jsme o několik minut později opouštěli pohřební místnost. Aspoň mně tedy ano. Nikdo z nás o tom nemluvil, ale všem zřejmě došlo, že jsme objevili novou lidskou

rasu. Pravděpodobně polozvířecí, ale člověku velmi blízkou. Ještě jsme si o tom nedokázali promluvit, bylo příliš těžké pokusit se to formulovat ústně. Museli jsme se s tou nepochopitelnou skutečností každý vypořádat po svém a dospět k nějakému racionálnímu vysvětlení. Nalíne to očividně dost sebralo. Kdesi v její kultuře byla mytologická bytost velmi podobná té, kterou jsme právě viděli. Přemítal jsem, jak bych se asi tvářil já, kdyby nás mrtvý přítel měl rozdělená kopyta, rohy a trochu špičatou hlavu. Asi by mě to taky pěkně vzalo. Pro ni byl zjevením z důvěrně známého dětského snu, snad noční můry. Pozdě v noci jsme to znovuprobírali a Nalíne nám vyprávěla příběh o *Hanumanovi*.

"Byl synem boha větru, *Vaju*, a jedna legenda vypráví, že jeho matka byla opice. Další, že si spletl slunce s ovocem ze zlata a vyskočil pro něj tři tisíce mil do vzduchu. Bůh nebes, *Indra*, se polekal a zlomil mu za to čelist, takže se jeho brada podobala bradě opičí."

"Je tu víc podobných věcí, než jen tohle," podotkl jsem. "Upjala ses k té myšlence až příliš ochotně."

"Ano," svěřila hlavu. "Čínský protějšek *Hanumana*, *Opici*, pohřbil *Buddha* pod nějakou horou. Byl to trest za to, že *Opice* vypila nefritovou šňávu a výtazek z gumy a její tělo se tak stalo tvrdé jako diamant a nezranitelné. My jsme.... právě pod tou horou. Zprvu jsem se toho bála, ale to bylo hloupé. Už jsem v pořádku."

"A co budeme dělat, co se týče těch... lidí?" zeptal jsem se. "Prostě je budeme ignorovat, nebo studovat, nebo budeme pokračovat v hledání naší ztracené barvy? Nebo co?"

"Asi je budeme do jisté míry studovat," odpověděl Quinlan. "Ale nejsme antropologové. Nevíme, co je důležité. Až se dostaneme ven, pak se můžu vrátit zpět s vyškolným týmem."

"Opravdu bys to udělal?" zeptal jsem se.

Nalíne na mě tvrdě pohlédla.

"Proč ne?" pustila se do mě.

"Víš, co se stane. Za rok už tu budou instalovat nápojové automaty."

"Myslíš, že bychom je měli nechat na pokoji? Jako nějaké pitomí ochránci přírody?" řekl Quinlan ironicky.

Řekl jsem: "Jestli získáme to, proč jsme sem přišli, proč bychom ještě měli těmto lidem působit potíže?"

"Kvůli slávě," odpověděl nepokrytě.

"Pokud najdeme novou barvu, budeme slavní. Snad by byla naše sláva díky objevení ztraceného kmene ještě větší, ale bohatství a vše, co k tomu patří, už budeme mít jisté."

"A co když ji nenajdeme?" zeptala se Nalíne.

Byl jsem neoblomný. "Francouz ji našel. Myji najdeme taky. Nechme tyhle lidi na pokoji."

Spíš jsem cítil, než viděl, že Quinlan kývl na Nalíne. Znal jsem ho dobře a věděl jsem, jak bude reagovat na mou snahu o ochranu přírody. Řekne, že já jsem bohatý a on je chudý. Lidé při penězích si mohou dovolit takovou filantropii, mohou si dovolit být čestní. Ti, co je nemají, jsou oprávněni využít, co mohou, a poté též hýřit mravními ponaučeními. Už jsem kdysi jeho přednášku vyslechl a netoužil j sem po opakování.

"Jdi se vycpat," řekl nakonec polohlasně. "Já budu dělat, co sám uznám za správné."

"No, hlavně si to dobře promysli, Quine," řekl jsem. "Jsem unavený. Zalezu si do spacáku. Jdeš, Nalíne?" Hlava se mi točila, potřeboval jsem se vyspat.

Její hlas zněl v temnotě slabě. "Ještě tu chvilku zůstanu. Chci si promluvit s Quinem. Běž napřed."

Zalomcoval mnou vztek. Když už jsem řekl, že si jdu lehnout, nemohl jsem teď zůstat, aniž bych vypadal jako malé dítě. Nasoukal jsem se o několik metrů dál do spacáku a upadl do hlubokého spánku i přes jejich mumlání, příliš tiché, než aby bylo možno rozumět. Spiknutí. Nemohl jsem se zbavit shakespearovského slova, které mi neustále vrtalo hlavou. Tajnůstkáři. Byli to tajnůstkáři. Později jsem je slyšel, jak se plíží pryč. Věděl jsem, kam jdou a co budou dělat. Nalíne měla s sebou jeden ze svých fotáků. Šli k pohřebišti.

Několik příštích dní osvětlených "hvězdami" jsme strávili pátráním po nejbližším okolí. Příležitostně jsme narážili na jednoho nebo pár opicích lidí, ale nikdy nás nenechali dostat se do své blízkosti. Objevovali se a zase se ztráceli z dohledu jako vzdálené přízraky, neochotní k přímému kontaktu. Pokud se mě týkalo, bylo to vzájemné. Nijak jsem si nepřál vyrušit nebo přerušit rytmus tohoto podzemního světa, snad jen v úmyslu najít tu záhadnou, zřejmě vymyšlenou novou barvu. Pokud šlo o Nalíne, byl jsem si jist, že touha no slávě za jakoukoli cenu je jen nohsledstvím Quinlana. Úplně jasně byla otřesena jejich přítomností, předsudky své rasy měla hluboce zakořeněné, ale zároveň do něho byla zblázněná. Pozoroval jsem její úzké hnědé oči, když zase ona studovala jeho. Často se se mnou přel a tehdy se vždy schovávala za jednu ze svých asijských masek. Nebylo pochyb, že její oddanost prošla změnou. Můj fyzický (a psychický) stav mě nutil reagovat

záchvaty paličaté žárlivosti a ji to tím více přitahovalo k němu. Fascinoval ji tak, jako některé lidi přitahují umělci s temnou povahou. Snad mu chtěla porozumět, kdo ví.

Trávili teď noci společně. Nikdo z nás nic neřekl, ale objevila se mezi námi jakási stěna. Vzal jsem spacák a odsunul jsem se pěkně daleko od nich. Občas jsem dokonce jedl sám. Připsal jsem mu k dobru, že nedovolil žádné otevřené projevy lásky, ale to činilo situaci pouze snesitelnou, ne však přijatelnou. Stále se mi líbila, ale jeho jsem nenáviděl. Někdy jsem se téměř dusil, když jsem si s ním měl jen vyměnit pouhé zdvořilostní fráze. Většinou jsem si dělal společnost sám a nechal je 0 samotě.

Úspěch nám unikl. Našli jsme mnoho neobvyklých odstínů, ale všechny měly známé zabarvení odvozené ze tří základních barev. Začaly nám docházet zásoby, a tak jsme na přilepšenou lovili v jezeře ryby a vytahovali odtud bledé a často průhledné výstavní kusy. Naline ustavičně fotografovala okolí a nás, ale nikdy se jí nepodařilo přilákat opičí lidi dost blízko. Schválně jsem jí neřekl, že to byly pravděpodobně neustálé záblesky od foťáku, které je držely zpátky. Byl to zvláštní pocit, sedět sám v polotmném světě, kde se přirozené zvuky ptáků a zvířat odrážejí jako dutá ozvěna ve tmavých koutech. Vše se zdálo tak neskutečné. Bylo to neskutečné. Čas od času jsem slyšel vzdálené šplouchání malých rukou, kormidlujících prámy po klidné hladině jezera. (Ještě stále jsme neobjevili jejich hlavní sídliště, ačkoli, popravdě řečeno, vedlejším jeskyním, které vypadaly obydlené, jsme se vyhýbali. Neměli jsme žádnou představu, kolik jich je, a klidně se mohlo ukázat, že nechovají zrovna přátelské sklony.)

Pořád mi nebylo dobře. Neustále jsem měl vysokou teplotu. Bolest začínala být nesnesitelná. Věděl jsem i to, že otrava krve může být smrtelná, a to mě bez ustání sužovalo. Jednou nebo dvakrát jsem se těm dvěma pokusil vysvětlit, že na tom nejsem moc dobře, ale oni jen opakovali: "Brzy. Už brzy se vydáme domů. Zkusme ještě jeden den." A dny ubíhaly a ubíhaly.

Najednou mě jednoho rána zachvátila rozmrzelost. Ze změní myšlenek se prodral na povrch hanebný kousek. Aniž bych o něm přemýšlel, rozeběhl jsem se k místu, kde jsem věděl, že ti dva bezpečně budou.

"Quinlane," volal jsem a škrábal se k nim nahoru. "Rychle, myslím, že jsem něco našel!" Vložil jsem do svého hlasu tolik vzrušení, kolik to šlo. Vyskočil, jako když ho píchne. "Co? Co se děje?" Vypadal překvapeně. Naline se posadila, natáhla se pro košili a rukama si zakrývala ňadra. Hloupé gesto, nahou jsem ji viděl už tolikrát.

"Něco jsem našel. Rychle." Klidným krokem jsem vyrazil okolo skalních komínů a pilířů. Quinlan mě následoval, 1 když poněkud zvolna. Vedl jsem ho asi pět set metrů a ukázal jsem na římsu, na kterou jsem den předtím sám vylezl. "Tam!" Začal jsem hledat opory pro ruce a lézt nahoru. Slyšel jsem, že si něco mumlá, ale pak jsem ucítil, že jde za mnou.

Při mém rychle se zhoršujícím stavu byl výstup těžký a nebezpečný, ale na jeho druhém konci mě čekala odměna, která za tu bolest stála.

Chvilí trvalo, než jsme vyšplhali na skalní plošinu. Oba jsme sotva popadali dech, jak jsme se usilovně škrábali vzhůru. Věděl jsem, že lézt dolů bude vyžadovat mnohem větší úsilí.

Seděl jsem opřen o stěnu a odpočíval, zatímco se Quinlan zuřivě rozhlížel kolem. "Kde?" vyštěkl. Nic jsem na to neřekl a on nakonec u kraje uviděl vlhké území porostlé houbami.

"Houby?" zeptal se a zhasl baterku. Dychtivě k nim přistoupil, kousek si udloubl a studoval jej v umělém světle. Po chvíli namířil světlo na mou tvář. Nedalo mi to. Musel jsem se smát.

"Ty hajzle!" zaklel. "To je krvavě purpurová. Copak nevíš... ale víš, samozřejmě že víš, ty smrade." Prudce hodil houbou, která se mi bolestivě rozplácla na hlavě. Pak se zdálo, že se zlostí pomine, ječel na mě vysokým ženským hlasem a házel mi kusy toho svinstva na hlavu. Přitiskl jsem si ruce na obličej a smál jsem se do dlaní. Houby dopadaly na skalní stěnu za mnou a čas od času přistály i na mně. A pak se něco stalo. Myslím, že uklouzl na vlhké půdě. Slyšel jsem, jak se mu změnil hlas, a když jsem vzhlédl, na svém místě už nestál.

"Andy!" Znělo to naléhavě a zoufale. Pak jsem uviděl, jak se drží rukama za kraj skály, až má od té námahy klouby prstů celé bílé.

"Andy! Proboha tě prosím..."

Natáhl jsem ruce a zaváhal snad jen na kratičký zlomek sekundy. Pak byl pryč. Nevydal ani hlásku. Slyšel jsem, jak jeho tělo dopadlo na dno s hlasitým křápnutím. Hlava. Pak se ke mně donesl Nalinin křik. Po chvíli se změnil ve vzlykání a já jsem pomalu slézal dolů.

Když jsem se konečně dostal na zem, pozorovala jezero. Seděli jsme nad jeho tělem asi hodinu, když se k nám po jezeře začalo šířit šplouchání. Jelo jich směrem k nám na malých prámech asi třicet, pro jistotu jeden vedle druhého. Vystoupili na břeh, udělali skupinku a přibližovali se k nám za vzájemného dotýkání. Naline a mě ignorovali, seskupili se kolem těla, tiše nařikali a dělali rukama neurčité pohyby. Pak někteří zdvihli tělo na ramena a odcházeli.

"Počkat!" zavolal jsem, ale jen jeden, nějaký muž, mi věnoval pozornost. Vrátil se a zvědavě si mě prohlížel. Posvítil jsem mu do opičí tváře. Pak jsem se začal znovu smát - zrovna tak, jako jsem se chechtal na římsu - a on poděšeně utekl. Ale nebylo možné se kontrolovat. To byl teda vtip. Tak zatraceně nespravedlivý. Konečně jsem si uvědomil, že do mě Naline buší pěstmi a vzlyká: "Přestaň. Tak přestaň. Přestaň." To mě zarazilo a konečně mě zmohly vlastní slzy zármutku a marnosti. Zřejmě jsme každý brečel z jiného důvodu, nevím. Věřím, že ano.

"Byl to *Hanuman*, tvůj opičí bůh," vyhrkl jsem konečně. "Proč se nám neukázal už dřív?"

"Přišel jsi o zdravý rozum," řekla. "Tohle místo tě připravilo o rozum. Drž se ode mně dál. Nechci tě mít blízko sebe. Mohl jsi zachránit Quina. Nechal jsi ho zemřít, ty hajzle."

"Chťel jsem... natáhl jsem se, ale spadl dřív, než jsem ho mohl chytit za ruku. Ten, kdo tu nemá všech pět pohromadě, jsi ty, ne já. Natáhl jsem se..."

"Ale ne dost rychle, Andy. Ne dost rychle."

Třeba měla pravdu. Třeba jsem to byl já, kdo byl blázen. Už mi to bylo jedno. Viděl jsem ji. *Opici*. Byly jich tucty, i žen. Pod horou, kterou na ně postavil Buddha, přebývali od dob, kdy Země patřila bohům, od dob, kdy chodili po světě a mezi smrtelníky. "HANUMAN!" zavolal jsem a ozvěna mého hlasu se vracela znovu a znovu.

"Jsou to jen lidé," řekla Naline tiše. "Obyčejní lidé. " Pak jsem jí to řekl. O těch očích. Tu barvu měli v očích. Teď už vím, co měl Kanad'an v batohu. Sít', uspávací střely, něco na chytání lidí. Francouz našel neznámý kmen s jedinečnou tváří a jedinečnými očima. Kanad'an chtěl jednoho z nich ukázat civilizaci. Quinlan takové ambice neměl. Nová barva a několik fotografií opicích lidí by ho uspokojily. *Fotografie!* Ještě té noci jsem ukradl Nalininy foťáky a naházet je do jezera. Když na to přišla, řádila jako pominutá a řekla, že mě tu nechá chcipnout. Věřil jsem jí.

Během následujících několika dní se můj fyzický stav podstatně zhoršil. Horečka mě neopouštěla, končetiny mě bolely, když jsem nejistě vrávoral kolem. Uvědomoval jsem si, že nesouvisle blábolím, ale nebyl jsem schopen to kontrolovat. Myšlenky proudily mou bolavou hlavou tam a zpět s vážkou konzistencí. Sny, ať ve spaní nebo při vědomí, začaly být příliš živé a hmatatelné. Kůže kolem rány po kousnutí byla černožlutá a zapáchala.

Naline se mnou mluvila, pouze když musela a záměrně se vyhýbala mým očím. Sbalila naše věci a připravila se k odchodu. Pak zemřel další opičí člověk a poté, co jsme byli svědky odnášení těla do hrobky, mi řekla: "Mohli bychom ho vzít s sebou." Chvilí to trvalo, než mi došlo, co chtěla.

"Já... nikdy bychom ho neunesli. Jen si vzpomeň na všechny ty obtížné úseky cesty... nemůžeme šplhat a ještě nést tělo. Jsem velmi nemocný."

"Musíme mít důkaz," řekla prudce. "Jinak Quin zemřel pro nic za nic. Lidé venku budou chtít důkaz o existenci opicích lidí." Její hlas zdůraznil: [^]erx)můžuti,polmdnerx)můžestymě."

"Nemohl bych," řekl jsem jí a v hlavě mi bzučelo.

"Ty slabochu. Ty máš vždycky nahnáno."

"Počkej. Počkej. Mám nápad. Hele, vezmeme jen hlavu opičího člověka. Zajdu pro ni a zabalíme ji do vlhké látky. Jo?" řekl jsem, třebaže mi při pomýšlení na to, jak odřezávám mrtvole hlavu, nebylo dvakrát nejlíp.

Zdálo se, žeji to uspokojilo. "Dobrá. Ty oči. Musíme jim ukázat ty oči... a tvář. Udělej to, Andy. Budeme slavní, Quin také. Aspoň si budeme moct říct, že to stálo za to, ne?"

"Nevím," odpověděl jsem. "Snad jo." Byla teď příliš odhodlaná. Požadavkům, kterými mě tlačila ke zdi, se nedalo odolat. Vzal jsem mačetu, a až nebyli u hrobky žádní opičí lidé, vešel jsem dovnitř a našel polici s tělem. Potlačoval jsem přirozenou nevolnost, která mi stoupala až do krku, a odsekl hlavu. Před pohřební jeskyní jsem ji zabalil do látky vymáchané v jezeře. Namluvil jsem Naline, že takhle déle vydrží. Pevně jsem ji omotal provázkem a několikrát zauzloval. Když jsem byl hotov, vypadala jako jeden z těch neškodných ranců, které jsme nesli v batozích. Na ohavném konci krku jsem nechal kousek látky odstávat a ukázal to Naline.

Při pohledu na krvavé maso sebou trhla a němě přisvědčila. Dokončil jsem zábal, vložil hlavu do její brašny a vyčerpaně jsem se složil a usnul.

Ve spaní jsem pořád viděl, jak sekám hlavu. Znovu jsem slyšel krátké a ostré zasyčení, "Sss! Sss! Sss!", když jsem přetřel páteří míchu. Řezání gumovitých šlach. Díky bohu,

že měl oční víčka sešitá. Přestože jsem to dělal ve tmě, byl bych ty vyčítavé, obviňující oči cítil na sobě pořád.

Naline si s sebou odnesla všechny Quinlanovy mapy podzemních prostor. Zdali je, či není schopna je rozluštit, nevím. Doufám, že se jí to povede, přestože mě opustila. Tušil jsem to. Kdy odešla, nevím.

Kvůli nemoci mám problémy myslet jasně.

Jsem v pasti, zajatec sítě slepých oken. Člověk v bludišti. Cesta skrz ně vede jen jediná a mnoho jich je falešných. Jedním slepým oknem bych bloudil celé hodiny, dostával se do dalších jemu podobných, dokud bych nebyl beznadějně ztracen. A potom ti podivní opičí lidé. Sedí kolem mě v kroužku, malé vrásčité tváře osvětlené světlem lampy. Pokud sedím tiše, nebojí se. Při psaní této zprávy na sobě cítím jejich dech. Fascinování svítilnou, mají oči doširoka rozevřené a pozorné, oči té barvy, kterou jsme tak dlouho hledali. Jak bych vám tu novou barvu popsal? Nevím. Vidím ji, ve světle je sytá. Přímo mě pálí na sítnici. (Duhovka! Cožpak bychom kdy pomysleli podívat se právě tam?) Přesto nemohu sdělit ani náznak toho, co pro mě znamená. Kruh dychtivých tváří, staříčkových opicích tváří poznamenaných opičí moudrostí, posázených drahokamy jedinečné barvy.

Zítřka se pokusím vyšplhat do jedné z těch puklin v naději, že bude dost velká, aby se jí dalo prolézt. Kvůli nemoci jsem slabý jako moucha, skalní stěna je strmá, ale optimismus neztrácím. Zvládnu to. A i kdyby ne, pád je lepší než pomalá smrt. Quinlan byl na tom stejně. Pak si ti směšní tvorové budou moci vzít i mě. Smrt je v jejich pochmurných životech velkou událostí. Zábavou. Celé hodiny vydrželi nad Quinlanem pobrukovat a tancovat. Nepochybně se mnou udělají totéž. Jaké světlo je v těch dychtivých očích. Událost!

Čekají na událost!

Odpusťte, že říkám, že je chci připravit o potěšení. Obalamutil jsem Naline, ale jak jsem mohl vydat ty zranitelné tvory lidstvu? Naline chtěla být Quinlanovi nablízku. No, má ho tedy teď s sebou. Alespoň část. Má jeho hlavu.

***přeložila Blanka Vy koukalová
ilustroval Alois Křesala***

Henry Kuttner

Komedie věků

Pete Manx se cítil dotčeně. Stál tu, naparoval se ve svém světlezeleném obleku, zvlášť ušitým na jeho podsaditou postavu, s hnědou košilí a lososově růžovou vázankou, která doslova zářila. Ani král Šalamoun v době své největší slávy nemohl být tak působivě oděn. Bylo by slušné projevít trochu obdivu a třeba se jen nepatrně zmínit o jeho novém obleku. Avšak ani dr. Mayhem, ani profesor Aker si ho vůbec nevšimli, jen se vzrušeně přeli.

"Opakuji, že Bacon!" křičel dr. Mayhem a vztekle zasunul zkumavku do stojánku. Jeho malá vyzáblá postava se chvěla vzrušením.

"Aha, zase se hádají o jídlo," pomyslel si Pete. V tomto ohledu by byl schopen jim odborně poradit. Mezi jinými příležitostnými pracemi totiž kdysi prodával hamburgery v malém stánku u Oceán Parku.

"Už jste někdy ochutnal cheeseburger, doktore?" vmísil se do sporu. "Já totiž..."

"Byl to Shakespeare!" zavyl profesor Aker, aniž by bral Peteho na vědomí. Jeho mohutný hlas zatřásl reostatem a když bouchl pěstí do stolu, zachvěly se i silné elektrické přírodní kabely. V poslední chvíli stačil zachytit skřípec, který mu sklouzl z nosu na mohutné břicho.

"Psychologicky vzato," duněl jeho hlas, "je nesporné, že autorem těchto her musel být Shakespeare!"

Mayhem se ušklíbl. "Pokud jde o sonety, možná. Jak však v mé pracovně můžete vyslovit takovou nehoráznost, že Francis Bacon nenapsal Romea, Macbetha a-a..."

"Moment," přerušil oba učence Pete. "Oba se mýlíte. Romea a Julinku přece napsali pánové Metro, Goldwin a Meyer, nebo možná Paramount. To už přesně nevím, ale viděl jsem to v kině."

Profesor Aker se pomalu otočil ke svému novému odpůrci:

"Pete," procedil kousavě mezi zuby, "určitě to bude pro vás šok, když vám prozradím, že hra Romeo a Julie byla napsána v šestnáctém století za vlády anglické královny Alžběty."

Teprve pak si všiml Peteova zářivého oděvu. "Probůh, kde, u svatého Einsteina, jste přišel k tornu fantastickému obalu, co máte na sobě?"

"Líbí se vám?" zazářil Pete. "Podívejte se ještě na mé boty! Jsou dvojbarevné - žlutočervené. Poslední výkřik módy. Kdybyste viděl Jak se za mnou na Broadwayi lidé otáčeli!"

Profesor Aker jen tiše zasténal.

"Nepřišel jsem jen proto, abych se vám ukázal," pokračoval Pete. "Chci vám totiž říci 'adois'. Beru si totiž dovolenou. Jsem na tom momentálně finančně dost zle, takže počítám, že na Floridě si trochu polepším. Seženu si tam nějakou koncesi a navíc, potřebuji změnu vzduchu."

Peteho prohlášení však na vědce nijak nezapůsobilo.

"Bacon! Kdybych mohl nějak dokázat, že..." Profesoru Mayhemovi náhle poklesla brada a v očích se mu zajiskřilo.

"Doktore, vždyť vy byste mohl..."

Oči obou vědců se setkaly a současně v nich zazářil plamének vzájemného porozumění. Pak se stočily k Petemu, jehož tvář nápadně pobledla a na čele mu vyrazily krůpěje potu.

"Ne!" zvolal a zoufale zašermoval rukama. "Už - už nikdy!"

"Proč ne, Pete?" zeptal se dr. Aker medovým hlasem, v němž znělo cosi jako nenápadná výhrůžka.

"Nevím sice, co máte v úmyslu, ale ať je to cokoli..."

"Podívejte se, Pete," chlácholil ho profesor Mayhem. "Právě jste řekl, že potřebujete dovolenou a že jste bez peněz. Co byste řekl placené dovolené a tisíci dolarů navíc?"

"Kde by to bylo?" zeptal se Pete podezřívavě.

"V Anglii."

"Tam už jsem jednou byl s tou vaší potrhlou mašinou času. Jednou jste mě poslali do doby Robina Hooda, a pak zase ke dvoru krále Artuše. Proboha, snad zase nechcete..."

"Ale ano. Nebojte se, Pete, bude to úplná legrace. Krátký výlet časem, abyste prokázal, že sir Francis Bacon buď napsal nebo nenapsal hry, které jsou připisovány Shakespeareovi."

"Ne!" zatvrdil se Pete. "Podívejte se, pánové, poslali jste mě do starého Říma, kde mě chtěli předhodit lvům. V Egyptě mě zase chytili, zařadili mezi otroky, a já musel stavět pyramidy. Když jsem byl naposled v Anglii, jen tak tak, že mě neupálili na hranici. Ne, pánové. Dvacáté století mi plně vyhovuje. Jediné, co mi na něm vadí, jsou daně."

"Ale, Pete, tehdy to byla necivilizovaná doba," chlácholil ho Aker. "Alžbětinská Anglie byla již naprosto kulturním obdobím. Hrály se kuželky, fotbal a tenis. Ruce se nepodávaly, ale líbaly, což zvlášť zdůrazňují jak Erasmus, tak Cavendish."

"Blbost," ušklíbl se Pete, ale v očích mu proleskl zájem. "Od ženských raději dál, ale říkáte, že kuželky..."

"Ano, a také kostky a karty," rychle dodal Aker. "Je známo, že sir Christopher Hatton při své karetní party dal hostům k dispozici tisíc liber!"

"Pět našich táců!" Pete vyvalil oči a uznale mlaskl jazykem.

"Vše, co od vás chceme, je, abyste zjistil, kdo skutečně napsal Shakespearovy hry, a pak se hned vrátíte domů. Tím by se náš spor vyřešil. Celá léta se vědci hádají o pravém autorovi. Někteří tvrdí, že hry napsal sir Francis Bacon, jiní tvrdí opak, takže vidíte, Pete, že to nebude žádný problém, a že žádné nebezpečí nehrozí."

Rozhodujícím argumentem byl však svitek bankovek, který mu Aker vložil do dlaně. Pak zmateného a mírně otřeseného Peteho usadil do sedadla, do něhož vedla spousta drátů a spínačů, takže se nápadně podobalo elektrickému křeslu.

"Sedněte si, Pete," vybídl ho otcovským tónem doktor Aker.

"Pořád ještě si nejsem jist, zda bych měl..." mumlal Pete, pečlivě přepočítávaje bankovky.

"Čas je relativní veličina," prohlásil dr. Aker s blahosklonným pohledem na Peteho, přičemž nenápadně stiskl startovací tlačítko. "Lze si jej představit jako uzavřený kruh otáčející se kolem našeho vědomí času. My žijeme na okraji tohoto kruhu a chceme-li cestovat časem, stačí, když svou osobnost vyšleme směrem k ose tohoto kola, a pak na opačnou stranu. Tam se vynoříme v jiném časovém sektoru, a to v osobě některého tamějšího současníka. Nyní vyšlu vaše vědomí do příslušného..."

"Okamžik!" zvolal Pete, když pečlivě uložil peníze. "Nějak se mi to nelíbí! Mám dojem, že jste mě do něčeho zatahli, a já..."

Ve stroji to zahučelo a Pete zmizel.

"Výborně!" Mayhem si spokojeně zamnul ruce. "Zapař hodin ho vrátíme zpátky a pak se dozvíme, jestli ty hry napsal Shakespeare nebo Bacon."

Aker si pomalu zapaloval doutník. "Nerad to říkám, Mayheme, ale jak vidím, právě jste spálil kondenzátor. Už před týdnem jsem vám říkal, abyste ho vyměnil. Než seženeme náhradu, bude to trvat několik dní, možná i déle."

"Vážně?" Mayhem se vrhl ke stroji a začal jej prohlížet. Pak se zamračil:

"K čertu, máte pravdu. Úplně jsem na to zapomněl. Proč jste mě na to včas neupozornil?"

"Myslel jsem, že to ještě vydrží. Ted' však stojíme před problémem, jak Peteho dostat za pár hodin zpět. Zcela určitě tam uvázne na delší dobu."

Mayhem zbledl. "To se ale může dostat do pěkného maléru!"

"Pokud vím, tak když se předtím do nějakého dostal, vždycky se z něj dostal se zdravou kůží," mávl rukou Aker.

Svět se kolem Peteho přestal točit. Zhluboka se nadechl, otevřel oči a rozhlédl se. První, co uviděl, byla mrtvola. Visela schlíple ze šibenice, k níž byl přistaven žebřík. Dole stál toulavý pes, který se marně snažil k mrtvole doskočit.

Pete vyvalil oči, řekl "Ulp!" a odvrátil se. Nedaleko byl kamenný most s nízkými domky tvořícími jakousi uličku uzavřenou věží, na níž byly na kůlech nabodnuty lidské hlavy. Byl to sice pitoreskní pohled, v žádném případě však povzbudivý.

Vedle Peteho postávalo několik lidí a zvědavě pozorovali tělo visící ze šibenice. Podle jejich oděvu se zřejmě chystali na nějakou maškarádu. Ženy měly široké sukně, na hlavách čepce a většinou byly obuty do dřeváků. Muži byli oděni do hrubých kožených vest bez rukávů a krátkých kalhot sepnutých pod koleny. Pete si všiml, že on sám je oblečen podobně, jenže jeho oděv je z jemné látky, elegantně ušitý a ozdobený stříbrnými knoflíky a přezkami.

"Říkali 'kulturní období'," pomyslel si zhnuseně Pete. "Přitom první, na co člověk narazí, je mrtvola!"

"Už je úplně ztuhlý," poznamenal jakýsi snědý obejda, šťouraje se rozvážně v zubech. "Ubohý Enos! Už nikdy nebude uřezávat měšce s penězi!"

"Za takovou maličkost se tady věší?" zeptal se Pete udiveně.

"Ještě mohl být rád, že ho nevpletili do kola a nerozčtvrtili!" zněla odpověď.

Pete se *zarazil*. Oproti tvrzení obou vědců se tento časový sektor vyznačuje neobyčejnou krutostí. Ještě štěstí, že tu stráví jen několik hodin, ale i tak bude muset být velmi opatrný. Bude však několik hodin stačit na splnění daného úkolu?

"Hledám chlapíka jménem Shakespeare," otočil se Pete ke snědému muži. "Neznáte ho náhodou?"

"Možná že ano. A kdo vlastně jste?"

"Jmenuji se Pete Manx."

¹¹ Jste oblečen jako šlechtic. Nechcete snad Willovi nějak uškodit?"

"Vůbec ne. Jen se ho chci na něco důležitého zeptat."

Muž chvíli uvažoval. Nakonec se rozhodl, že Petemu odpoví.

"Najdete ho v divadle Globe, nebo také hned vedle v hospodě 'U mořské panny'!"

Nebylo těžké najít divadlo Globe, i když vypadalo jako velká stodola, ale mistr Will tam nebyl. Vysoký shrbený muž se zapadlými očima stojící u vchodu do divadla mu poradil, aby to zkusil v hospodě 'U mořské panny'.

"Určitě tam bude na pivu s Benem a Kitem. Je to s ním trápení. Potřebujeme nutně dokončit třetí jednání, ale on tvrdí, že neví, jak dál. Ať mě bůh ochraňuje od autorů a jejich rozmarů!" dodal, rozhodl rukama a odešel.

Pete našel hospodu celkem snadno. Když vstoupil dovnitř, shledal, že její vnitřek se celkem neliší od známé historické pivnice na Halloween. Tytéž těžké dubové stoly, za nimiž seděli muži v bizarních šatech, tloukli korbely o stolní desky a sborově zpívali ochraptělými hlasy:

- Říkám ti, spi, má milá

- a neruš mě myšlenky.

Pete cosi zahučel na pozdrav a rozhlížel se kolem, dokud k němu nepřistoupil otýlý muž v bílé, ušmudlané zástěře a zeptal se:

"Co si přeje vaše lordstvo?"

"Hledám chlapíka jménem Shakespeare."

"Mistra Willa? Za chvíli tady bude. Před chvílí vyskočil oknem, když zahlédl jednoho ze svých věřitelů. Co mu vlastně chcete?"

Pete učinil neurčitý posunek. "Tak všelicos."

Hostinský, stále ještě trochu podezíravý, ukázal k jednomu stolu. "Tam sedí Kit Marlowe a Ben Jonson, dva z jeho nejbližších přátel a spolupracovníků. Hej, Bene, tento gentleman chce mluvit s Willem!"

Zavalitý muž v zamaštěných šatech shodil buclatou blondýnku ze svého klína, povstal a pohlédl na Peteho. Pak se napil piva, odrhl si a zeptal se:

"Kdo jste, cizince?"

Pete se představil.

"Manx? Nic víc? Pak ale nejste gentleman!"

"Že ne? Poslyšte, vy chytráku, můj táta byl radní v Tammany, ajá..."

"Nic ve zlém," chlácholil ho Ben. "Nechtěl jsem vás urazit. Nakonec, my potulní herci také nejsme žádní gentlemani!"

Pete se usmál. "Plně to chápu, protože v jedné hospodě u Oceán Paiku jsem organizoval hru 'bingo', než ji státní nevládní zavřel."

Druhý muž, Kit Marlowe, se zamračil. "Přesto jste oblečen jako lord!"

Pete zalovil ve své podivuhodné paměti a spustil:

"Ať dáváš růži jakékoli jméno, vždy voní stejně!"

Kit s Benem na sebe překvapeně pohlédli. "Vy znáte Willovu hru? To musíme zapít! Will bude rád, až se vrátí a seznámí se s vámi."

Hostinský přinesl korbele piva a Pete se žíznivě napil. Pivo bylo silné a chutné.

"Okay," řekl vesele. "Hostinský, ted' nám přinese zazděného prcka!"

Hostinský zprvu nechápavě zíral, ale když mu Pete vysvětlil podstatu nápoje, chápavě se usmál a odběhl.

Kit a Ben byli nadšeni. "To je výborná mixáž," prohlásil Ben. "Musím si ji zapamatovat!"

Pete Manx sáhl do měšce u pasu, vylovil zlaták a zaplatil. Dlouho marně přemýšlel, do jaké osoby se zde převtělil. Rozhodně to nemohl být nikdo obyčejný.

Čas ubíhal a tři společníci statně popijeli. Ostatní společnost občas zanotovala nějakou píseň, při níž si Pete zacpával uši.

"Všechno je to tak staromódní," prohlásil znechuceně. "Kdyby tu tak byl elektrický gramofon!"

Kolem stolu prošel jakýsi potulný zpěvák. Drnkal na loutnu a nasládlým hlasem zpíval smutnou píseň o dámě, co údajně vypadá jako holubice.

"Nudné," poznamenal Pete a otočil se ke zpěvákovi: "Hej, dej to sem!"

Zpěvák zrudl. "Myslíte, že to umíte lépe?"

"To bych řek'," usklíbl se Pete s poněkud přiopilým sebevědomím. "Půjčte mi tu citeru! Na bendžo jsem už hrál jako kluk," prohlásil, obrací se ke svým spolustolovníkům. "Tohle dmátko je skoro stejné. Co byste řekli tomuhle?"

Začal zpívat píseň, v níž oznamoval, že už jede na poslední sčítání.

"Trochu smutná píseň," poznamenal Ben, když Pete dozpíval. "Jak ten starý chlapík cítí, že se k němu blíží smrt..."

"Okay," přikývl Pete. "Tak tedy něco od podlahy!"

Yodelinský jive v Peteho podání vyvolal v sále bouři nadšení. Muži tloukli do taktu korbely o stůl a nutili Peteho, aby pokračoval v produkci.

Do místnosti vstoupil muž s vysokým čelem a zasmušilým výrazem ve tváři.

"Will přišel!" zvolal Ben. "Hej, Wille, tady jsme!"

Shakespeare přišel ke stolu a ztěžka se posadil na židli.

"Já se z toho snad zblázním," hořekoval. "Komeracionalismus zničí veškeré umění! Jak mám dokončit svůj román, když všichni volají po těch mých ohavných hrách!"

"Vy a ten váš román!" ušklíbl se Ben s předstíraným pohrdáním. "Kamaráde, dnes jsou peníze na prvním místě. Zapomeňte na literaturu a věnujte se svým hrám. Jedině ty přinášíš zlatáky!"

"Jen kdyby se královna ráčila podívat na některou z mých her, byl bych slavný a bohatý," lamentoval Shakespeare. "Jenže s tím třetím jednáním té prokleté Noci svatojánské nemohu z místa. To je k bláznění!"

Pete pohlédl nechápavě na zkroušeného Willa. "Ta hra je přece už hotová! Před několika lety ji uvedli Warner Brothers! Páni, to byl ale trhák! A ten Mickey Rooney, jak ten tam řádl!"

Shakespeare, dopíjející korbel, se zakuckal.

"Co to říkáte? Že ji uvedl? Vždyť není dokončena! To zatračené třetí jednání..."

Pete pokrčil rameny. "Já jenom říkám, co jsem viděl. Bylo to úžasné! Ten chlapík s oslí hlavou, Bottom, co ho hrál Jimmy Cogneý..."

"Oslí hlava pro Bottoma!" chytil se za hlavu Shakespeare. "Co je to za nápad! Vždyť je to směšné!"

"Naopak, výborné!" zvolal nadšeně Ben. "Diváci budou nadšení!"

"Možná, že máte pravdu," zamyslel se Shakespeare. Pohlédl na Peteho. "Povezte mi o tom ještě něco, příteli."

Pete Manx ochotně souhlasil. Jeho paměť byla poněkud mlhavá, ale po několika korbelech se mu začala vyjasňovat. Kde nestačila paměť, pomohla bujná fantazie, a zápletky Snoci svatojánské byla na světě.

"Jedinečné!" přímo zářil Shakespeare. "Ty dodatečné scény hru podstatně vylepší. Přesně tak to napíšu!"

Kit Marlowe zasmušile potřásl hlavou.

"Wille, vždyť by to byl plagiát! Sám dobře víš, co se stále ještě povídá o tvém Othellovi."

Will se zarazil.

"Kde tu hru dávali? Vy, Pete, tvrdíte, že v Americe, takže na nějakém ucaptaném království někde v Tramtárii na tom nezáleží. Rozdílu si nikdo nevšimne."

"Takových nápadů mám miliony!" chlubil se Pete. "Ale pozor! Když má hra zabrat, tak tam musí být krev. Spousta krve! Vzpomínám si například na hru Dr. Jekyll a pan Hyde - hrál tam, myslím, Boris Karloff. Chlapík se měnil z hodného lékaře v bestii. On totiž..."

Pete mlel svou dál a Shakespeare užasle naslouchal.

"Hoši, měli byste vidět Betty Davisovou v Alžbětě a Essexovi," a nadšeně zvedl oči k nebi. Zmlkl však, když kolem nastalo hrobové ticho. Udiveně se rozhlédl.

"Co se to s vámi děje? Řekl jsem snad něco nevhodného?"

"Tíše!" zasyčel Marlowe. "Mohou tu být špiclové! O takových věcech mluvit je nebezpečné, dokonce se to považuje za zradu!"

"Ach tak," Pete si uvědomil souvislost. "Je mi to jasné. Takže Betýnka a Errol opravdu měli mezi sebou nějaké techtle-mechtle!"

Ticho a napětí v sále bylo k nesnesení. Pete si konečně uvědomil, do čeho se zapletl. Aby svoje "faux pas" napravil, sáhl po loutně.

"Kamarádi, škoda, že jste neslyšeli Cola Callowaye, tak se na něco připravte! Zahraju vám některé z jeho buggy-vuggy, třeba Bylo to tam v Chinatownu..."

Pete preludoval a jeho prsty hbitě přejížděly po strunách. "Ano, to bude ono! Do toho, Pete, a rádně to rozbal!" říkal si tiše sám pro sebe. "A jedem! *Byla tam Minnie* - Zpívejte, hoši!"

"*Ta štětka Minnie
tam pěkně řádila...*"

V sále se objevily další loutny a zachytily Peteovu melodii. Postupně se přidávaly hlasy přítomných, mezi nimiž vynikal Jonsonův býčí bas:

"*Kdo mohl, tak pil dál*

kdo ne, ležel pod stolem..."

Hostinský stál v rohu s otevřenými ústy a nechápavě zíral na blázince v sále. Veškerá důstojnost jeho podniku zmizela a celou hospodou "U mořské panny" zmítal nakažlivý rytmus. Pete odhodil loutnu a dal se do tance plného nezvyklých figur, do něhož se zapojili Ben, Kit i Shakespeare. Objevilo se i několik dívek, které s ženským smyslem pro rytmus začaly vířit sálem.

"Šílenci! Posedl j e- sám d'ábel!" sténal hostinský.

"*Haj - Dej - Haj!*" vykřikoval Will Shakespeare.

"*Hou - Dý - Hou!*" burácel Ben Jonson.

"A byla tam Minnie!" To zase spustil Kit Marlowe, reno-movaný alžbětinský dramatik a básník.

"Řádila tam Minnie!" ječel celý sál.

"Tak dost!"

Ledový hlas jako by zmrazil veškeré veselí. Pete cítil, jak se mu Benova medvědí tlapa zarývá do ramene.

"To jsou vaši přátelé?"

Davem se prodírali dva muži, podle vzhledu šlechtici. Jeden z nich byl poměrně mladý, s bledým obličejem. Druhému mohlo být něco kolem padesáti let a podobal se vzteklému sy slovi.

"Ha!" zvolal šlechtík se systli tváří. "Tady j sté!"

"U čerta, to byla doba, než jsme váš našli," přidal se druhý. "Nechápu, jak můžete ubíjet čas v tak ubohých špeluňkách. Královna vás očekává!"

"Královna!" zděsil se Ben. "Tak vy jste přeci jen šlechtic!"

"Nesmysl!" odsekl Pete. "A vy dva, jděte pryč, vidíte přece, že nemám čas!" osopil se na oba šlechtice.

"Ale bratránku!"

"Žádný bratránek!"

Will Shakespeare nejistě přistoupil blíže a prohlížel si oba šlechtice, přičemž si mumlal, neznámo proč: "Být či nebýt - tot' otázka!" Pak se jich zeptal přímo: "Kdo vlastně jste, pánové?"

"Nějací moulové, nebav se s nimi, Wille!" ušklíbl se Pete.

"Zřejmě máš pravdu," přikývl Will, ale pro jistotu opakoval svou otázku.

"Jsem sir Robert Cecil," uklonil se mladší šlechtic. "A zde je lord Burghley." Pohlédl z vysoka na Peteho. "Pokud jste příliš opilý, než abyste ho poznal, tak je to váš strýc!"

Na Peteho to neučinilo zvláštní dojem.

"Vypadněte, páskové, copak nevidíte, že tu mám práci?" procedil mezi zuby.

Sir Robert Cecil váhal.

"Musíte ke královně," naléhal. "Jinak vás Edward Coke zničí, a ani lord Essex vám nepomůže, pokud..."

Jeho hlas zanikl ve sborovém řevu:

"Haj - dý - haj, hou dý hou! A byla tam Minnie..."

"A pěkně řádila!" řvali Pete Manx s Willem Shakespearem, držíce se kolem krku, zatímco zděšený hostinský vyvaloval oči na Kita Mariowa a Bena Jonsona, kteří předváděli tanec, jaký alžbětinská Anglie dosud neviděla.

Pete byl spokojen. Svůj úkol splnil. Dokázal, že Shakespeare své hry vskutku napsal, ale udivilo ho, že k očekávanému návratu do doktorovy laboratoře dvacátého století ještě nedošlo. Zatím se tím nijak neznepokojoval. Naopak, bavil se, jako snad nikdy předtím.

Když zábava skončila, zašel do divadla Globe anavrhluřčité změny, především pokud jde o sedadla v přízemí a na balkoně. V jeho měšci

bylo plno zlatáků, takže noc co noc hýřil s Willem, Kitem a Benem. Hospoda "U mořské panny" se otřásala v základech.

Pověst o nebývalých radovánkách se šířila a do hospody přicházeli prostí lidé i urození pánové ze všech stran. Nejprve to byla mládež^ pak i starší generace, ale všichni při zpěvu "Štětka Minnie" zapomínali na svou důstojnost.

Pete věnoval mnoho úsilí sestavení kapely a jeho záměr byl korunován úspěchem. Hoši dokázali zahrát vše, co bylo v jejich silách a schopnostech. Také představení v divadle Globe se v mnohých aspektech změnila k nepoznání. V přestávkách procházeli mezi radami prodáváči cukroví a osvěžujících nápojů. Kromě toho prodávali také obálky štěstí, o nichž tvrdili, že některé z nich obsahují značné cennosti.

"Sen noci svatojanské" byl konečně dokončen a s velkým úspěchem uveden na scénu. Shakespeare však i nadále mámil z Peteho další a další náměty a Pete je ochotně sypal z rukávu.

"Ta děvka počkala, až usne, a nalila mu do ucha roztavené olovo."

"Hamlet! To je to pravé!" jásal Shakespeare.

"Staré gagy jsou stále ty nejlepší," pokrčil rameny Pete. "Třeba chlapec najde dívku, ztratí ji a zase ji najde."

"To by šlo," zamyslel se Shakespeare. "Ta zápletka ve Veroně by potřebovala trochu vypilovat, j enže nevím, j ak dál."

"V čem konkrétně?"

"Zatím mi to není jasné. Začíná to tak, že chlapík jménem Monték se znepřátelí s nějakým Capuletem, ale co dál?"

"Moment, to mi něco připomíná. Už to mám! Nedávno jsem viděl... Víte co, Wille? Co takhle dát Capuletovi dceru a Montá-

kovi syna a nechat ty dva spratky se do sebe zamilovat? Kluk se může jmenovat třeba Romeo a holka Julie."

Shakespeareova tvář se rozjasnila.

"To by šlo, ale pověz mi o tom něco víc, abych se do toho mohl hned dát. Jen kdyby mi ještě zbyl čas k napsání románu, ale co se dá dělat!"

Pozorně naslouchal, jak Pete rozvíjí příběh Romea a Julie. Když Pete skončil, bylo vidět, že je nadšen. Hned se dal do práce a zanedlouho se konala první zkouška.

"Balkónová scéna se povedla!" konstatoval spokojeně Pete, ale Will zachmuřeně potřásl hlavou: "Mně se to zdá fádní a trochu ubřečené. Chtělo by to víc ohně!"

Nakonec se přece jen hrálo a kus slavil nečekaný úspěch. Při čtvrté repríze však nastaly nečekané problémy. V zákulisí se objevil hezký, vystrojený šlechtic s krátkou pěstěnou bradkou a obořil se na Peteho:

"Probůh, kde jste byl? Už vás hledám celou věčnost!"

"Nazdárek," pozdravil ho lhostejně Pete. "Kde bych byl? Bydlím přechodně tady vedle v hospodě U mořské panny".

"Řekli mi, že vás tam najdu. Je zle! Alžběta přímo pění a Coke se mermomocí snaží připravit vás o slíbené místo generálního prokurátora koruny!"

"Coke?" Pete si matně vzpomněl, že toto jméno vyslovil jeden z šlechticů - buď lord Burghley, nebo sir Cecil - tehdy při návštěvě hospody.

"Ano, Coke, váš úhlavní nepřítel. Poslouchejte, možná se mi podaří Alžbětu uchlácholit, ale nejsem si tím zcela jist. Coke jí totiž namluvil, že se přátelíte a bydlíte s tlupou podezřelých potulných herců. Přestože jsem Alžbětě tvrdil, že jejich šéf Shakespeare je současný největší anglický dramatik - znáte přece Alžbětu!" Šlechtic bezmocně pokrčil rameny.

"Ano, znám," přikývl Pete a mimoděk se zachvěl.

"Dělal jsem, co jsem mohl," pokračoval šlechtic. "Alžběta nakonec slíbila, že pozítří navštíví divadlo Globe, aby shlédla tu nejnovější hru. Řekla, že když Shakespeare bude tak dobrý, jak ho vychvalují, odpustí vám. Bude-li však zklamána, přijdete oba o hlavu a já budu mít trable!"

"Ta dáma je jako řemen," zasténal Pete. "Stále ale nechápu, proč..."

"Pamatujte, že pozítří večer bude královna v hledišti. Řekněte těm darebákům hercům, ať ze sebe vydají poslední, protože všechno závisí na tom, zda se jí bude hra líbit. Pokud ano, budete jmenován generálním prokurátorem místo Cokea."

Objevilo se páže a s úklonou předalo šlechtici jakýsi lístek. Šlechtic jej přečetl a jeho pěstěná bradka se poněkud zachvěla.

"Už musím jít," řekl chvatně. "Alžbětu budu na představení doprovázet, tak mnoho štěstí!" Uklonil se a rychle odešel.

Pete zastavil páže a zeptal se, s kým to vlastně mluvil.

"To byl přece lord Essex!" odpověděl překvapeně chlapec a odběhl.

Pete se připotácel do hospody, přistoupil k pultu a poručil si dvojitého zazdřeného prcka.

"Essex, a navíc Alžběta!" hořekoval. "A to se musí stát právě mně! Pořád sice nevím, kdo vlastně jsem, ale je-li Essex můj přítel, pak musím sám před sebou smeknout!"

Do hospody vstoupil Ben Jonson. Zaslechl jeho poslední slova a překvapeně se zeptal: "Či přítel má být Essex? Ale to je jedno. Pete, mám pro tebe špatnou zprávu. Willova herecká skupina byla zatčena!"

"Co to říkáte?" Pete si v rozčilení rozlil drink. "Kvůli čemu?"

"Prý pro potulku. Všichni sedí ve vězení, zatím jen na týden. Nařídil to právník jménem Coke, nebo tak nějak."

Pete se ztěžka posadil. "Coke - Edward Coke?" Opřel lokty o pult a hlavu vložil do dlaní. "Nech mě chvíli přemýšlet!"

Situace se začala vyjasňovat. Královna má pozítří navštívit divadlo Globe, aby shlédla hru Romeo a Julie. Hrát se ale nebude, protože hlavní herci jsou ve vězení. Cokeův podraz tedy znamená... Pete zbledl.

"Mizera jeden! Já ho přerazím! Kde je Will? Musíme hned nasadit náhradníky!"

"Ti jsou také ve vězení!"

"Ale my musíme hrát!"

"To není možné," zavrtěl smutně hlavou Ben. "Coke rozestavil kolem divadla hlídky a nařídil, aby každý herec, který vstoupí na jeviště, byl zatčen!"

Do výčepu vstoupil Shakespeare.

"Bud' zdrav, Pete, nazdar, Bene. Už víte, že nám zavřeli herce, takže se nebude hrát? Je to sice smutné, ale alespoň budu mít čas věnovat se svému románu. Jeden můj známý, co vyrábí voskové svíce..."

"Vosk?" Pete náhle ožil. "Přátelé, něco mě napadlo. Říkáte, že Coke zavřel herce i náhradníky, ale přesto by se to dalo ještě zvládnout. Potřebuji, abyste okamžitě přivedli nejlepší řemeslníky ve městě. Musí to být hlavně..."

Za hodinu stálo několik řemesníků kolem Peteho a pozorně sledovali, jak kreslí schéma jakéhosi podivného zařízení.

"Membrána přijde sem. Stačí, aby to byl jemný pergamen, nebo snad tenké střívko. Držadlo jehly se dotýká středu membrány a ohýbá se dolů - asi tak," vysvětloval. Voskový váleček se otáčí - máte v této době vůbec vosk?"

"Jistě," přikývl jeden z řemesníků. "Ale nechápu..."

"To není třeba. Hlavně aby vosk byl co nejtvrdší a vše bylo vyrobeno přesně podle mých pokynů. Do této nálevky se bude mluvit. Hlas narazí na membránu, rozechvěje ji a chvění se přenese na jehlu, která klouže po otáčejícím se válečku..."

Přiběhl udýchaný Kit. "Zde je propustka od Essexu, abyste mohl zajít do vězení, promluvit s herci a zase odejít!"

"Prima!" Pete si zarmnul ruce. "A teď, milí přátelé, do práce!" vyzval přítomné s potůchlým plaménkem v očích.

Bylo těsně před zahájením hry. Pete poodhrnul oponu a nahlédl do jeviště.

"Ještě nepřišla," oznamoval. "Počkáme tedy ještě chvíli..."

Aha, teď právě přišel Essex s nějakou maskovanou ženskou!"

"To je královna!" zašeptal zbledlý Ben stojící za ním. "Máme začít?" Na Peteho rameno dopadla těžká ruka.

"Pokud nějaký herec vstoupí na jeviště - máme své příkazy!" upozornil stroze muž v uniformě.

"V pořádku. Jenže ani já, ani Ben, ani Kit nebo Will nejsme herci, takže na nás to neplatí!"

Pete se otočil k Shakespeareovi:

"Až se zvedne opona, vystoupíš na jeviště a proneseš několik slov úvodem!"

Mistr Will, zachvácen trémou, se rychle ukryl za kulisami. Petemu nezbývalo než pronést uvítací proslov za něho. Poodhrnul oponu, a když vstupoval na jeviště, srdce se mu zachvělo. Při pohledu na stovky očí, které se na něho zvědavě upíraly, na rozpačitě se tvářícího Essexu a na stmělou královnu tvář, se mu čelo orosilo studeným potem.

"Ehm - dámy a pánové," začal poněkud stísněným hlasem. "Dnes budete svědky něčeho nevídaného! Až dosud jste byli zvyklí vidět při divadelních hrách pouze herce a nic víc. My jsme však tento stereotyp opustili a zahájili novou éru v divadelnictví. Dnes budete moci sledovat hru Romeo a Julie nejen s herci, ale i s výpravou, která vám umožní vžít se do hry tak, jako by se odehrávala přímo před vašimi očima. Přítom ale žádná herce neuvidíte!"

V hledišti zavládl mrazivé ticho. Zpocený Pete se uklonil a rychle se odporoučel. Odběhl dozadu za kulisu tvořící pozadí scény a pokynul Kitovi, aby zvedl oponu.

Mezi diváky to zašumělo. Pozadí jeviště zřejmě mělo představovat ulici ve Veroně, ovšem podle Peteho osobitého pojetí, neboť vedle paláce, který se podezřele podobal budově Empire State Building, vedla visutá dráha. Hned nato se ozvalo:

"Dva rody, stejně staroslavné oba..."

Strážé stojící v pozadí ztuhly, neboť nepromluvil ani Pete, ani kdokoli z ostatních přítomných kolem něho. Hlas zřejmě vychá-

zel z trychtýře upevněného na jakési skřínce, za níž se krčil Pete, úporně točící klikou. Během povolené návštěvy ve věznici mu totiž zatčení herci namluvili text na voskové válečky.

Prolog skončil. Nyní se ozvaly hlasy Samsona a Řehoře z rodiny Capuletů:

"Povídám, Řehoři, oni nám rybník nevypálí."

"Bodejť! Spíš si prsty spálí."

Will Shakespeare v zákulisí zasténal a omdlel jako špalek. Kit Marlowe zíral do rozvlněného hlediště a nevěřicně vrtěl hlavou. Pouze Ben Jonson zůstal klidný a usmíval se. Bylo zřejmé, zeje poněkud opilý.

"Včera v noci jsme si užili legrace! Škoda, Pete, žeš šel tak brzy spát," breptal spokojeně. "Vyzkoušeli jsme ten váš -jak tomu říkáte - fonograf vedle v putyce. Dokonce jsme něco nahráli."

"Ticho!" zasyčel Pete. "Podej mi další váleček, ale rychle."

Stráže byly zmatené. Žádné herce neviděli, takže nemohli nikoho zatknout. Přesto se však hrálo. V hledišti zavládlo zlověstné ticho. Někteří návštěvníci se zvedali a odcházeli. Kit seděl zhroucen s hlavou v dlaních. Mistr Will se probral z mdloby, pak zasténal a se slovy: "Ta zatracená balkónová scéna!" omdlel znovu.

Druhý akt, druhá scéna, pod balkonem v zahradě Capuletových. Na jeviště vystoupil neviditelný Romeo a promluvil hlubokým basem z trouby fonografu:

"Kdo nepocítil ran, se jizvám směje. Však tiše! Co to svítá nade mnou?"

Když váleček skončil, Pete automaticky sáhl dozadu pro další. Měl být v Jonsonově natažené ruce - ale nebyl. Kit měl zřejmě nějaké potíže. Zoufale se prohraboval v bedně s válečky a po tváři mu stékal pot.

"Asi se to tu nějak pomíchalo" sténal. "Pete, rychle vezmi skript, budeme muset chvíli improvizovat, než to dám do pořádku!"

Z publika se začalo ozývat syčení a občas zazněl i pískot. Pete se strhanou tváří vytáhl z kapsy skript a snažil senajít místo, odkud by mohl pokračovat. Konečně je našel, ale písma se mu vlnila před očima, nebyl zvyklý na staroanglické písmo, navíc psané ručně. U fonografu se přikrčil, aby si strážé ne všimly, že slova z přístroje již nevyvycházejí, a snažil se napodobit Romeův hlas.

"V tom okně východ je a... a Julie slunce. Vsta... vstaň, slunce spanilé, a... a - co to, k čertu, je zase tohle - aha, a doraz lunu, jež beztoho už ble-ble-bledne závisí..."

"Ach můj bože!" zasténal Shakespeare. "Proč jen jsem se stal dramatikem! Raději jsem se měl dát na kopání latrín!"

V jevišti to vřelo. Kit Marlowe pobíhal dokolečka a bil se pěsti do hlavy, zatímco Ben Jonson se s přihloupým úsměvem hrabal v bedně s válečky. Pete však tvrdšíjše pokračoval:

"Dvě nejkrásnější hvězdy na nebesích ... prosí ty oči, aby ... aby dnešní noci zářily na obloze místo nich ... kéž bych byl rukavici na té ruce a dotýkal se toho - co je ksakru tohle za písmeno? - toho líčka!"

"Bože!" zapípal fistulí Ben, zaskakuje za Julii.

"Mluví!" hystericky zaječel Pete. "O, mluv..."

"Mám to!" oznámil vítězoslavně Ben a podal Petemu váleček.

"Ó, mluv, anděle skvoucí!" sípěl Pete, zatímco zasouval váleček do přístroje. Jehla vklouzla do rýhy na válečku a anděl skvoucí znovu promluvil:

"V chinatowské putyce, tam je holek nejvíce..."

"Něééjvíce!" bouřil sbor opilců z hospody U mořské panny. "Někteří už pod stolem..."

"Tak to není ten správný váleček," podivil se Ben. "To je ten, co j směl včera nahrávat v hospodě!"

"Pak tam přišla Mumie - jo ta štetka Minnie! - a kopla do bubnu..."

"Dej to pryč!" zasyčel Pete. "Tak, teď jsme v pěkné bryndě. Měli bychom..."

"Počkat!" zvolal Kit Marlowe. "Podívejte se, ono se jim to líbí!"

Z několika míst v sále se ozval sborový zpěv a nakažlivý rytmus jivu se šířil jako lavina. Řada diváků předtím navštívila

hospodu U mořské panny a v uličkách začali tančit. Zanedlouho se celé divadlo Globe otřásalo zpěvem a veselým křepčením:

"Kdybyste znali Minnie!"

"Kdybyste znali Minnie!" burácelo obecenstvo.

"Jupíí!" Ben Jonson vystoupil na scénu a rukama mával do taktu. "Do toho, roztočte to, hoši!"

"Vy neznáte Minnie!"

Dokonce i stráže začaly křepčit. Královna Alžběta povstala. Půvabně podala ručku lordu Essexovi a oba se zapojili do všeobecného veselí.

"Vy neznáte Minnie?"

"Poběhlci Minnie!"

"Dávala jen pro radost..."

Fonograf dohrál a znavení diváci se zhroutili do svých sedadel. V Peteově hlavě se bleskově zrodil plán. Hra Romea a Julie pokračovala - s jistými úpravami. Mezi jednotlivými akty použít Štetku Minnie.

Když představení skončilo, vyhledal ho Essex.

"Bylo to něco jedinečného," volal nadšeně. "Jmenování generálním prokurátorem máte jisté. Královna byla uchválena originálním pojetím hry!"

"Na tom nebylo nic zvláštního," odmítal chválu Pete. "To mě jen tak něco napadlo."

"Nejsi zbytečně skromný?" ozval se Ben.

Svisst!

Doktor Mayhem konečně opravil svůj stroj času.

Pete otevřel oči a rozhlédl se. Byl v laboratoři a nad ním se skláněli dr. Mayhem a profesor Aker.

Nazdárek," pozdravil a zamrkal. "Celkem vzato, bylo to prima. Škoda, že jste tam nemohli být se mnou!"

"Tak co, byl to Bacon?" vyjel na něho dr. Mayhem. "Řekněte nám, jaké to bylo a co jste zjistil!"

"Okay." Pete Manx se posadil a rozvážně si zapálil cigaretu.

"Bacon s tím nemá nic společného," prohlásil rozhodně. "Všechno to napsal Shakespeare. Nevěříte? Tak poslouchejte!"

Pete se dal do vyprávění svých zážitků, bez ohledu na zklamáný výraz doktorovy tváře.

"To by bylo asi tak všechno," uzavřel líčení svých dobrodružství. "Je mi líto, doktore, ale prohrál jste!"

Profesor Aker se vítězoslavně zazubil: "Příště si řádně rozmyslete, než se dáte do sporu s psychologem!"

"Moment!" Mayhemovo obočí se zvedlo. "Vy jste tedy dal Shakespeareovi spoustu námětů pro jeho díla, že?"

"Jistě. Všechny se mu líbily a hned šije pečlivě zaznamenal."

"Na tom nezáleží. Hlavní je, že vaše náměty ho inspirovaly." Dr. Mayhem se otočil k profesorovi Akerovi:

"Profesore, zdá se mi, že jste si nevšiml toho podstatného. Muž, do jehož těla byl Pete přenesen, byl Essexův důvěrný přítel, bratranec sira Roberta Cecila a synovec lorda Burghleye. Jeho úhlavní nepřítel byl právník Edward Coke."

"Co na tom?" ušklíbl se Pete. "Vůbec nevím, koho jsem představoval, a je mi to jedno."

Dr. Mayhem se zašklebil. "Zeptejte se na to profesora Akera, on už to jistě ví. Takže opakují: Byl jste Essexův přítel, synovec lorda Burghleye a Edward Coke byl váš nepřítel. Víte, kdo byl synovec lorda Burghleye?"

"To tedy nevím."

"Sir Francis Bacon!"

Dr. Mayhem se ohýbal smíchy. "Jak by to tedy mohly být Shakespeareovy hry, když Pete Manx, vtělený do Francise Bacona, k nim poskytoval náměty? Ha - ha - ha!"

Se škodolibou radostí se díval na záda profesora Akera, znechuceně odcházejícího z laboratoře. "To je ale chytrák, co, Pete? Pojdte, zvu vás na pořádný drink!"

"Prima, doktore, myslím, že j sem si ho zasloužil!" ^

*přeložila Olga Syřišťová
ilustroval Jan Štěpánek*

Ondřej Neff

Vrtoch plukovníka Wallena

1.

"K zemi!" stačila vykřiknout Marta a narazila bokem do Chrise. Ztratil rovnováhu a rozplácl se jak široký tak dlouhý na lesklou dlažbu muzea. Žhavá stuha energetického výboje pročísla vzduch v místech, kde ještě před zlomkem vteřiny stál.

Nejdříve vnímal bolest: udeřil se do obličeje o roh plastického soklu, na kterém stál pod průhledným poklopem veliký model bitevníku řádu Ariel 3. Pak zaslechl třesk. Jak jinak, výboj musel něco zasáhnout, a pokud to nebyl on sám, odnesla to nějaká vzácnost z tisícovek exponátů rozsáhlé haly Muzea dobyvatelů v Maskaře. Bolest mu oblévala pravou polovinu tváře znepokojivým horkem a pomalu pronikala do lícni kosti.

"Jsi v pořádku?"

Teprve teď si vzpomněl na Martu. Otočil hlavu. Šíjové obratle mu zakřipaly. To už věděl, že se bude ze země sbírat pomalu a s hekáním, namáhavě jako nějaký robot s ochrnutou kybonikou. Ve svých sto osmnácti už měl nějaké roky na divoké robinzonády.

Rusovláska se krčila za sousedním soklem. V ruce držela služební blaster s oblýkanou emisní trubicí. Chris si uvědomil, že na soklu stojí pravý exponát, žádná maketa nebo model: průzkumná sonda Olaf III., jedna z prvních, která před osmdesáti lety přistála na povrchu Machemu.

Neodpověděl. Pohnul se, a to stačilo rusovlásce jako odpověď. Věnovala se teď útočnickovi, nebo útočníkům. Výstřel padl z ochozu nad hlavním vstupem do haly. Do muzejního ticha se vkradly znepokojivé praskavé zvuky. Marta sebou škubla a namířila zbraň dozadu, do směru, odkud se zvuky ozývaly. Pak oba ucítili pach spáleniny. Výboj zřejmě zapálil nějaký exponát.

To nám ještě scházelo, uvědomil si Chris. Požár! Jakmile čidla ucítí dým, protipožární zařízení zahájí akci. Nejdřív spustí poplach a zlikviduje ohnisko ohně lokálním zásahem; do pěti minut po vyhlášení poplachu musí všichni opustit halu, pak ji zaplní dusivý plyn.

Je to jako ve válce, uvědomil si.

Jako?

Vždyť je přece válka! Spor mezi Ligou a Federací rozdělil Jižní kontinent na deset mokvavých ohnisek vzájemného vraždění. Maskara ležela naštěstí uprostřed velikého ligistického území, za paterou hrází protivzdušné obrany, v klidu a pohodě. Navíc Liga právě v tomto ohnisku měla navrch a postupně se prokousávala nepřátelským územím k sousední zóně federovaných. Poslední nálet Maskara zažila před osmi měsíci a i ten byl celkem neškodný, bez jiného efektu než psychologického.

"Rudý stupeň poplachu! Rudý stupeň poplachu!" ozvala se automatická ostraha. "Tři sta vteřin do plynového zásahu. Opusťte ohrožený prostor! V klidu sledujte zelené dráhy v podlaze. Cesta k nejbližšímu východu trvá čtyřicet vteřin. Není důvod k panice. Neziychlujte krok, neutíkejte.

Není k tomu důvod. Krácejte pomalu a klidně. Dvě stě osmdesát vteřin do plynového zásahu! Opusťte prostor!"

Automatické centrum ostrahy ukončilo slovní část poplachu a spustilo hudbu. Byla vlídně pomalá, ovšem v čemsi nepříjemná. Vybízela k odchodu naléhavěji než slova a její vtíravý rytmus se pletl do kroku těm, kdo by chtěli zrychlit krok.

Chris zapomněl na bolest. Strach ho popadl za osrdí. Za pět minut protipožární zařízení zaplaví prostor dusivým plynem. Co když útočník s touto možností počítal a do výbavy kromě blasteru přibalil i dýchací masku? Stačí mu, aby počkal, a pak je dostane oba. Jeho, plukovníka Chrise Wallena, ředitele Muzea dobyvatelů, i Martu Kanemovou, ostré děvče z agentury Group 4., která všechny ty vzácnosti muzea hlídá, když zrovna má službu a když zrovna není s Chrisem v posteli, přesněji řečeno na tvrdém a náležitě nepohodlném lůžku v přistávacím modulu Bystrý. Pěkný exponát muzea.

Hudba skončila, jako když utne.

"Nechtě toho, plukovníku," ozval se hluboký mužský hlas. Mluvil spisovnou marnili s karackým přízvukem. "Potřebujeme vás živého."

Chris se podíval na Martu. Hlavou mu probleskla jiskérka absurdního sebepoznání: potěšilo ho, že ho někdo potřebuje, i když je to nějaký všivák odnaproti.

"Vstaňte a dejte ruce nahoru. A ta vaše pistolnice ať hodí zbraň do hlavní uličky. Nestane se nic ani jednomu, ani druhému."

Váhal.

"Co chcete?" ozval se po chvíli.

Marta užasle hleděla.

"Co se s ním bavíš?" špitla. Netrpělivě potřásl hlavou.

"Potřebujeme vás," řekl neznámý. "Jste stíhací pilot."

"Býval jsem. To už je dávno," řekl Chris.

"Patnáct let není tak dávno. Kromě toho se udržujete v kondici, jak máme ověřeno."

Chris si dodnes rád zalétal na jednomístné Valkýře. Před lety, kdy se Maskara dělila na sféry vlivu Ligy a Federace, dovedla Valkýra v rukou zkušeného pilota odvést kus dobré práce, a Chris Wallen nedostal plukovníckou hodnost a válečný kříž za flákárnu v kanceláři. Jedna taková Valkýra byla ozdobou muzea a právě ji Chris udržoval v provozním stavu.

Všiml si, jak zvláště se na něho Marta dívá. Fanatická ligistka, bylo jí zřejmě proti srsti, že její mileneček a v jistém smyslu i idol vyjednával s nepřítelem. Chlácholivě na ni zakýval rukou. Je to jen na oko, abych získal čas, znamenal ten pokyn. Ve tváři se jí nepohnul ani sval. Nedokáže ji přesvědčit, uvědomil si. Není tak hloupá!

"K čemu mě potřebujete?"

"Chcete dál hnít v muzeu? My vám nabídneme zajímavější práci."

Polkl.

"Nebud' vůl," ozvala se Marta. "Kdyby tě opravdu potřebovali, proč nejdříve střileli?"

"Třeba mířil špatně, aby..." Chtěl říct "aby mě vystrašil". Nechtěl však před Martou připustit, že by se nechal vylekat jediným výstřelem, on, veterán vzdušných bojů o přechod přes Janinský průliv! A přece tomu bylo tak. Výstřel ho vylekal, vnitřně rozbil a rozvrátil, z osobnosti mu udělal ovesnou kaši. Věděl to o sobě a už také věděl, že neuplyne minuta a poleze po kolenou s rukama nad hlavou a bude blekotat "tady mě máte".

Někde vzadu syčelo hasicí zařízení. Vzduch čpěl spáleninou. Chrisovi se chtělo zvracet, možná, že i z ošklivosti nad sebou samým.

"Jestli vstaneš," řekla, "našiju to do tebe."

"Marto..."

"Myslím to vážně. Víš přece, kdy mluvím doopravdy a kdy jenom tak. Radši tě zabiju, než abych tě viděla... jako sraba."

"Já nejsem srab! Co můžu dělat? Přece tady nezařveme oba..."

"Neposlouchejte ji, plukovníku. Je to blázen, fanatická. Vy jste profesionál. Prvotřídní odborník. Válka je pro vás technický problém. Půlka vašich příbuzných, matkou počínaje, mluvila karacky. Je to jen náhoda, že jste se dostal na stranu Ligy. Jak se vám odvděčili? Penzionovali vás, když jste byl v nejlepší formě, a poslali vás do muzea. Prý jako ředitele, ve skutečnosti jako exponát."

V nejlepší formě... Jak se to vezme. Na létání podle přístrojů byl pořád ještě eso. Na intuitivní navigaci jeho mozek nestačil. Kdo nezačal s výcvikem nejpozději ve dvanácti letech, byl pro intuitivní navigaci mrtvý. Bez plně funkčního brzlíku se nedají ty správné mozkové kapacity rozvinout.

Jenže ve válce se dnes létá jen na intuitivní navigaci...

Všiml si, že se Marta schoulila do klubíčka a ve skrytu těla něco kutí. Je to opravdu fanatická. Co to chystá? Chris se přistihl při pomyšlení, že by měl neznámého dokonce i varovat. To už se někde vlevo ozval hluk, jako by tam někdo kráčel.

Vzduchem sykl výboj blasteru.

Marta vyskočila na nohy jediným škubem pružného těla. Na orientaci jí stačil zlomek vteřiny. Vzduch byl ještě rozžhavený výbojem, světelná stopa rozvzteklých fotonů se tetelila v prostoru. Příčná linka spojovala trosku kybemetického kustoda, kterého aktivovala dálkovým ovladačem, s ústím blasteru nepřátelského střelce... Elektronický zaměřovač by ji musel zaznamenat a analyzovat a umístit do imaginárního prostoru souřadnic a...

Marta ji prostě cítila.

V pudové střelbě vždycky vynikala a nezklamala ani tentokrát.

Zbraň zvedla ani ne do výše obličeje. Stiskla spoušť hned, jak se ústí emisní trubice vynořilo nad okrajem sondy Olaf. Koncentrovaná energie opustila pekelné prostředí akumulatoru. Blesk se zasekl protivníkovi do hrudi. Obrovský žár změnil jeho krev v páru. Hrudní koš se proměnil v přetopený kotel a vybuchl.

Ozval se ošklivý zvuk, jako kdyby někdo hodil do ohně kaštan, veliký, inu, jako hrudní koš dospělého muže.

Stál, jak se dalo čekat, na galerii. "Svým komunikátorem byl napojený na přerušovaný okruh signálního zařízení. Když zemřel, držel v jedné ruce blaster, v druhé mikrofon. Výbuch byl tak silný, že ho zbavil života okamžitě. Odhodil ho na zeď, od ní se odrazil zpět na zábradlí, kde se zachytil bezvládnými

pažemi a pxciklesávajícími koleny. Jeho srdce, výbuchem utržené z tepen a žil, spadlo dolů na podlahu haly dřív, než se tělo sesulo na kovový rošt galerie.

Při tom pohledu by se Chrisovi nejspíš udělalo špatně. Nad hlavou mu však zasýčely plynové hubice protipožárního zařízení. Jeho poslední pohled patřil Martě. Klesala k zemi, v poslední chvíli se dotkla jedné z nohou sondy Olaf, zašátrala po ní prstem, svaly jí však definitivně vypověděly službu a pak už byla tma.

2.

"Je válka, plukovníku," říkala Izabela Lebenzonová, poručík vojenské kontrarozvědky. "Záleží na každém detailu. Nevzpomenete si na něco... co by nás dovedlo aspoň trochu dál?"

Standardní vojenská kancelář. Psací stůl posetý ušmudlanými vidprinty. Oráklový terminál, směšně designovaný podle zastaralé módy vsudypřítomné aerodynamiky, která se vracívala s protivnou periodicitou tří desetiletí, jak si Chris pamatoval. Na stěně kalendář, tri-di náborové plakáty. Zažloutlý lumifor byl začernalý v místech, kde ve stropě vězela mřížka klimatizačního zařízení.

"Ne," řekl Chris.

V rukou držel vidprint, označený nápisem PŘÍSNÉ TAJNÉ. Příšerně reálný tri-di portrét mrtvého muže, otevřené oči upřené někam do stropu. Chrise napadlo, že ten člověk neměl srdce ještě dávno před tím, než mu ho výbuch vyrval z těla. Až komicky zosobňoval představu zabijáka. Registrační úřad ho choval ve záznamech pod jménem Luis Miller, obchodník s transformační bionikou, 46 let, svobodný. A tak dále, litanie nic neříkajících údajů. Nebýt mrtvol na galerii Muzea dobyvatelů, měl tento Luis Miller stejnou fakticitu jako červená Karkulka. Ví se o něm kde co, bohužel však neexistuje.

"Tak znovu," řekla Lebenzonová. "Včera po čtrnácté hodině jste zahájil pravidelnou obchůzku muzeem za doprovodu ozbrojeného strážce agentury Group 4 Marty Kamenové."

Chris přikývl.

"Obhlídka muzea patří k rutině každého strážce. Často jste strážné doprovázel?"

Často nejenom když měla službu Marta, pomyslel si Chris.

"Občas."

"Co znamená občas?"

"Ne vždycky."

"Byla v tom 'občas' nějaká pravidelnost, nebo snad řád?"

"Ne."

Mrkla stranou na nějaký vidprint, trvalo to mžik, pak se k němu zase obrátila. Díval se jí do klidných modrých očí. Byla to rozhodně pěkná ženská, třebaže nejspíš nesnadná k naftiknutí. Přes pracovní stůl asi viděla příliš mnoho chlapů sesypaných do neúhledného uzlíčku, než aby chovala k tomuto plemenu úctu, natož pak obdiv a už vůbec ne touhu podrobit se.

Z toho jediného mrknutí Chris pochopil, že ho ta svině má jako mouchu na talíři. Někde ho něco měřilo a zkoumalo a čichalo a z toho, co načichalo, poznalo, že lže. Odedávna se tomu "něčemu" říkalo "lžidetektor".

"Tak dobře. S Martou spím. Občas spolu chodíme do Bystrého. Přistávací modul. Exponát muzea. Zaručeně bez odposlechu."

"Občas je co?"

"Často."

"Stejná otázka."

"Pokaždé, když má Marta službu. Poslouchajte, tohle je mezi námi, já nechci, aby..."

"Nezáleží na tom, co chcete, pane plukovníku. Tohle je úřední vyšetřování a vedu ho já."

"Marta je civilní osoba..."

"Její zaměstnavatel uzavřel s armádou kontrakt. Odbočili jsme, takže k věci. Jakmile má Kamenová službu, opouštěte svoji pracovní a souložíte v jednom z exponátů. Souložíte i jinde?"

"Poslyšte, tohle..."

"Kde ještě souložíte?"

"Jděte se bodnout."

"Odmítáte spolupracovat?" zeptala se ho ostře. "Nebo jste prostě jen hlupák, ješitné mužské hovado?"

"Nemáte právo se mnou takhle mluvit."

"Víte dobře, že mám všechna práva. Jsme ve válečném stavu. Jste obětí pokusu o vražedný útok, který se odehrál za nevysvětlených okolností. Útočník nejdříve střelil a když nezasáhl, dal vám jakýsi návrh. Proč nezasáhl?"

"Stačil jsem včas uskočit."

"No ovšem, s vašimi reflexy..."

Měla pravdu. Dopoledne strávil v hlavní hale. Nebylo mu dobře při pomýšlení, co se tu včera dělo. Pořád si tu scénu v hlavě přehrával jako video s nekonečnou smyčkou. Ten chlap stál na ochozu a měl ho na mušce. Marta vykřikla a varovala ho. Tvrdila, že ho zahlédla. Proč se vrah lépe neskrýval? V muzeu měl stovku příležitostí, kde se schovat.

Nakonec začnu Martu podezírat, uvědomil si Chris. Zrovna Martu, jediného člověka, kterému na světě mohl důvěřovat. Báječná holka... Odešla od milence, nikdy neotravovala, nenaléhala na rozvod, přizpůsobila se Chrisovu časovému rytmu...

"Myslíte, že se to může stát znovu?"

Uvědomil si, že má strach. A hned taky pochopil, že to o něm Lebenzonová ví.

"Musíme přijít na to, proč to všechno bylo tak, jak to bylo. Je vám jasné, pane plukovníku, že jste pod dohledem?"

"Ovšem," řekl a sklonil hlavu. Pak ji zvedl. "A Marta?"

Lebenzonová chvíli přemýšlela.

"Zatím ji neodvoláme. Jak víte, souběžně probíhá běžné policejní pátrání. Oficiálně šlo o ozbrojenou loupež. Ostraha lupiče zabila. Takové věci se stávají. Nikdo nemusí vědět, že takzvaný Miller byl zabiják Federace."

3.

Pomilovali se. Nervozita se projevila na Chrisově kondici. Marta byla dost taktická na to, aby ho nekonečně šla, natož aby ho ujišťovala, jak byl skvělý. Ležela na posteli v laciném hotýlku na kraji Maskary, nakrátko střižené rúse vlasy vtisknuté do podušky jako zrezivělou drátěnou štetku, ruce za hlavou, oči upřené do stropu čmouhatého rozmazanými pavučinami.

"Od pondělka je zdvojená ostraha," řekla najednou.

"Budete hlídat ve dvou?" ujistil se Chris, jestli dobře slyšel.

"Jo."

"Co je to za pitomost?"

"Muzeum patří ministerstvu války. Všechny vojenské objekty mají přísný režim."

"Který idiot si to vymyslel?"

"Válečná rada. Na frontě to nějak jde od deseti k pěti. Šaškováním v zázemí to chtějí zachránit."

"Ze zpráv to tak nevypadá."

"To nikdy tak nevypadá. Vítězí se, dokud nepřátelské jednotky nepochodují po hlavním náměstí. Pak se oslavuje osvobození."

"Hlídka ve dvou..." opakoval Chris zamyšleně. "Bude to taky ženská?"

"Ty prasáku," obrátila se k němu vlídně. Zalichotila mu tím, ať už záměrně nebo bezděky. Po tom, co se tu před krátkou dobou odehrála měla spíš důvod k konickému komentáři.

Pak zvažněla.

"Co je?" ptal se. Pak ho něco napadlo. "Třeba... nastrčili fyzla. No ovšem, bude to kontráš, ten druhý."

Znovu se převálila na záda. Mlčela.

"Ty o tom něco víš," řekl.

Marta byla tajnostkárka. Dovedla být otevřená, někdy mu o sobě říkala věci, **které** slyšet ani nechtěl, jindy zase zamlčela důležitá fakta, zametala nepříjemnosti pod rohožku pod pitomou záminkou, **že** ho do nich nechce zaplést.

"Ten chlap..." začala. Pak znovu zmlkla.

"Atentátník?"

"Jo. Jmenoval se Lavaron."

"Žádný Luis Miller..?"

"Ne," přisvědčila Marta. "Lavaron, Ahmed. Agent akčního oddělení strategické rozvědky."

"Tak moment," řekl Chris. "Ty myslíš... naší strategické rozvědky?"

"Jo," odpověděla stručně.

"Chtěl mě zabít jeden z našich?" řekl nevěřičně.

"Jo," opakovala.

"To je blbost."

"Snad," řekla. "Bohužel pravdivá."

"Jak to víš?"

"Leccos se povídá," odpověděla neurčitě. "Nemusí to být pravda... To, co se povídá v kantýně u nás ve firmě, není vždycky pravda."

"Přece se nepodělám z toho, co se povídá u vás v kantýně," řekl příškrčeným hlasem.

Už byl podělaný.

Věděla to.

"Proč by ses měl podělat?" řekla nepřesvědčivě a nepřesvědčeně. "Jsou to jenom řeči. Snad jsem ti o tom ani neměla říkat."

"Jsem ti vděčný," zalhal. "Je moc dobře, **žes** mi to řekla."

Mlčeli. Když se ozvala siréna protiletectvého poplachu, měl z toho dokonce chvilku radost. Rozhovor se dostal na tak tenký led, že každý zásah zvenčí pro něho znamenal záchranné lano. **I** kdyby to měl být nálet. Chvatně **se** oblékali.

"To je bordel..." nadával, poskakuje najedná noze, zatímco se marně snažil druhou nohu nasoukat do zašmodrchané nohavice. "Po tak dlouhé době nálet! Co dělá to naše blbý intuitivní letectvo? To bylo keců o převaze ve vzduchu..."

"Letectvo dostává zabrat," řekla. Oblékla se a pokusila **se** Chrisovi pomoci. Vztekla se jí výškul. "Jen za včerejšek tři ztráty. Piloti zahynuli. Dvanáctiletí kluci."

"Jak je to možné? Federace nemá intuitivní technologii."

"Zato má dobrou protivzdušnou obranu."

"Tvrdilo se nám, že intuitivní technologie zničí každé pozemní palebné stanoviště. Stačí pomyslet a rakety letí přímo na cíl. Tohle nám říkali, když nás, zkušené frontáky, posílali do starého železa," dodal vztekle. To už klusali chodbou k protiletectvému krytu. Zdaleka nebyli sami. Vzduch byl hustý, bylo patrné, že prchající se nestačili osprchovat a nebylo zapotřebí citlivosti psího čichu k rozpoznání, čím se až dosud zabývali.

"To je právě ta záhada," říkala Marta. "Kontráši jsou jako vzteklí. Už vyhodili tři ředitele odborů a jednoho náměstka ministra dnes ráno popravili za velezradu. Podezírají každého."

Zastavil se. Zezadu do něho někdo vrazil a zasypal ho nadávkami. Marta ho popadla za ruku a táhla za sebou.

"Pojď, prosím tě," řekla podrážděně.

"Podezírají... taky mě? Nositele válečného kříže?"

"Náměstek měl tři," odpověděla stroze. "Poběž, nebo ti ještě někdo nafackuje."

Kdybych jí to pořádně udělal, nikdy by se neodvážila něco takového říct, pomyslel si trpce. Jenže já jí to udělal blbě. Nebo spíš vůbec ne. Zatracený život blběj.

Pak si připomněl, že ho někdo chtěl zabít. Že někdo riskoval život, aby ho zabil.

Vždyť je to vlastně významování, v jeho věku a postavení ředitele muzea vlastně lepší **než** válečný kříž!

To pomyšlení **mu** téměř zlepšilo náladu.

4.

Na nějaké výlety do Bystrého nebylo pomyšlení.

Během několika dní se ostraha muzea nejen zdvojnásobila, byla teď posílena dokonce o dva další strážné, nasazené k obchůzkám, a parta techniků namontovala do všech prostor tři vzájemně nezávislé okruhy dálkové kontroly.

"Máte tady zbraně," vysvětloval Chrisovi šéf technické skupiny, civil v hodnosti kapitána.

"Jsou to jenom exponáty," namítal Chris.

"Spousta jich je v operačním stavu," trval na svém kapitán.

To byla pravda. Žádné modely, opravdovské a funkční exponáty byly hlavním lákadlem pro návštěvníky muzea. Stíhací Valkýra patřila k největším lahůdkám a kolem ní bylo vždycky hejno zvědavců. Vypτάvali se, jestli může ještě létat a jestli rakety pod křídly jsou pravé a jestli ty pogumované čmouhy vedoucí k vratům haly jsou jen dekorace, dobrá pro důvěřivé hlupáčky, nebo jestli se letadlo někdy taky dostane do vzduchu.

Valkýra připoutala samozřejmě pozornost i pana kapitána. Skákal vzteky dva metry do výšky, když zjistil, že nádrže jsou plné a systémy pod proudem.

"Vy jste se zbláznili! Tohle musí přestat! Okamžitě sem pošlu techniky, aby..."

"Tak dost!" Sáhl Chrisovi na bolavý zub. "Mám povolení od pana ministra. Tohle je náš nejlepší exponát."

"Nebezpečná zbraň!"

"Proto se lidem líbí."

"Nestřím, aby v době války byl někde veřejně k dosažení zbraňový systém..."

"Vy tady nemáte co poroučet, kapitáne. Muzeum je odloučená vojenská jednotka pod mým velením a mou plnou odpovědností."

"Já jsem odpovědný za bezpečnost!"

"Jste odpovědný za ostrahu budovy a její kontrolní systémy. Do exponátů vám nic není."

"Budu si na vás stěžovat, plukovníku!"

"Já na vás podám žalobu vojenskému prokurátorovi za porušení subordinace!"

Valkýra se nad nimi tyčila jako dravý pták, ježatý hlavěmi, ermitory a raketami. Tohle nebyla žádná hračka pro patnáctileté kluky. Ty jejich "létající hlavě", bez aerodynamické elegance, podobné nějaké zčernalé trosce tryskového motoru s pilotní bublinou, vypouklou jako bradavice...

Letadlo dodávalo Chrisovi sebevědomí. S Martou někdy selhal v posteli, v kabině Valkýry s ovládacími rukavicemi na ruce nikdy. Tam nahoře, v symbiotické jednotě se strojem, se cítil jistý a neporazitelný.

Jen jedinou porážku zažil: porazil ho čas a technický vývoj.

Kapitán se navztekane vzdálil a rozséval kolem sebe hrozby jako nějaký čaroděj huhlající svoje zaklínadla. Marta toho dne neměla službu, muzeum rázovali ozbrojení chlápkové, **které** Chris nikdy neviděl, nějakí ulejšáci, kteří by správně patřili na frontu a do uniformy bezpečnostní agentury se schovali jako slimáci do ulity.

Chris se za ním díval. Hala byla prázdná, kdo by měl v dnešní válečné době náladu na návštěvy muzea. U stropu

šuměla klimatizace. Odkudsi zněly pravidelné kročeje strážců.

Po kovových schodech vystoupil na galerii a vešel do spojovací chodby. Vrátil se do své pracovny.

Tiše za sebou zavřel dveře. Zahledl se nad svůj psací stůl: v dubovém rámu pod sklem tak čistým, že se jeho hmotná podstata dala jenom tušit, zářil na modrém sametu válečný kříž. Chris měl povícero řádů a medailí, ovšem válečný kříž, inu, to byl válečný kříž.

Sáhl po telefonním sluchátku. Dřív, než stačil přístroji říct, s kým chce mluvit, ozval se bzučák.

"Muzeum..." ozval se komisně. Když tu nastoupil do funkce, někdy ironicky uvažoval o tom, že on sám se hlásí jako muzeální exponát. Pak si zvykl.

"Chrisi..." zaslechl Martu. Zdálo se mu, že vzlykla. "Zaplat'bůh..."

"Co je?"

"Žiješ. Bála jsem se... že tě už dostali."

"Kdo?"

"Kontráši. Mají tě na seznamu."

"O čem to mluvíš?"

"Hlavní štáb nechal vypracovat seznam podezřelých osob. Vědí, že devadesát devět procent jmen na seznamu patří nevinným lidem. Nechají zlikvidovat všechny. Teče nám do bot. Ti nevinní... To je kalkulovaná ztráta,, rozumíš? Tak to chápou oni. Jako když generál velí k ofenzívě. Také ví, že dvacet procent vojáků zaplatí životem za vítězství."

Drmolila, sotva jí rozuměl. Zdálo se mu, že si ty řeči předem připravila.

"Zrovna tady byl jeden takový pitomec od nich," řekl stroze, jak se patří mužně. "Vyrazil jsem s ním dveře. Běžel pryč a byl takhle maličkej."

"To vůbec nic neznamená."

"Jak to víš?"

"Říkají tomu Operace 'Očista'. Museli mobilizovat i veřejné bezpečnostní složky, policii i agentury. Vymysleli si tucet různých pitomých záminek. Jenže já znám pravý důvod. Mám styky, rozumíš?"

Žárlivost ho píchla u srdce. Dovedl si představit pravou povahu těch styků.

"Co mám dělat? Dát si nohu za krk?"

"Zdrhni."

"Tím bych přiznal máslo na hlavě. Marto, tohle je věc vojenské cti!"

"Hovno. Tady jde o kejhák. Až válka skončí, vrátíš se. To už budou vědět, kdo udával naše ubožáčky Federaci."

"Neznáš armádu. Nikdy mi nezapomenou, že jsem dezertoval."

"Co ti můžou udělat? Potrestají tě... Třeba z tebe udělají ředitele muzea."

"Nedělej si ze mě srandu!"

Co když ona... je agent Federace? Co když Marta pracuje pro druhou stranu? Neříkala něco o nějakých příbuzných... nebo milencích... Vždycky toho tolik navykládala...

Venku zaslechl kroky.

"Co se děje?" ptala se Marta. "Nějak divně dýcháš."

"Někdo je za dveřmi."

Držel sluchátko u ucha, volnou rukou otevřel zásuvku a sáhl po blasteru, který tam ležel na složce jakýchsi lejster, stejně tajných jako zbytečných. Byl to vzor dvacet let starý, trochu těžký a zbytečně velký, zato spolehlivý. Pohlédl na indikátor a zaklel.

"Chrisi..."

"Mám úplně prázdnou zbraň. Ještě včera jsem ji kontroloval... Někdo musel zkratovat aku!"

"Vidíš? Už si to připravili dopředu. Uteč!"

"Čekají přede dveřmi..." zašeptal. Ohlédl se. "Počkej..."

Položil sluchátko na desku stolu a kradmými kroky se přemístil k oknu. Podíval se ven. Ulice byla prázdná, ministerstvo vnitra omezilo provoz na nejnižší minimum. Dva černé glydery stály u protějšího chodníku, nenápadné a sympatické jako masařka na dortu. Vrátil se k telefonu.

"Marto?"

"Chrisi! Tak co?"

"Jsou taky venku." Přál by si, aby byla s ním, mladá, pružná, silná, ozbrojená, sakra, ozbrojená!

Venku se znovu ozvaly kroky... Vzdalovaly se. Naděje se mu rozhořela v hrudi.

"Jdou pryč," řekl Martě.

"Chtějí tě vylákat ven. Nejspíš se pokusí zinscenovat nehodu. Není pravděpodobné, že tě zabijí v kanceláři. Říkal jsi, že jsou venku. Kolik jich je?"

"Nevím. Čekají tam dva glydy."

"Dost na dopravní nehodu. Poslyš, Chrisi, co ta tvoje Valkýra?"

"Co by s ní bylo?"

"Je schopná letět?"

"Samozřejmě. Právě kvůli tomu jsem tu měl výstup s..."

Přerušila jeho žvanění.

"Ulet'!"

"Zbláznila ses?"

"Nic jiného ti nezbývá, než uletět. Tady tě dostanou dřív nebo později. Venku... máš naději."

Je to provokace, napadlo ho. Ta holka ho chce přimět k dezerci.

Jednotlivé díly skládačky do sebe začaly zapadat s úděsnou samozřejmostí. Ty její styky... Zaslechla něco v kantýně? Nesmysl. O takových věcech se v kantýně nemluví. Dostala instrukce. To ona pracuje pro kontrarozvědku. Popravili náměstka... Proč by neměli udělat totéž šéfovi kontrarozvědky? Na frontě to jde mizemě, nějaký obětní beránek se najít musí. Tohle šéf kontrarozvědky dobře ví. Potřebuje výsledky. Musí najít škodnou. A ne nějaké šupáky, malé ryby. Plukovník Chris Wallen, nositel válečného kříže, hrdina a populární osobnost, to už je něco!

"Jsem voják," řekl škrobeně. "Svoje stanoviště neopustím. Muzeum je samostatná jednotka. Nebojová, ale je to jednotka, vojenský útvar. A já mu velím!"

Praštil sluchátkem. Trásla se mu kolena. Uvažoval, co udělá. Doufal, že se Marta ozve znovu. Telefon však byl němý.

Vyšel na chodbu. Byla prázdná. Otevřenými dveřmi se ohlédl dovnitř pracovny. Spatní stůl a nad ním zarámovaný válečný kříž. Zavřel dveře a šel dál.

Čekali na něho na galerii. Byli tři, kdepak zůstal ten čtvrtý?

"Skočte," řekl jeden z nich, podsaditý, červovlasý kudrnáč s makovou bradou. "Nehoda. Bude to tak nejlepší jak pro vás, tak pro nás. Pohřeb s vojenskými poctami. Válečný kříž ponešou na podušce za rakví."

Podcenili ho. Neuvědomili si, jak moc je v koutě a jakou sílu mu dodalo poznání, že Marta nelhala, že ho nezahladila, že mluvila pravdu, když ho varovala před zradou.

Bočním kopem joko-geri nabral kudrnáče pravou nohou do břicha. Odletěl jako nakopnutý polštář a už se řítíl zády po kovových schodech. Následovalo empi, úder loktem do obličeje muže, který stál z druhé strany. Něco křuplo, obličej se zalil krví a muž padl jak snop. Ten třetí byl velmi mladý, výrostek se světlými jezatými vlasy. Sahal po zbrani, když se Chrisovi podařilo přemístit těžiště těla na pravou nohu. Zbraň opustila pouzdro a už tu byla špička levé nohy, přesně mířený přímý švihový kop mae-geri keage. Blondýnek měl pootevře-

ne ústa; jeho škoda. Jistě přišel o několik zubů a možná i o špičku jazyka. Takové věci se též stávají. Když letěl k zábradlí pustil zbraň. Byl dost vysoký a zábradlí dost nízké. Převážil se a vypadl do prostoru haly.

Chris se sehnul a sebral zbraň. Tenhle blaster měl aku v pořádku, samozřejmě. Rozhlédl se kolem sebe. Někde musí být ten čtvrtý...

Seběhl ze schodů. Opatrně překročil kudmáče, ponořeného do hlubokého bezvědomí. Marta měla pravdu. Jediná úniková cesta vedla nahoru, do vzduchu.

Musel se dostat k Valkýře.

S kamarády ze staré letky často diskutoval o šancích letadel nového a starého typu. Podle papírové formy neměla Valkýra víc naděje než ta pověstná sněhová koule v pekle. Byla tady čttná "jenže". Záleželo na tom, kdo měl ruce v ovládacích rukavicích, to především.

Vzadu v hale se něco pohnulo. Čtvrtý strážný musel slyšet hlasy a hluk zápasu. Ukryl se a číhá v záloze. Musím být opatrný, říkal si Chris.

Rozhlížel se kolem sebe. K největším exponátům patří modul Bystřého. Nemohl si nevzpomenout na Martu a na chvíle, které spolu uvnitř strávili. Někdy setsakra dlouhé chvíle... Sondy, letouny, navigační agregáty. Ve vzduchu příjemná vůně plastiku a mazadel, všechna technická muzea tak voní.

Tamhle je.

Vypálili oba najednou. Bezvýsledně. Chris slyšel z protivnickovy strany nějaké brebentění. No ovšem, kamarádek volá posily... .

Rozběhl se k Valkýře. Než se k ní dostal, strážný po něm třikrát švihnul. Vzduch teď čpěl ozónem a spáleninou. A už tu byla Valkýra, navyklymi pohyby sevřel madla žebříčku, vyšvihl se nahoru, kopnutím žebříček odhodil. Záře vytryskla z palubní desky ve stejné chvíli, kdy se mu nad hlavou uzavřel pancíř. Aktivace vrat... pomyslí si, když vrážel ruce do rukavic. Jedna červená kontrolka se změnila v zelený plamínek naděje. Vrata byla volná. Po levici mu ožily obrazovky vnějšího pohledu. Viděl, jak z obou stran běží ke stroji muži se zbraněmi v rukou a páli, seč mohou. Na obměný plášť stíhačky síla jejich blasterů nestačila.

Motory zabraly a podvozek se odlepil od země ještě dřív, než se stroj ocitl mezi vraty.

5.

Obloha byla jako vymetená. Flotila byla buď na frontě nebo ve strategické záloze či v opravárenských docích. Chris se ušklíbl při představě, co se asi děje v řídicím sále. Informace o průserech pronikají nervovou sítí armády s nadsvětelnou rychlostí.

"Chrisi..." ozvalo se mu ve sluchátkách.

"Marto!" Zajíkl se. "Já... Já jsem tě podezíral. Děkuju ti. Vyvázl jsem o vlas. Oni mě chtěli fakt zabít... Já..."

"Ještě z toho nejsi venku, Chrisi."

"Jak to, že tě mám na příjmu?"

Chvilku mlčela.

"Předvídala jsem, že se to stane... Připravila jsem se."

"Tys to věděla?"

"Už pár dní."

"Proč j si mi nic nerekla?"

"Nechtěla jsem ti dělat starosti."

Bezciľně opisoval kruh o poloměru pětadvaceti kilometrů. Gravitory rušily odstředivou sílu v dvacetiprocentním režimu. Cítil se volně... fyzicky vzato. Zato duševně!

"Měla jsi mi to říct."

"Ano. Udělala jsem chybu. Snad... Snad budu mít šanci se ti omluvit. A odškodnit tě."

Nafajtiibní desce zaplála varovná červeň.

Jako když smázne školní tabuli, obsah Chrisovy mysli se změnil. V lebce mu teď vězel válečný stroj, kompjůtr spojený se systémy letounu.

"Bandité," řekl věčně. "Už jdou po mně."

"Aktivuj mapový skřín. Downloadem jsem ti tam poslala poslední stav protivzdušné obrany."

Poslechl. Nemělo smysl se ptát, kde k těm datům přišla. Musel ji brát tak, jako by byla standardní řídicí orgán, nic jiného mu nezbývalo.

"Pěkně děravá."

"Jo. Jsou to stanoviště intuitivních děl."

"Federace už má tuhle techniku taky?"

"Jenom pozemní. Nedokázali ji miniaturizovat. Střílejí dost přesně, ujišťuju tě."

"I v těch dírách?"

"Tam ne. Tam musíš letět."

Nabral kurs. V několika vteřinách se dostal do modré letové hladiny. Krajina pod ním rychle ubíhala. Pro jistotu spustil i tradiční prostředky detekce, neutrinové měřiče a starý dobrý penetrační radar.

To už tu byl první bandita. Nepřítel... se stejnou uniformou a stejnými markinky, jaké nosil on sám!

Představoval si hladounkou tvář klučiny nebo dívenky uvnitř bubliny přilpnuté k neforemnému tvaru létajícího stroje. Přístrojová výbava byla zcela jiná, než na jakou byl zvyklý on... Taková, na jakou by si nezvykl nikdy.

Hezky barevná. Veselá. S medvídky, liškami, jablíčky a oříšky. Veverky po sobě házely šíškami. Palebná přehrada měla na přístrojích těchto strojů podobu neprostupného lesa. Na obrazovce hezky svítilo sluníčko, při vyšším stupni ohrožení připluly mráčky.

A tam dole? Protiletadlovci Federace?

V jejich kabinách to nejspíš vypadalo podobně. Možná... místo medvídků jezevci, místo lišek jezečkové, místo šíšek bukvice... Všechny herní automaty byly podobné!

S banditou v zádech se Chris hnal v divokých křivkách klikatého kurzu. Chlapeček či holčička, zkrátka to dítě, které mu šlo po krku, intuitivně počítalo s reakcemi a strojem jiného typu. Chris i Valkýra byli pomalí ve srovnání s tím, na co bylo "to" vzadu zvyklé. Těžké balíky energie proto prolétaly podél boku Valkýry, aniž by napáchaly nějakou škodu.

Ovšem blížily se.

Pak se to stalo.

Na obrazovce s mapou, kterou Chris získal od Marty, se nedělo nic. Zato starý dobrý detekční skřín zazářil, jako by se na něm rozsvítil vánoční stromček. Kde se vzala, tu se vzala, protiletadlová baterie Federace vypálila ze všech hlavní, řečeno postaru. Síla exploze div nesmetla Valkýru s oblohy.

Ubohý bandita zmizel, proměněn v subatomární částice.

"Jsi v pořádku?" křičela Marta.

"Jo..."

"Vrať se. Tamtudy nepřeletíš. Zkus to vlevo. Tam máš na mapě úžinu, vidíš ji?"

"Já už těm tvým mapám nevěřím..."

"Musíš to zkusit."

Mělpravdu. Proti němu vyletěli teď už skuteční bandité, stíhací Federace. Stísl levou pěst a letoun se naklonil do nového směru. Oči upíral na cílovou oblast a v periferním vidění vnímal několik teček, které se blížily z prostoru severně od Maskary. To byla ligistická stíhací letka, která se ovšem pustila do boje s federálními stíhači. Tihle hoši mají zatím o zábavu postaráno a snad nebudou otravovat, zadoufal Chris.

V krátké době se dostal k úžině.

I tam se hra opakovala. V místech, kde oficiální mapa ukazovala volný průlet, se strhlo peklo. Chris musel ze sebe dostat všechno, co v něm vězelo, a ještě něco navíc, o čem neměl ani tušení, že v něm je, aby prokličoval sloupovím katedrály smrti, kterou kolem něho v několika vteřinách vystavěli federální protiletadlovci. Spustil se až téměř k zemi, snad dokonce i tůkl křídlem do nějakého emitoru, kontakt s hmotou tam rozhodně byl, ale i tak hrozivou situaci zvládl. Psychicky se pohyboval v jakémisi dušeprázdnu, jednal jako stroj bez emocí, bez odvahy i strachu, dělal to, co musel a veškerou kapacitu nervové soustavy vyhradil tomuto úkolu.

Proto přežil.

Když se vzpamatoval, s úžasem zjistil, že se vrací k Maskare.

Strach mu padl na záda jako leopard. Mamě několikrát za sebou stiskl ovládací rukavice. Stroj neposlechl a letěl dál, vstříc kontrášům a soudcům a popravčí četě.

6.

"Jsem vzdušný kontraadmirál Leopold Wolfgang Gale," představil se ten muž.

Představil se, a přece ho Chris znal, přinejmenším od vidění.

Vždyť to byl ten kapitánek od kontrášů, kterého vyhnal z muzea, protože se nejméně choval k jeho Valkýře!

Zjevením tohoto muže se završil řetězec překvapení, který začal ve chvíli, kdy Chrise přestaly poslouchat ovládací rukavice.

Brzy bylo jasné, že Valkýru ovládá někdo zvenčí, že má stejně málo autonomie jako cvičný cíl. Chris se při tom poznání zpotil tak, že mu pot málem tekla ven přes límec kombinézy. Sotva mohl dělat něco víc, než jektat zuby. Na obrazovkách viděl doprovod, letku stíhačů, která se odpoutala od střetnutí s protivníkem a připojila se k jeho stroji. V prvních vteřinách čekal, že ho sfouknou s oblohy. Nestalo se to. Ke klidu tím nepřispěli. Bylo mu jasné, že ho chtějí doprovodit zdravého až na zem, jako spěšnou zásilku do laskavých rukou vyšetřovatelů kontrarozvědky.

Rád by navázal spojení s Martou. Neměl však nejmenší tušení, na jaké frekvenci vysílala. Dal by za to všechno, i svůj válečný kříž, kdyby se ozvala a mohl ji varovat. Sluchátka však jenom suše šuměla. Slova "musíš to zkusit" byla poslední, která od ní slyšel.

Přistál na polním letišti dvě stě patnácté. Personál se k němu choval se stejnou věcnou lhostejností jako ke kterémukoli jinému pilotovi, který se vrátil z akce. Samohybné plošiny s kontrolními roboty se ujal Valkýry a on se ubíral go vratkých nohách ke glyderu řízenému fešáckou brunetou. Široko daleko žádný kryší kontrášský čumák. Nechtěl dělat rozruch na letišti, aby nepřidávali chlapcům starosti, vysvětloval si to Chris. Oknem glyderu zahlédl ty chlapce... Piloti stíhacích strojů hráli prastarou míčovou hru zvanou vybíjená čili vybika. Jednou ho trefili míčem do nosu tak silně, že se bolestí rozplakal. Ostatní mu strouhali mrkvičku a vyplazovali na něho jazyk.

Glyder minul budovu řídicího střediska a zahrnul po úzké stezce mezi řadami kopečků podzemních hangárů. Na konci stezky stál nevelký domek s anténním systémem na střeše.

Tohle byla nepochybně kontrášská záležitost.

Bruneta zastavila, Chris vystoupil a vzájemně si zasalutovali s komickou vážností vojenských marionet, zavěšených na neviditelných vláknech předpisů.

Ohlásil se strážnému o vchodu a ten ho zavedl do kanceláře velícího důstojníka, jak řekl.

Nu, a tím velícím důstojníkem byl vzdušný kontraadmirál Leopold Wolfgang Gale.

Podal Chrisovi ruku.

"Sedněte si, plukovníku."

Chris měl pocit, že zůstává v zajetí nějakého dálkového ovladače. Usedl, avšak neoprel se zády o opěradlo.

"Díky vašemu odvážnému průzkumnému letu jsme objevili dvě skrytá palebná stanoviště federální protivzdušné obrany. V tuhle chvíli z nich nejspíš nic nezbylo. Bombardéry třetí flotily už tam dělají svoji práci. Drzost těch chlapů vedla k tomu, že svoje děla ani pořádně nechránili. Karta jim vycházela dost dlouho. Ztratili jsme skoro šedesát strojů."

Můj ty Bože, šedesát strojů, pomyslel si Chris. Před očima měl obrázek chlapců hrajících vybíjenou. Šedesát dětí, takových kluků a holek...

"Ta jatka by pokračovala," říkal kontraadmirál vážně. "Poměr sil se začal povážlivě měnit. Bylo nám jasné, že Federace čeká na vhodnou chvíli a až bude naše stíhací letectvo oslabené, zahájí ofenzívu. Váš odvážný čin, plukovníku, přispěl k odvrácení této hrozby."

"Jak se to mohlo stát? Jak je možné, že jsme o těch bateriích nevěděli?" zeptal se Chris.

"Měli jsme v našich řadách škodnou. Tajného agenta Federace. Nikdo netušil, že je technicky možné... změnit mapy pro intuitivní řízení palby. Technici Federace objevili metodu a ta... bestie ji aplikovala v praxi. Jenom tradiční technika mohla baterie objevit. Technika a zkušenost prvotřídního pilota, násobená odvahou a notnou dávkou štěstí. Pane plukovníku..."

Při těch slovech kontraadmirál vstal.

"Pan ministr války mě pověřil, abych vám předal diamantové perutě k vašemu válečnému kříži. Vzhledem k tajné povaze operace, jak chápete, není možné, aby se ceremoniál odehrál veřejně. Vděčnost vlasti musíme někdy skrývat. I to patří k obětem, které přinášíme."

Kontraadmirál Gale vzal ze stolu safiánovou etui, otevřel ji a podal ji Chrisovi. Znovu mu stiskl ruku.

"Zároveň vás budu muset požádat o přísahu... že navždy pomlčíte o tom, co se stalo, a o všech okolnostech, které váš hrdinský čin provázely."

"Já..." začal Chris, ale vtom se otevřely dveře.

Nějaký zpocený muž s vyhrnutými nika vy se objevil na prahu.

"Vyklopila všechno, svině. Dalo to ale fušku. Co dál?"

Za jeho zády Chris spatřil Izabelu Lebenzonovou, poručíka kontrarozvědky. Měla šedivé vlasy a šílené oči s bělmy zrudlými krví.

"Zastřelte ji. Všechny protokoly zlikvidujte."

"A Operace 'Očista'?"

"Ta musí běžet ještě týden, dva. Povodíme naše kamarády z Federace ještě nějakou dobu za nos."

Zpocený muž přikývl a zavřel dveře. Kontraadmirál obrátil k Chrisovi unavené oči.

"Ošklivé, co? Zrádce v našich řadách."

"Operace 'Očista' bude pokračovat..." opakoval Chris. "Znamená to, že budete zatýkat, vyslýchat, mučit lidi, o kterých bezpečně víte, že jsou nevinní..."

"Je válka," přisvědčil kontraadmirál. "Myslíte, že děti zabité vinou té bestie měly nějakou vinu?"

Chris se mu díval do očí.

Nechal jsi zabít Lebenzonovou, protože patřila k tvým lidem. Operace "Očista" poběží dál, aby zmátla agenty Federace právě tak jako další vyšetřovací složky našich ozbrojených sil.

Byl by mu to chtěl vyplivnout do očí, ale nenašel k tomu odvalu. Rád by byl svobodný, silný a statečný jako tam nahoře, v kabině Valkýry. Sevřel pěst. Nenařádal však senzory

ndícíjukavice, jen etui s diamantovými perutěmi, největší
vyznamení za projevenou odvahu.

7.

Seděl ve své pracovně v muzeu u psacího stolu. Perutě
právě připevnil ke svému válečnému kříži, když se tele-
fonicky ozvala Marta.

"Martičko..." vydechl. "Konečně! Představ si, že tu už
nehlídá vaše agentura, ale normální strážní jednotka."

"Já vím," řekla Marta klidně.

"Takže... kdy se uvidíme? A kde?"

"Nejspíš nikdy a nikde."

"Jakto?"

"Není důvod."

Nastalo ticho. Pak se opatrně ozval:

"To znamená, že..."

"Ano. Znamená to, že jsem musela strpět šoustání se
starým pitomým impotentním uslintaným ukecaným idiotem
jenom proto, že mi to rozkázali."

"Děláš si srandu."

Nedělala. Duševně zracela, nad ním a nad sebou a nad
vším, co se stalo.

"Vymyslel to Gale, ten hajzl," řekla.

"To všechno proto, abyste mě dostali ven... na frontu ve
Valkýře... Abych našel ty baterie..."

"Jasně."

Díval se, jak paprsky světla stolní lampy dovádějí na
hranách diamantů, jako by tam hrály nějakou hru. Mohou
paprsky hrát vybíjenou čili vybiku? Jeden ho udeřil do nosu...
Chtělo se mu plakat.

"Proč jste mi to neřekli rovnou? Proč jste mě nezavolali...
Proč oni mě nezavolali, mě, plukovníka v činné službě, proč
mi nedali rozkaz?"

"Protože jsi zbabělec a posračky ses a nikdy bys do Valký-
ry nevlézl, kdybys nebyl stoprocentně přesvědčený, že ti hoří
prdel! Fuj, ty jeden hnusnej, hnusnej..."

Nedokázala si na nic dost hnusného vzpomenout a proto
raději praskla sluchátkem a přerušila spojení.

Opatrně zavěsil levou rukou sluchátko. Na dlani pravé ruky
mu ležel válečný kříž s diamantovými perutěmi, nejvyšší
možné vyznamenání za odvahu projevenou v boji.

Rozpráhl se a veškerou silou jím mrštil přes celou místnost.
Zasáhl dveře.

Vzápětí dovnitř nahlédl strážný.

"Stalo se něco, pane plukovníku?"

Přešlápl rozpačité z nohy na nohu. Něco mu zakřupalo pod
nohama, ale neodvážil se podívat, co to je. Před takovým
hrdinou, jako je plukovník Chris Wallen, by nenašel odvahu
k jinému chování než přísně předpisovému.

"Ne, nic se nestalo," řekl plukovník.

Strážný řízně zasalutoval, vycouval a zavřel za sebou
dveře.

Chris pootevřel zásuvku psacího stolu.

Na složkách nějakých tajných lejster ležel blaster, vzor
dvacet let starý, trochu těžký a zbytečně velký, zato spoleh-
livý.

Indikátor zeleně zářil, akumulátor byl v pořádku.

O pět vteřin později strážný přede dveřmi zaslechl divný
zvuk, jako by něco těžkého dopadlo na desku stolu. Chtěl zase
otevřít dveře, ale neudělal to.

Starej by se mohl naštvat, pomyslel si. Tihle válečný hrdi-
nové holt mají svoje vrtochy.

ilustroval Jan Hora

Ondřej Kubík

Hrátky s vesmírem

Ten den za mnou přijde Tony a postaví na můj pracovní stůl skleněnou kouli.

"Co to má být?"

"Trhák! Bomba!" začne nadšeně Tony. Pak dodá: "Prototyp nové firačky."

Pravda, potřebujeme nějakou novinku, která by smetla konkurenci. Ale že by to měla být zrovna tahle koule? Beru ji do dlaně a otáčím ze všech stran. "Co v tom je?" zaklepu ukazováčkem na silné sklo, které ukrývá jen černočernou tmou.

Tony se ke mně přitočí s tajemným úsměvem: "Vesmír."

"Děláš si ze mě blázny?" vyjeďu na něj.

"Ne, proč? Jak říkám, jev tom kus vesmíru!"

"Ha!" zvolám vítězoslavně. "A kde jsou v tom tvém vesmíru nějaké hvězdy?"

Tony se zešířila usměje: "Ještě nevznikly."

"Jak nevznikly?"

"Musíš stisknout to tlačítko na spodní straně. Je to na baterie. Elektrickým výbojem navodíš "prvotní impuls", který to celé spustí. Takový Velký třesk v malém."

"Hmnnn," protáhnu. "Takže tohle je ta věcička, na které jsi poslední půlrok makal?"

"No, dělal jsem ji mnohem déle. Ani nevíš, co všechno mě to stálo. Ale jestli se to na trhu chytne, vyděláme pěkně balík. Jen si to představ... Každý školák, děcko, každá žena, ba i profesor, všichni budou moci zopakovat genezi vesmíru zmáčknutím jediného knoflíku. Každý může vidět, jak to opravdu od začátku probíhalo. A my dva budeme psát novou kapitolu dějin!"

Nahmátnu oválný výstupek na podstavci koule. "Takže můžu?"

"Jo. Tenhle vesmír bude jenom tvůj!"

Stisknu tlačítko a v kouli se zableskne. "Sakra! Je to teplý."

Položím ji na stůl a sleduji, co se bude dít. Tmou v kouli se začne šířit světlující mlha. Když dosáhne hranic budoucího vesmíru, odrazí se od skla a ve vlnách se přelévá zpět. Místy je hustší a jinde se víc zředí. Krouží v divokých vírech. Formuje se. Fascinovaně hledím na rodící se vesmír. Můj vesmír. Cítím se skoro jako bůh... Z mlhy se tvoří spirála. Základ špitální galaxie, dojde mi. Podívám se na Tonyho. Není nijak překvapen tím, co se odehrává.

"Proč je ta galaxie jenom jedna?"

"Kolik bys jich v tak malém prostoru chtěl mít?" řekne Tony nakvašeně.

Hmota budoucí galaxie se dále mění. V ní se objevují malé body, které září jasněji a jasněji. První hvězdy. A zatraceně mrňavé! Hrábnu do zásuvky stolu a vyndám filatelistickou lupu, abych se na ten zázrak mohl pořádně podívat. "Tony, ty jsi génius!" Nemohu se od té podívané odtrhnout.

"Kolik toho budeš schopen vyrobit?"

"Záleží na tom, kolik jsi ochoten do té věci investovat."

"Plácnem si!" řičím nadšením. "Hned zavolám sekretářce a právníkům, ať připraví smlouvu."

"Mám jednu zásadní podmínku," ozve se Tony.

"No?"

"Plně robotizované pracoviště povedu jen já. A zisk padesát na padesát!" řekne tvrdě.

V byznysu se Tony vyzná. Ale já jsem tvrdší... Jinak bych nebyl tím, čím jsem.

"Šedesát pět procent pro mě, zbytek je tvůj."

"Dobry, ty starý lišáku," usměje se Tony. "Uznávám ti náklady na reklamu."

Vstanu a Tony také. Stiskneme si ruce a Tony odchází. Až přijde příště, celé to zpečetíme podpisy.

Tony se činí. Spousty skleněných koulí s vesmírem jsou vyrobeny a má firma je připravena je vrhnout na trh. Na všech možných televizních kanálech běží reklama na "Vesmír do kapsy". Všichni jsou šokovaní a jenom Vatikán má zase nějaké výhrady k tomu, že prý porušujeme "božský monopol" na stvoření vesmíru. Tak ať. Nezajímá mě to. Lidé mají právo mít doma svůj vesmír. Svůj dům, ^ auto, psa, kočku a ode dneška i svůj vesmír.

Ležím na posteli, ruce za hlavou, a v nitru se mi rozlévá pocit uspokojení. Na stolku září můj vesmír. Vesmír ve skleněné kouli. V té první, od Tonyho. V celém pokoji je trna, kterou prosvětlují jen drobné hvězdy. Galaxie pomalu rotuje a já se oddávám snění. Tolikrát jsem si přál letět tam nahoru, prozkoumat cizí planety a měsíce, mhouřit oči před svitem jiných sluncí. Ne všem je dopřáno, aby se jejich sny splnily. Já patřím k těm, kteří se musí držet při zemi. Ale teď... Vesmír přišel ke mně. Dolů, na Zemi. Do mého pokoje.

Tisíce hvězd na dosah.

Něco mě napadlo. Beru do ruky telefon a navolím Tonyho číslo.

Na třetí pokus to zvedne.

"Co se děje?" řekne otráveně.

"Alex."

"To jsi ty? Co potřebuješ takhle pozdě?"

"Zítra začneme s prodejem a já se tě nezeptal na jednu zásadní věc!"

"No," pobídne mě.

"Jak dlouho ten vesmír vydrží?"

"Věčně," odpoví Tony.

"Nedělej si ze mě šoufky! Potřebuji mít jistotu, že to neskončí fiaskem!"

"Vesmír je přece věčný," pokračuje Tony jízlivě.

"Opravdu? To jsem netušil!" vrátím mu to.

"Můj vesmír bude existovat milion let," řekne Tony sebevědomě. "Věř mi, Alexi. Je to všechno přesně spočítané."

"Dobrá, dobrá," řeknu, jakmile vycítím v jeho hlase uražený podtón. "Zítra to tedy spustíme."

"Dost, že ses sebral, Alexi. Dobrou noc!" Zavěsí. Nezbývá mi než mu věřit. On je fyzik. Já jen dělám byznys.

Můj čich na dobré obchody mě nezklamal. Kšeft století, tenhle vesmír do kapsy. Spousta lidí si ho už koupila a je o něj stále větší zájem. A Tonyho možná čeká Nobelova cena!

Právě jsem se vrátil z tiskovky, kde jsem musel novináře ujistit, že vesmíru do kapsy bude vyrobeno dost pro všechny zájemce. Abych pravdu řekl, tušil jsem, že to bude úspěch, ale takovou hysterii jsem nečekal. Dost mě ten cirkus kolem unavuje, a tak jsem se rozhodl, že si od toho všeho trochu odpočinu. Vypadnu ven z města, a tak. Přece se z toho nezblázním! Sbalím si pár věcí, dám je do auta, včetně vesmíru ve skleněné kouli. Ať se mám v chatě na horách na co koukat.

Ubáním ve svém kabrioletu horskými serpentýnami, vítr ve vlasech. Je to paráda, být občas sám. Mít pokoj od práce, od shonu a od lidí.

Když přijedu na chatu, první, co udělám, je, že zatopím v krbu. Venku začíná podzim, stromy červenají, žloutnou, hnědnou a takhle večer je už chladno. Na stolek u krbu položím vesmír, zabořím se do pohodlného křesla a sleduju třpyt uvnitř. Udivuje mě, že zlatooranžové plápolání krbu ani příliš neruší modrobílý svit hvězd. Pomalé otáčení galaxie mě uklidňuje a uspává.

Probudí mě náhlý chlad. Krb je vyhaslý. Vesmír je taky vyhaslý. Zatraceně!

Hvězdy přestaly svítit! V kouli se netečně rozprostírá temnota. Ten lhář Tony! A to tvrdil, že ta jeho hračka vydrží věčně. Podvedl mě, lump jeden. Už se chystám v lamentacích na Tonyho sáhnout k nadávkám nejhrubšího kalibru, když pološerem v místnosti projede ostrý záblesk. Jeho intenzita je taková, že musím zavřít oči, a i tak mě světlo pálí skrze víčka. Kouli zaplaví fosforeskující mlha. Ach, ten Tony! Netušil jsem, že mi vesmír umožní ještě jednou podívanou na Velký třesk.

Ale místo toho, aby se mlha zarazila o sklo, děje se něco divného. Prochází dál, ven mimo vymezené hranice. Ven, skrze sklo, a s ní postupuje i smolně černá masa. Mlha se valí dál a ignoruje stůl, vázu na něm i květiny ve váze. Vše pohltí. Rychle vstanu z křesla a v panické hrůze uteču ke dveřím obývacího pokoje. V pokoji se vznáší mlhavá koule o průměru dobrého metru. V mlze začíná vývoj vesmíru. Co se mohlo stát? V čem je chyba? Zpanikařím a nejsem schopen se rozhodnout, co mám vlastně dělat. Mlha ve spirále krouží prostorem a začíná se koncentrovat do hvězd. Skrze mlhu matně prosvítají růže ve váze. O kousek dál na stole, jen pár centimetrů od toho zpropadeného vesmíru, leží telefon. Tony! Opatrně, jako bych procházel kolem časované bomby, k němu natáhnu ruku. Je můj! Popadnu ho jako nejdrahocennější poklad a píchání ke dveřím. Spěšně vytūkávám Tonyho číslo. Do ucha mi výsměšně zní volací tón. Tony není doma. Zruším volbu a volám tajné číslo do výrobní haly. Na čele mi vyrážejí kapičky potu. Někdo to zvedne. "Tony!" zařvu do telefonu,

"Co je? Proč tak řveš?" uslyším Tonyho ospalý hlas.

"Tony, něco se děje s vesmírem! Něco špatného!"

"Co se děje s vesmírem?"

Nakouknu do pokoje. Vesmír se chová agresivně. Dobrá polovina stolu je pryč, po různých ani památky. Jejich atomy zmizely v tom vesmíru, který se lhostejně vznáší v obývacího pokoje. Černá koule a v ní hvězdy. Někde vybuchne supernova a pokoj zaplaví stříbřitá světla. "Tony, vesmír opustil skleněnou kouli. Prožral se ven!"

"Jak to, že se dostal ven? To je nemožné! Sklo na kouli je přece nerozbitné!"

Mlčím a Tony také. Za chvíli se ozve chladným hlasem: "Alexi, co jsi s tím provedl?"

Ztěžka odpovídám: "Nic moc... Zdálo se mi, že hvězdy nějak málo svítí. Tak jsem vyměnil baterie a dal tomu vesmíru pár nových impulsů."

"Pitomče! Idioté! Kreténe!" ječí Tony. "Víš, co jsi stvořil?"

"Ne," odpovím nevinně.

"Oscilující vesmír! Porušil jsi energetickou rovnováhu mikrovesmíru, kterou jsem tak pracně počítal! Může to dopadnout zatraceně špatně!"

Chvilí je ve sluchátku ticho, které mrazí. Slyším jen šustot papírů. "Tony?" zeptám se nesměle.

"Kolik bylo těch nových impulsů?"

"Jenom dva," zašeptám.

"Jak velký je ten nový vesmír?"

"Asi tak metr v průměru."

"Alexi," řekne Tony. "Seber si nejnnutnější věci a okamžitě odtamtud vypadni! Slyšíš? Seber se a vypadni co nejdál od domu. Jedu hned za tebou!" Zavěsí. No jo, Tonymu se to řekne, přijedu hned. I mně trvá cesta z města kolem tří hodin. Kdo ví, co se může za tu dobu přihodit.

Ze skříně vyndám obrovskou sportovní tašku a začnu do ní skládat největší cennosti. Není toho moc, ale i tak je taška za chvíli plná. Během půlhodiny naplním ještě dva kufry. Všechna zavazadla postupně odnesu do garáže a nacpu je do jaguáru. Když jdu předsíní kolem obývacího pokoje, nedokážu se ubránit pohledu na vesmír, který se tam bezostyšně roztahuje.

Nasednu do vozu a rozsvítím světla. Dveře garáže se automaticky otevřou. Nastartuji a pomalu vyjedu ven. Venku ještě pořád vládne noc. Sjedou dolů, až k bráně mého pozemku. Vypnu zapalování a jsem rozhodnut, žena Tonyho počkám tady. Vzhlednu k chatě, která se rýsuje proti obloze. Jsem dost daleko, anebo ne? Proč ten Tony nedopoví nikdy nic do konce!

Sedím v autě a je mi zima. Pořád se nic neděje. Že by ten Tony jen zbytečně žvanil? Ale ne! Podívám se pořádně a kolem siluety domu je ještě jeden obrys. Je mnohem temnější než obzor, který se pomalu projasňuje příchodem nového dne. Další vesmír! Temný stín nabývá obludných rozměrů. Zaslechnu vytí motoru nějakého auta. To může být jediné Tony. Musel jet jako blázen, protože tu cestu zvládl za dvě a čtvrt hodiny. Tonyho dodávka smykem zastaví kousek od mého vozu.

"Tony, jsem rád, že jsi tady," spustím. Tony si mě nevšímá a hledí nahoru k chatě. Otočím se taky tím směrem. Místo domu vidím jen obrovskou černou kouli. Tony zakleje a obrátí se k dodávce. Jedním prudkým pohybem odsune zadní dveře a začne zápasit s nějakou figurínou.

"Co to je?"

"Protiradiační skafandr," odpoví suše.

"Kde jsi k tomu přišel?"

"Teď není čas na hloupé otázky," řekne Tony nevrle. Pak odklopí na zádech skafandru nějaký batoh a pokyne rukou: "Dělej, vlez si dovnitř."

Neobratně strkám do toho obdélníkového otvoru nohy. Nejdřív levou a pak pravou. Tony mi přidržuje skafandr. Pak, jako bych plaval prsa pod vodou, musím se přikrčit a jedním tempem dostat dovnitř ruce i hlavu. Tony mi za zády zabouchne víko a já v naprosté tmě začnu přemítat o klaustrofobii. Tony mě chytí za předloktí, něco cvakne a na vnitřní straně průzoru, který mi už nepřipadá tak tmavý, se rozzáří kontrolky. Než se stačím rozkoukat přes olivově zelené sklo průzoru, Tony vyndá z auta další skafandr a mrštně se do něj navleče.

Zřejmě to nedělá poprvé.

Do uší mi zazní Tonyho hlas: "Alexi, pojd' mi zavřít skafandr."

Těžkopádně se vydám k Tonymu, abych mu vyhověl. V okamžiku, kdy poklopím víko jeho skafandru, vesmír kolem mého domu vybuchne.

Už to není jen nesmělé zašlehnutí omezené skleněnou koulí. Je to opravdový Velký třesk! Až teď ocením temný odstín průzoru. Na kopci, kde kdysi stála má chata, explodovalo nové slunce. Miliardy nových slunců! Nemít ten skafandr, asi bych přišel o oči. To, co jsem až dosud mohl vidět jen v malém, se nyní opakuje, jenže vše je ohromně zvětšeno. Zdá se mi, že mlha, která se v Tonyho kapesním vesmíru jen líně ploužila, nyní letí prostorem neslýchanou rychlostí.

"Vidíš, co jsi způsobil?" promluví Tony. Nenacházím vhodná slova, kterými bych se ospravedlnil.

"Modli se, Alexi, aby byl tenhle vesmír poslední. Pokud nebude dost nestabilní a nezanikne, jsme v pěkném průšvihů."

Já si už větší průšvih, než ten, na který se právě koukám, nedokážu ani představit. Spirální galaxie má nyní průměr snad sto metrů - a těch hvězd!

"Tony, řekni mi, jak se ale může vakuum udržet jen tak ve vzduchu?" Tony mlčí. "Je snad uvnitř tvých vesmírů vakuum?" dožaduju se odpovědi.

"Jistěže tam bylo vakuum!" zavrčí Tony. "Co jiného? Ale jak ti mám říct něco o tomhle," mávne rukou ke galaxii na kopci, "když o tom nic nevím! Snad nějaká deformace pole... opravdu nevím!" vzteká se.

Celá podívaná trvá už dobrou hodinu. Stojíme s Tonym pod kopcem a zíráme na monstrum, které jsem stvořil. Obzor nachází. Svítá. Najednou se hvězdy rozechvějí. A pak znovu. Všechny začnou divoce kmitat a rychlost, se kterou galaxie rotuje, prudce narůstá. Celá galaxie se točí jako káča. Z jednotlivých bodů hvězd jsou už jen pruhy světla a všechny směřují do jediného bodu. Do středu galaxie. Vypadá to, jako by něco nebo někdo všechny ty hvězdy vysával. Vesmír se smršťuje. Je to konec. Konec vesmíru. Podívám se na Tonyho, na lesklý štít skafandru, za kterým tuším jeho obličej. V sluchátkách v přilbě uslyším: "Alexi, jsme jediní, kteří viděli zánik vesmíru!" řekne slavnostním hlasem. Podívám se vzhůru. Špička kopce zmizela a na místě, kde stála má chata, je jen miskovitý kráter.

"Opravdu epochální," pronesu do mikrofonu.

Najednou se mi udělá hrozně špatně. Dopotácím se k dodávce a opřu se o ni.

"Alexi, co ti je?" uslyším z velké dálky hlas Tonyho. Všechno kolem se točí. Nemám chuť Tonymu odpovědět. Slyším jen jeho hlas: "Jsi asi pěkně ozářený! Přece jsem ti říkal, abys od toho vesmíru vypadl co nejdál! Máš všechny buňky v Tkáňové bance?"

Přikývnu, ale pochybuju, že to bylo pod přilbou vidět.

"Kde máš průkaz?"

Z posledních sil ukážu prstem v těžké rukavici na pravou polovinu hrudníku. Snad se dovtipí.

Pak j sem asi omdlel.

Na ty tři měsíce, co jsem ležel v sterilním boxu v nemocnici, se moc nepamatuji. Hodně jsem zvracel a každou chvíli do mě pumpovali klony mých vlastních krvinek z Tkáňové banky. Už ani nevím, co všechno se mnou dělali. Celej ten špás jsem odnesl nemocí z ozáření. Dnes večer za mnou přišel Tony. Je to poprvé, co se spolu mužem normálně bavím.

"Byls na umření, Alexi." Povzbudivě se usměje. "Jsem rád, že je to lepší."

"Já taky!" Ostatně, kdo by nebyl. "Jak se prodává vesmír?"

"Dobře, Alexi. Máš štěstí, že jsem sériové modely zabezpečil před výměnou baterií. Zdroj, který tam montuju, stačí tak akorát na jeden Velký třesk. Kdyby se našlo víc takových kournáků, jako jsi ty, šel by náš kšeft do háje a celá Země možná taky."

Tony si odkáše a pak dodá: "Víš, Alexi, měl j sem poslední dobou dost výdajů. Vedl j sem ti tak trochu firmu a ukonej šit policii ohledně toho výbuchu na tvém pozemku, to taky něco stálo..."

"Dost, Tony! Vím moc dobře, kam míříš." Dostal mě, mizera jeden. "Ode dneška v tom jedem napůl!"

"Alexi, já věděl, že mě pochopíš!"

Podáme si ruce.

Když Tony odejde, je už venku pořádná tma. Vstanu z postele, i když bych ještě neměl, a přistoupím k oknu. Obloha je poseta miliardami hvězd.

Jsem rád, že svítí. Tam nahoře.

ilustroval Karel Zeman